

OGÓLNE WARUNKI UBEZPIECZENIA DLA MAŁYCH I ŚREDNICH PRZEDSIĘBIORSTW „PROAMA DLA FIRM”

Spis treści

<u>Wykaz istotnych informacji</u>	<u>2</u>
<u>ROZDZIAŁ I – POSTANOWIENIA WSPÓLNE</u>	<u>7</u>
<u>ROZDZIAŁ II – UBEZPIECZENIE MIENIA</u>	<u>30</u>
<u>ROZDZIAŁ III – UBEZPIECZENIE ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ</u>	<u>46</u>
<u>ROZDZIAŁ IV – UBEZPIECZENIE ASSISTANCE DLA FIRM</u>	<u>50</u>
<u>Rozdział V – TELEFONICZNA ASYSTA PRAWNA</u>	<u>58</u>
<u>ROZDZIAŁ VI – POSTANOWIENIA KOŃCOWE</u>	<u>60</u>
<u>Załącznik nr 1 – Klauzule dodatkowe rozszerzające zakres ubezpieczenia</u>	<u>63</u>

Wykaz istotnych informacji zawartych w OWU, z uwzględnieniem definicji z OWU (Skorowidz):

Rodzaj informacji	Nr jednostki redakcyjnej w OWU
1. Przesłanki wypłaty odszkodowania i innych świadczeń lub wartość wykupu ubezpieczenia	§ 20 § 23, § 24 § 25, § 26 ust. 8, 12
	§ 27
	§ 29
	§ 31
	§ 34 ust. 1
	§ 36
	§ 41
	§ 42 – 46
	§ 49
	§ 50 ust. 1 – 4
	§ 54 – 57
	§ 59 – 62
	§ 64
	Załącznik nr 1 do OWU:
	Klauzula M1 – §1
	Klauzula M2 – ust. 1, 2, 4
	Klauzula M3 – ust. 1 – 3, 5
	Klauzula M4 – ust. 1, 2
	Klauzula M5 – ust. 1, 2
	Klauzula M6 – ust. 1, 2, 4, 5
Klauzula M7 – § 1, § 2 pkt 2), 3), 5) § 3 ust. 1 – 2	
Klauzula M8 – ust. 1 – 3, 5	
Klauzula M9 – ust. 1 – 3	
Klauzula M10 – ust. 1, 3	

Klauzula M11 – ust. 1
Klauzula M12 – ust. 1 – 4
Klauzula M12A – ust. 1
Klauzula M13 – ust. 1
Klauzula M14 – §2, § 3, § 5 ust. 1
Klauzula OC1 – ust. 1, 2
Klauzula OC2 – ust. 1, 2
Klauzula OC3 – ust. 1
Klauzula OC4 – ust. 1
Klauzula OC5 – ust. 1
Klauzula OC6 – ust. 1
Klauzula OC7 – ust. 1, 2
Klauzula OC8 – ust. 1
Klauzula OC9 – ust. 1
Klauzula OC10 – ust. 1
Klauzula OC11 – ust. 1
Klauzula OC12 – ust. 1
Klauzula OC13 – ust. 1, 3, 4, 6
Klauzula OC14 – ust. 1 i 2
Klauzula OC15 – § 1 ust. 1, § 2 ust. 1, 3, 4, § 3
ust. 1 i 2
Klauzula OC16 – ust. 1 i 4
Klauzula OC17 – ust. 1,3
Klauzula OC18 – ust. 1

---

2. Ograniczenia	§ 7
oraz wyłączenia	
odpowiedzialności	§ 8 ust. 3
zakładu ubezpieczeń	§ 15 ust. 2, 3, 4, 6
uprawniające do	
odmowy wypłaty	§ 16 ust. 2, 5
odszkodowania i	
innych świadczeń lub	§ 17 ust. 5, 7
ich obniżenia	§ 18 ust. 1, 2, 3, 5 – 8
	§ 21
	§ 24 ust. 1 i 3
	§ 26 ust. 8, 12
	§ 27 ust. 1 pkt 20
	§ 28
	§ 29 ust. 2
	§ 30 ust. 1 pkt 2
	§ 33
	§ 34 ust. 2
	§ 35 ust. 1
	§ 37 – 39
	§ 41 ust. 2
	§ 44
	§ 47
	§ 48
	§ 49 ust. 3
	§ 51 ust. 3, 4, 6
	§ 52
	§ 53
	§ 59 ust. 6 – 12

§ 60 ust. 2 - 7

§ 65

Załącznik nr 1 do OWU:

Klauzula M1 – § 4

Klauzula M2 – ust. 3, 5

Klauzula M3 – ust. 4, 5 i 7

Klauzula M4 – ust. 3, 5

Klauzula M5 – ust. 3, 4

Klauzula M6 – ust. 2, 3, 6, 7

Klauzula M7 – § 5, § 6 ust. 2, § 7 ust.11

Klauzula M8 – ust. 4, 6

Klauzula M9 – ust 4, 5

Klauzula M10 – ust. 4

Klauzula M11– ust. 2

Klauzula M12 – ust. 5

Klauzula M12A – ust. 2

Klauzula M13 – ust. 4

Klauzula M14 – § 4 ust. 2, 3, § 5 ust. 2, 4

Klauzula OC1 – ust. 3, 4

Klauzula OC2 – ust. 2, 3

Klauzula OC3 – ust. 2, 3

Klauzula OC4 – ust. 2, 3

Klauzula OC5 – ust. 2, 3

Klauzula OC6 – ust. 3

Klauzula OC7 – ust. 3, 5

Klauzula OC8 – ust. 2, 3

Klauzula OC9 – ust. 2, 3

Klauzula OC10 – ust. 2, 3

Klauzula OC11 – ust. 2, 3

Klauzula OC12 – ust. 2, 3

Klauzula OC13 – ust. 3, 4, 5, 7

Klauzula OC14 – ust. 3

Klauzula OC15 – § 1 ust. 2, § 2 ust. 2, § 4

Klauzula OC16 – ust. 2, 5

Klauzula OC17 – ust. 2 – 4

Klauzula OC18 – ust. 2

OGÓLNE WARUNKI UBEZPIECZENIA DLA MAŁYCH I ŚREDNICH PRZEDSIĘBIORSTWA „PROAMA DLA FIRM”

ROZDZIAŁ I POSTANOWIENIA WSPÓLNE

INFORMACJE OGÓLNE

§ 1

1. Niniejsze Ogólne Warunki Ubezpieczenia, zwane dalej OWU, stosuje się w umowach ubezpieczenia zawieranych przez Generali Towarzystwo Ubezpieczeń Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie przy ul. Postępu 15B, oznaczonym znakiem towarowym PROAMA, zwane dalej PROAMA, z osobami fizycznymi, osobami prawnymi lub jednostkami organizacyjnymi nieposiadającymi osobowości prawnej prowadzącymi działalność gospodarczą lub społeczną oraz osobami fizycznymi uzyskującymi przychody z najmu lub dzierżawy, zwanymi dalej (Ubezpieczającymi).
2. Umowa ubezpieczenia może być również zawarta przez Ubezpieczającego we własnym imieniu lecz na rachunek innej osoby (Ubezpieczonego). W takim przypadku postanowienia OWU dotyczące Ubezpieczającego stosuje się do Ubezpieczonego, z zastrzeżeniem że roszczenie o zapłatę składki przysługuje PROAMA wyłącznie przeciwko Ubezpieczającemu.
3. Ochrona ubezpieczeniowa może obejmować:
  - 1) mienie wykorzystywane w związku z działalnością gospodarczą lub zawodową prowadzoną i zadeklarowaną we wniosku, zgłoszone przez Ubezpieczającego w następującym zakresie:
    - a) zdarzenia losowe,
    - b) kradzież z włamaniem i rabunek,
    - c) sprzęt elektroniczny od wszystkich ryzyk,
    - d) mienie w transporcie;
  - 2) odpowiedzialność cywilną Ubezpieczającego, w związku z prowadzoną i zadeklarowaną we wniosku działalnością gospodarczą, zawodową lub społeczną lub posiadanym mieniem.
4. Po opłaceniu dodatkowej składki zakres ochrony ubezpieczeniowej może zostać rozszerzony o ryzyka oferowane w ramach klauzul dodatkowych, określonych w Załączniku nr 1. Włączenie klauzul oznacza wyłącznie zmianę zakresu ubezpieczenia (ochrony ubezpieczeniowej), tak jak to określono w danej klauzuli, przy czym pozostałe wyłączenia i ograniczenia odpowiedzialności PROAMA określone w OWU mają w pełni zastosowanie. Górną granicę odpowiedzialności stanowi podlimit w wysokości określonej w polisie na jedno i wszystkie zdarzenia powstałe w okresie ubezpieczenia.
5. PROAMA potwierdza zawarcie umowy ubezpieczenia, uwzględniającej uzgodniony zakres ubezpieczenia, w tym klauzule dodatkowe określone w Załączniku nr 1, poprzez wystawienie polisy. Zmiany umowy ubezpieczenia wymagają formy pisemnej dla swojej ważności.

6. W przypadku zawarcia umowy ubezpieczenia na podstawie wniosku Ubezpieczającego, złożonego za pośrednictwem serwisu internetowego PROAMA (drogą elektroniczną) lub telefonu (ustnie) oraz akceptacji tego wniosku przez PROAMA, zastosowanie mają postanowienia stosownych regulaminów świadczenia usług drogą elektroniczną, udostępnionych na stronie www.proama.pl.

§ 2

Definicje

W umowie ubezpieczenia oraz w OWU wymienione poniżej terminy definiuje się następująco:

- 1) **awaria sprzętu biurowego** – uszkodzenie sprzętu biurowego uniemożliwiające jego prawidłowe używanie, które nie zostało spowodowane bezpośrednim działaniem człowieka i nie jest skutkiem używania niezgodnego z instrukcją obsługi i jego przeznaczeniem oraz koniecznością uzupełnienia materiałów eksploatacyjnych, obsługi okresowej, dostawy lub montażu akcesoriów;
- 2) **alarm** – system antywłamaniowy wywołujący sygnał dźwiękowy w miejscu ubezpieczenia;
- 3) **budowle** – obiekty budowlane trwale związane z gruntem, a niebędące budynkami, stanowiące całość techniczną i użytkową, wraz z instalacjami i urządzeniami, w tym ogrodzenia, mury, bramy, przejazdy, place postojowe, place pod śmietniki, drogi, chodniki i oświetlenie nieruchomości itp., jeżeli znajdują się one w miejscu ubezpieczenia;
- 4) **budynki** – obiekty budowlane trwale związane z gruntem, wydzielone z przestrzeni za pomocą przegród budowlanych, posiadające fundamenty i dach wraz z instalacjami i urządzeniami technicznymi oraz stałymi elementami wyposażenia zapewniającymi możliwość użytkowania budynku zgodnie z jego przeznaczeniem;
- 5) **budynki albo lokale w budowie** – budynek albo lokal będący w trakcie budowy, odbudowy, rozbudowy, nadbudowy, przebudowy i modernizacji, w którym prowadzone są roboty budowlane prowadzone zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 lipca 1994r. – Prawo budowlane (dalej „Prawo budowlane”). Przyjmuje się, że zakończenie budowy następuje z dniem:
  - a) rozpoczęcia działalności w budynku, o ile przeprowadzono wymagane przepisami prawa częściowe odbiory prac budowlano-instalacyjnych, potwierdzone wpisami do dziennika budowy, nastąpiło podpisanie umowy z dostawcami mediów, oraz zostały wystawione i podpisane protokoły odbioru i sprawdzeń przyłączy oraz instalacji wewnętrznych, w tym: instalacji wentylacyjnej i przewodów kominowych, wewnętrznej instalacji elektrycznej, szczelności instalacji wodnej oraz gazowej, przez osoby do tego uprawnione,
  - b) fizycznego zakończenia odbudowy, rozbudowy, nadbudowy, przebudowy i modernizacji, o ile nie było wymagane pozwolenie na budowę;
- 6) **cena nabycia** – rzeczywista cena zakupu składnika majątku, obejmująca kwotę należną sprzedającemu netto (bez naliczonego podatku od towarów i usług), a w przypadku importu powiększona o obciążenia o charakterze publicznoprawnym oraz powiększona o koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdatnego do użytkowania, łącznie z kosztami transportu, jak też załadunku i wyładunku, a pomniejszona o zmniejszenie ceny

(rabaty, upusty itp.) i odzyski. Jeżeli nie jest możliwe ustalenie ceny nabycia składnika majątku, a w szczególności otrzymanego w formie darowizny – jego wyceny dokonuje się według ceny zakupu takiego samego lub podobnego przedmiotu;

- 7) **Centrum Pomocy** – podmiot działający na zlecenie PROAMA, który w imieniu PROAMA organizuje usługi assistance na rzecz Ubezpieczonego;
- 8) **czysta strata finansowa** – strata niebędąca szkodą, ani następstwem szkody na osobie ani szkodą w mieniu;
- 9) **deszcz** – opad atmosferyczny w postaci wody;
- 10) **dewastacja** – umyślne zniszczenie lub uszkodzenie ubezpieczonego mienia przez osoby trzecie. Celowe podpalenie lub spowodowanie wybuchu nie jest traktowane jako dewastacja;
- 11) **dym** – zawiesina cząsteczek w gazie będąca bezpośrednim skutkiem spalania;
- 12) **franszyza integralna** – kwota stanowiąca minimalny limit szkody, do wysokości którego PROAMA nie wypłaca odszkodowania dla każdego poszkodowanego. Jeżeli wartość szkody przekracza kwotę franszyzy integralnej, odszkodowanie wypłacone jest w pełnej wysokości;
- 13) **franszyza redukcyjna** – kwota lub procentowa wartość wysokości odszkodowania dla każdego poszkodowanego, o którą zmniejsza się wysokość wypłacanego odszkodowania. Wszystkie szkody, których wartość nie przekracza kwoty franszyzy redukcyjnej nie są objęte ubezpieczeniem;
- 14) **huk ponaddźwiękowy** – fala uderzeniowa spowodowana przez statek powietrzny podczas przekraczania prędkości dźwięku;
- 15) **grad** – opad atmosferyczny składający się z bryłek lodu;
- 16) **graffiti** – rysunki, napisy, symbole, malunki lub znaki graficzne wykonane przez osoby trzecie na ubezpieczonym mieniu, bez wiedzy i zgody ubezpieczonego, w tym zabrudzenie farbą lub substancją chemiczną;
- 17) **katastrofa budowlana** – niezamierzone, gwałtowne, zniszczenie, obiektu, budowlanego lub jego części w rozumieniu Prawa budowlanego;
- 18) **klasa odporności na włamanie** – przyjęte we właściwej, Polskiej Normie klasyfikacyjne oznaczenie odporności urządzeń na włamanie, potwierdzone atestem lub certyfikatem upoważnionego podmiotu. W przypadku braku dokumentów, atestów lub informacji (w szczególności na tabliczkach znamionowych urządzeń) potwierdzających klasę odporności na włamanie, urządzenie ma przyznaną nieudokumentowaną klasę odporności na włamanie;
- 19) **klasa palności budynku I (pierwsza)** – budynek, którego elementy konstrukcji wykonane są z materiałów niepalnych, tj. spełnione są wszystkie poniższe warunki:
  - a) konstrukcja budynku, w tym stropów jest wykonana z cegły, kamienia, pustaka, betonu, żelbetu oraz z konstrukcji stalowych osłoniętych (pokryte materiałem niepalnym np. obmurowane lub otynkowane),
  - b) ściany wewnętrzne i zewnętrzne są wykonane z cegły, kamienia, pustaka, betonu, żelbetu,
  - c) elewacja budynku wykonana jest z elementów innych niż drewno,
  - d) pokrycie dachu jest wykonane z blachy, dachówki, eternitu, betonu, asfaltu, papy.

Dopuszcza się wykonanie stropu oddzielającego ostatnią kondygnację od dachu oraz konstrukcję dachu z materiału palnego, pod warunkiem że dach został pokryty materiałem niepalnym lub papą.

W przypadku ubezpieczenia lokalu dopuszcza się wykonanie stropu z materiału palnego.

- 20) **klasa palności budynku II (druga)** – budynki o konstrukcji szkieletowej wykonanej z płyt warstwowych;
- 21) **klasa palności budynku III (trzecia)** – budynki niespełniające warunków klasy palności I i II w rozumieniu OWU;
- 22) **koszt wytworzenia** – obejmuje koszty bezpośrednie produkcji poszczególnych produktów gotowych i półproduktów oraz przypadającą na okres ich wytwarzania uzasadnioną część kosztów pośrednich produkcji. Do kosztów wytworzenia, po których wycenia się aktywa, nie zalicza się kosztów ogólnych zarządu, to jest kosztów działania jednostki jako całości oraz zarządzania nią, kosztów sprzedaży produktów, towarów i innych rzeczowych składników majątku, jak też pozostałych kosztów operacyjnych i kosztów operacji finansowych. Jeżeli nie jest możliwe ustalenie kosztu wytworzenia składnika majątku, jego wyceny dokonuje się według ceny sprzedaży takiego samego lub podobnego przedmiotu, pomniejszonej o przeciętnie osiągnięty przy sprzedaży produktów zysk, a w przypadku produkcji w toku – także z uwzględnieniem stopnia jego przetworzenia;
- 23) **koszty poszukiwania przyczyny szkody** – koszty koniecznego poszukiwania elementów ubezpieczonego mienia (wyłącznie w obrębie objętego ochroną budynku lub lokalu), których uszkodzenie lub awaria były bezpośrednią przyczyną powstania szkody w mieniu;
- 24) **kradzież z włamaniem** – usiłowanie lub dokonanie zaboru mienia z zamkniętego lokalu:
  - a) po usunięciu poprzez zniszczenie lub uszkodzenie przy użyciu siły lub narzędzi istniejących zabezpieczeń lub po otworzeniu wejścia kluczem podrobionym, dopasowanym lub kluczem oryginalnym, zdobytym przez sprawcę wskutek kradzieży z włamaniem do innego pomieszczenia lub w wyniku rabunku,
  - b) w którym sprawca ukrył się przed jego zamknięciem, jeżeli Ubezpieczający nie był w stanie przy zachowaniu należytej staranności tego faktu ujawnić, a sprawca pozostawił w pomieszczeniu ślady, które mogą zostać użyte jako środki dowodowe;
- 25) **lawina** – gwałtowne zsuwanie się lub staczanie ze zboczy górskich mas śniegu, lodu, kamieni, skał lub błota;
- 26) **lokal** – trwale wyodrębnione w budynku pomieszczenie lub pomieszczenia wraz ze stałymi elementami wyposażenia użytkowane wyłącznie przez Ubezpieczającego;
- 27) **lokaut** – przestój w pracy spowodowany przez pracodawcę, połączony z rozwiązywaniem z pracownikami umów o pracę, przeprowadzany dla zmuszenia ich do przyjęcia gorszych warunków pracy i płacy lub ze względu na prowadzony przez nich strajk w celu wymuszenia zakończenia strajku;
- 28) **maszyny, urządzenia, wyposażenie** – rzeczowe, ruchome składniki majątku wykorzystywane w prowadzonej przez Ubezpieczającego działalności, niestanowiące elementów budynków i budowli i niebędące środkami obrotowymi ani nakładami

inwestycyjnymi oraz mienie przekazane Ubezpieczającemu w celu wykonania przy jego pomocy pracy lub usługi, niestanowiące elementów środków trwałych Ubezpieczającego;

- 29) **mienie osobiste pracowników** – mienie należące do pracowników Ubezpieczającego, które za jego zezwoleniem znajduje się w miejscu pracy;
- 30) **mienie osób trzecich** – mienie należące do osób trzecich przyjęte w celu wykonania usługi (np. naprawy, remontu, przetworzenia, badania, czyszczenia, farbowania, prania), dalszej sprzedaży, w ramach umowy komisji lub przechowania;
- 31) **monitoring** – system antywłamaniowy wywołujący alarm, działający w ramach ważnej umowy z agencją ochrony mienia;
- 32) **nakłady inwestycyjne** – poniesione przez Ubezpieczającego wydatki na wykończenie wnętrz oraz wszelkie wydatki na wykończeniowe roboty budowlane, instalacyjne, remonty kapitalne i adaptacyjne w budynkach, budowlach i lokalach będących własnością Ubezpieczającego, bądź zajmowanych przez niego na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub innego tytułu prawnego, poniesione dla potrzeb prowadzonej działalności gospodarczej lub w celu podniesienia standardu tych pomieszczeń;
- 33) **napór śniegu lub lodu** – bezpośrednie działanie ciężaru śniegu lub lodu na ubezpieczone mienie oraz przewrócenie się mienia sąsiadującego na ubezpieczone mienie na skutek bezpośredniego działania ciężaru śniegu lub lodu, które spowodowało zniszczenie lub uszkodzenie ubezpieczonego mienia;
- 34) **niskocenne składniki majątku** – nieujęte w ewidencji rzeczowe składniki majątku Ubezpieczającego;
- 35) **nowa wartość odtworzeniowa** – wartość odtworzenia lub zastąpienia utraczonego lub uszkodzonego mienia (z włączeniem kosztów transportu lub montażu) odpowiadająca aktualnym kosztom odbudowy, z zachowaniem dotychczasowych wymiarów, konstrukcji, rodzaju zastosowanych materiałów i technologii w odniesieniu do budynków i budowli, a w przypadku pozostałego mienia z zachowaniem rodzaju, typu, modelu oraz takich samych, a jeżeli nie jest to możliwe zbliżonych parametrów technicznych i użytkowych. Dla środków obrotowych jest to najwyższa przewidywana w okresie ubezpieczenia wartość odpowiadająca ich cenie nabycia lub kosztowi ich wytworzenia;
- 36) **osoba trzecia** – osoba pozostająca poza stosunkiem ubezpieczenia;
- 37) **osuwanie się ziemi** – nagły ruch ziemi na stokach niespowodowany działalnością człowieka;
- 38) **pęknięcie rur** – uszkodzenie powstałe w przewodach, urządzeniach wodociągowych, wodno-kanalizacyjnych, technologicznych, gaśniczych znajdujących się wewnątrz ubezpieczonego budynku, spowodowane nagłym spadkiem temperatury;
- 39) **podlimit** – ustalony limit kwotowy dotyczący określonego ryzyka, w granicach sumy ubezpieczenia lub sumy gwarancyjnej ograniczający odpowiedzialność PROAMA z tytułu tego ryzyka;
- 40) **podwykonawca** – osoba fizyczna niebędąca pracownikiem Ubezpieczającego w rozumieniu niniejszych OWU, osoba prawna, bądź jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, a prowadząca działalność gospodarczą, której Ubezpieczający powierzył na podstawie umowy cywilnoprawnej wykonanie okre-

ślonych czynności, prac lub usług na swoją rzecz i w swoim imieniu jako profesjonalście;

- 41) **polisa** – dokument potwierdzający zawarcie umowy ubezpieczenia;
- 42) **poszkodowany** – osoba trzecia niebędąca stroną stosunku ubezpieczenia, względem której odpowiedzialność za wyrządzoną szkodę w świetle obowiązujących przepisów prawa ponosi Ubezpieczający;
- 43) **powódź** – zalanie terenów w następstwie podniesienia się wody w korytach wód płynących lub zbiornikach wód stojących, sztucznych lub naturalnych, na skutek: nadmiernych opadów atmosferycznych, spływu wód po zboczach lub stokach na terenach górzystych lub pofałdowanych, topnienia kry lodowej, tworzenia się zatok lodowych, sztormu i podniesienia się poziomu morskich wód przybrzeżnych;
- 44) **pożar** – niekontrolowany proces spalania;
- 45) **pracownik** – osoba zatrudniona przez Ubezpieczającego na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania lub spółdzielczej umowy o pracę, lub też świadcząca pracę na podstawie umowy cywilnoprawnej, jeżeli Ubezpieczający, na rzecz którego świadczy pracę jest w stosunku do niej płatnikiem zaliczek na poczet podatku dochodowego, z wyłączeniem przedsiębiorców w rozumieniu ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej. Za pracownika uznaje się również ucznia lub praktykanta, któremu Ubezpieczający powierzył wykonanie określonych czynności, skierowanego na praktyki przez szkołę, uczelnię lub wolontariusza na podstawie porozumienia o wolontariat;
- 46) **produkt** – wszelkie dobra finalne, wytworzone lub pozyskiwane metodą przemysłową i skierowane do obrotu towarowego w postaci rzeczy ruchomej. Za produkt nie uważa się:
  - a) naturalnych płodów rolnych, leśnych, pszczelarskich, roślin, zwierząt hodowlanych, ryb, zwierzyny łownej, jeżeli zostały wprowadzone do obrotu towarowego w stanie nieprzetworzonym,
  - b) rzeczy używanych wprowadzonych do obrotu jako antyki,
  - c) rzeczy wymagających naprawy lub remontu przed użyciem;
- 47) **przebudowa** – wykonywanie robót budowlanych, w wyniku których następuje zmiana parametrów użytkowych lub technicznych istniejącego obiektu budowlanego, z wyjątkiem charakterystycznych parametrów, jak: kubatura, powierzchnia zabudowy, wysokość, długość, szerokość bądź liczba kondygnacji;
- 48) **przepięcie** – gwałtowna zmiana napięcia w sieci elektrycznej lub komputerowej;
- 49) **rabunek** – usiłowanie lub dokonanie zaboru mienia:
  - a) przy użyciu lub groźbie natychmiastowego użycia przemocy fizycznej wobec Ubezpieczającego, jego pracownika lub osób, którym powierzył pieczę nad mieniem,
  - b) przy doprowadzeniu osób objętych ubezpieczeniem do stanu nieprzytomności lub bezbronności,
  - c) poprzez wyłudzenie bądź oszustwo osoby w podeszłym wieku lub osoby niepełnosprawnej,
  - d) przy użyciu siły w stosunku do przedmiotu zaboru, który pozostawał w styczności z osobą objętą ubezpieczeniem;

- 50) **remont** – wykonywanie w istniejącym budynku robót budowlanych polegających na odtworzeniu stanu pierwotnego lub zmianę stanu pierwotnego, a niestanowiących bieżącej konserwacji;
- 51) **reprezentanci**:
- a) w przedsiębiorstwach państwowych: dyrektor, zastępca dyrektora, pełnomocnik lub zarządca,
  - b) w spółkach kapitałowych: członkowie zarządu spółki i prokurenci,
  - c) w spółkach jawnych: wspólnicy i prokurenci,
  - d) w spółkach partnerskich: partnerzy (lub członkowie zarządu) i prokurenci,
  - e) w spółkach komandytowych i komandytowo-akcyjnych: komplementariusze i prokurenci,
  - f) w spółkach cywilnych: wspólnicy,
  - g) w spółdzielniach, fundacjach i stowarzyszeniach: członkowie zarządu,
  - h) w przypadku osób fizycznych prowadzących działalność jednoosobowo – ta osoba fizyczna lub jej pełnomocnik;
- 52) **roznuchy** – gwałtowne demonstracje grupy osób, niemieszczące się w definicji zamieszek;
- 53) **silny wiatr** – wiatr, którego działanie wyrządza szkody w miejscu ubezpieczenia;
- 54) **specjalista** – ślusarz, hydraulik, elektryk, szklarz, dekarz, stolarz, murarz oraz technik urządzeń grzewczych i klimatyzacyjnych;
- 55) **sprzęt biurowy (w ubezpieczeniu assistance dla firm)** – znajdujące się w miejscu ubezpieczenia urządzenia takie jak: kopiarka, drukarka, skaner, fax, niszczarka do dokumentów, komputer stacjonarny, laptop, które zostały zakupione przez Ubezpieczonego jako fabrycznie nowe i są przez niego używane do prowadzenia działalności gospodarczej, a ich wiek nie przekracza 5 lat licząc od daty zakupu, z wyłączeniem urządzeń objętych gwarancją producenta;
- 56) **sprzęt elektroniczny** – urządzenie, które zawiera elektroniczne podzespoły (układy scalone, tranzystory i inne elementy półprzewodnikowe nieulegające zużyciu mechanicznemu) przeznaczony do przetwarzania i wizualizacji danych, kontroli i sterowania procesami, wykonywania pomiarów, sygnalizacji stanów urządzenia (np. komputery PC, laptopy/notebooki, cyfrowe aparaty fotograficzne, sprzęt telekomunikacyjny, sprzęt elektromedyczny, urządzenia poligraficzne, kasy fiskalne, sprzęt geodezyjny);
- 57) **stałe elementy wyposażenia** – zamontowane lub wbudowane na stałe w sposób uniemożliwiający ich odłączenie bez użycia narzędzi, tj.:
- a) powłoki malarskie, gładzie, szpachle ścian,
  - b) podłogi i podwieszane sufity, zamontowane na stałe punkty świetlne,
  - c) stolarka drzwiowa i okienna wraz z zamknięciami,
  - d) meble, zabudowy wnętrz, pawlaczy i ścian – stanowiące całość użytkową z lo-kalem i po zdemontowaniu nie nadające się do zamontowania w innym miejscu (bez ingerowania w konstrukcję),
  - e) wykładziny ścian, podłóg, schodów i sufitów,
  - f) zabezpieczenia przeciwwłamaniowe drzwi i okien,
  - g) instalacja i urządzenia sanitarne,

- h) instalacja grzewcza, klimatyzacyjna, wentylacyjna, telefoniczna, alarmowa, domofonowa, natynkowa,
  - i) anteny satelitarne, radiowe, i telewizyjne,
  - j) kolektory, baterie i panele słoneczne, solary oraz panele fotowoltaiczne;
- 58) **stały dozór** – całodobowy nadzór nad mieniem, realizowany na podstawie pisemnie określonego zakresu obowiązków, z wyszczególnieniem zadań dotyczących sposobu zachowania i czynności w przypadku próby włamania, pełniony przez pracowników Ubezpieczającego lub pracowników agencji ochrony mienia w godzinach zamknięcia miejsca ubezpieczenia;
- 59) **stan surowy zamknięty** – budynek albo lokal w budowie, w którym wykonano pełne osadzenie stolarki okiennej i drzwiowej (z oszkleniem i zamknięciami), izolację oraz pokrycie dachu;
- 60) **strajk** – przerwa w pracy podjęta przez pracowników w zamiarze wymuszenia spełnienia żądań o charakterze politycznym, ekonomicznym lub socjalnym;
- 61) **suma gwarancyjna (w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej)** – określona w polisie kwota stanowiąca górną granicę odpowiedzialności PROAMA w odniesieniu do jednego i wszystkich zdarzeń szkodowych, które wystąpią w okresie ubezpieczenia;
- 62) **suma ubezpieczenia (w ubezpieczeniu mienia)** – określona w polisie kwota stanowiąca górną granicę odpowiedzialności PROAMA w odniesieniu do szkód w mieniu, które wystąpią w okresie ubezpieczenia;
- 63) **szkoda** – szkoda na osobie lub szkoda w mieniu, powstała w okresie odpowiedzialności PROAMA, na skutek zajścia zdarzenia objętego ubezpieczeniem;
- 64) **szkoda na osobie** – majątkowe lub niemajątkowe następstwo śmierci, uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia;
- 65) **szkoda w mieniu** – majątkowe następstwo zniszczenia, uszkodzenia lub utraty mienia. Za zniszczenie lub uszkodzenie nie będzie uważane ujawnienie się wady powstałej z przyczyn tkwiących w mieniu;
- 66) **środki obrotowe** – wyroby gotowe lub w toku produkcji, materiały i surowce w trakcie przerobu, półprodukty i półfabrykaty, zapasy i opakowania oraz wszelkie towary handlowe nabyte w celu dalszej sprzedaży;
- 67) **terroryzm** – nielegalne akcje indywidualne lub grupowe organizowane z pobudek politycznych, religijnych lub ideologicznych skierowane przeciwko osobom lub obiektom w celu zastraszenia ludności i dezorganizacji życia publicznego;
- 68) **trwały uszczerbek na zdrowiu** – naruszenie sprawności organizmu, polegające na trwałym uszkodzeniu ciała lub rozstroju zdrowia, które powoduje upośledzenie jego funkcji nierokujące poprawy;
- 69) **trzęsienie ziemi** – niewywołane działalnością człowieka zaburzenie systemu równowagi we wnętrzu ziemi, któremu towarzyszą wstrząsy i drgania gruntu i które wywołują trwałe szkody w mieniu;
- 70) **uderzenie pioruna** – wyładowanie elektryczności atmosferycznej na ubezpieczone mienie;
- 71) **uderzenie pojazdu** – uderzenie pojazdu mechanicznego, jego części lub przewożonego w nim ładunku, jeżeli pojazdem tym kierowała inna osoba niż Ubezpieczający, jego reprezentant lub jego pracownik;

- 72) **upadek drzew lub innych przedmiotów** – przewrócenie się na ubezpieczone mienie rosnących drzew lub niebędących w posiadaniu Ubezpieczającego budynków, budowli, masztów, dźwigów, kominów, anten, żurawi budowlanych;
- 73) **upadek statku powietrznego** – katastrofa albo przymusowe lądowanie statku powietrznego lub innego obiektu latającego, a także upadek jego części lub przewożonego ładunku;
- 74) **Uposażony** – osoba wyznaczona przez Ubezpieczonego, uprawniona do otrzymania świadczenia w przypadku jego śmierci;
- 75) **wartości pieniężne** – krajowe i zagraniczne środki pieniężne, czek, weksle; złoto, srebro, platyna, metale z grupy platynowców i wyroby z tych metali, kamienie szlachetne i półszlachetne, perły biżuteria i wyroby jubilerskie;
- 76) **wartość księgową brutto** – księgową wartość początkową mienia z uwzględnieniem dokonanych przeszacowań jego wartości, ale bez uwzględniania odpisów amortyzacyjnych;
- 77) **wartość rzeczowyista** – nowa wartość odtworzeniowa pomniejszona o stopień zużycia technicznego;
- 78) **wniosek** – dokument na podstawie którego zawarto umowę ubezpieczenia;
- 79) **wojna** – wojna domowa, konflikt zbrojny z innym państwem bez względu na to, czy wypowiedziano wojnę, bunt, przewrót, działanie sił zbrojnych, wprowadzenie stanu wojennego lub wyjątkowego oraz inne zdarzenia o podobnym charakterze;
- 80) **wprowadzenie do obrotu** – udostępnienie produktu osobie trzeciej w toku normalnej działalności gospodarczej, poprzez zawarcie umowy sprzedaży, najmu, leasingu lub podobnej i jednoczesnym oddaniu do użytkowania, stosowania lub konsumpcji;
- 81) **wybuch** – gwałtowna zmiana stanu równowagi układu z jednoczesnym wyzwoleniem się gazów, pyłów lub par. Wybuch zbiornika lub naczyń ciśnieniowych ma miejsce w razie rozerwania jego ścianek w stopniu powodującym gwałtowne wyrównanie różnicy ciśnień pomiędzy wnętrzem zbiornika a jego otoczeniem. Do wybuchu zalicza się również implozję (szkody powstałe w wyniku podciśnienia), polegającą na uszkodzeniu ciśnieniem zewnętrznym zbiornika lub aparatu próżniowego;
- 82) **wyczynowe uprawianie sportu** – uprawianie sportu w celu osiągnięcia, dzięki systematycznemu treningowi, rekordowych wyników i zwycięstw we współzawodnicztwie na zawodach sportowych (w tym udział w zawodach sportowych), a także uprawianie sportu zawodowo (stałe jego wykonywanie w celach zarobkowych);
- 83) **zalanie:**
- a) niezamierzone i niekontrolowane wydostanie się pary, wody lub innej cieczy wskutek:
    - i. awarii przewodów lub urządzeń wodno-kanalizacyjnych,
    - ii. cofnięcia się wody lub ścieków z publicznych urządzeń kanalizacyjnych,
    - iii. samoczynnego uruchomienia się urządzeń gaśniczych (tryskaczowych) z innych przyczyn niż wskutek pożaru, o ile nie nastąpiło ono w wyniku przeprowadzonych czynności pomiarowo-kontrolnych, przebudowy, naprawy instalacji lub remontu obiektu,
    - iv. nieumyślnego działania osób trzecich,

- v. pozostawienia otwartych kranów lub zaworów w urządzeniach sieci wodociągowej, kanalizacyjnej lub grzewczej,
  - b) nagłe topnienie zwałów śniegu lub lodu;
- 84) **zamek wielozapadkowy** – zamek, którego klucz posiada w łopatce więcej niż jedno żłobienie prostopadłe do trzonu;
- 85) **zamieszki** – gwałtowne demonstracje lub wrogie akcje skierowane przeciwko władzy, których celem jest zmiana istniejącego porządku prawnego;
- 86) **zapadanie się ziemi** – nagłe obniżenie terenu z powodu zawalenia się naturalnych, pustych, podziemnych przestrzeni;
- 87) **zdarzenie szkodowe** – zajście, w okresie odpowiedzialności PROAMA, zdarzenia, w tym zdarzenia losowego objętego ochroną ubezpieczeniową, które powoduje powstanie szkody; wszystkie szkody będące następstwem tego samego zdarzenia lub wynikłe z tej samej przyczyny i niezależnie od liczby poszkodowanych, są traktowane jako jedno zdarzenie szkodowe; W przypadku szkody na osobie, w razie wątpliwości, za moment wystąpienia zdarzenia szkodowego uznaje się dzień, w którym poszkodowany po raz pierwszy skontaktował się z lekarzem w związku z objawami, które są przyczyną zgłaszanych roszczeń;
- 88) **zdarzenie** – niezależne od woli Ubezpieczającego zdarzenie przyszłe i niepewne o charakterze nagłym;
- 89) **zdarzenie losowe** – zdarzenie o charakterze losowym, powodujące szkodę w mieniu, które zostało objęte ubezpieczeniem;

ZAWARCIE UMOWY UBEZPIECZENIA

§ 3

1. Umowa ubezpieczenia zostaje zawarta na podstawie danych uzyskanych od Ubezpieczającego, które obejmują:
  - 1) nazwę firmy lub imię, nazwisko oraz adres siedziby lub zamieszkania Ubezpieczającego,
  - 2) REGON oraz NIP lub PESEL Ubezpieczającego,
  - 3) w przypadku osoby prawnej numer pod którym została zarejestrowana osoba w Krajowym Rejestrze Sądowym wraz ze wskazaniem sądu rejestrowego,
  - 4) rodzaj prowadzonej działalności,
  - 5) miejsce ubezpieczenia,
  - 6) przedmiot ubezpieczenia,
  - 7) zakres ubezpieczenia,
  - 8) sumę ubezpieczenia lub sumę gwarancyjną,
  - 9) okres ubezpieczenia.
2. Zawarcie umowy ubezpieczenia następuje na podstawie wniosku Ubezpieczającego, w tym złożonego na formularzu PROAMA albo za pośrednictwem serwisu internetowego PROAMA (drogą elektroniczną) lub telefonu (ustnie) oraz akceptacji tego wniosku przez PROAMA.
3. Umowa ubezpieczenia może również zostać zawarta na podstawie oferty złożonej Ubezpieczającemu przez PROAMA, w tym drogą elektroniczną lub ustnie w trakcie rozmowy telefonicznej i akceptacji tej oferty przez Ubezpieczającego. Oferta zawarcia umowy ubezpieczenia stanowi integralną część umowy ubezpieczenia.

4. Wniosek ubezpieczeniowy lub oferta zawarcia umowy ubezpieczenia składane ustnie lub drogą elektroniczną są odpowiednio utrwalane przez PROAMA, w sposób zapewniający ich integralność oraz możliwość odtworzenia.
5. PROAMA może uzależnić zawarcie umowy ubezpieczenia od uzyskania od Ubezpieczającego informacji niezbędnych do oceny ryzyka, przeprowadzenia oględzin mienia zgłoszonego do ubezpieczenia i wykonania dokumentacji zdjęciowej tego mienia wraz z miejscem ubezpieczenia.

SPOSÓB USTALENIA I OPŁACENIA SKŁADKI UBEZPIECZENIOWEJ

§ 4

1. Składkę oblicza się za czas trwania odpowiedzialności PROAMA. W przypadku wygaśnięcia stosunku ubezpieczenia przed upływem okresu na jaki została zawarta umowa, Ubezpieczającemu przysługuje zwrot składki za okres niewykorzystanej ochrony ubezpieczeniowej.
2. Wysokość składki ubezpieczeniowej za zakres ubezpieczenia przewidziany w OWU, PROAMA oblicza na podstawie obowiązującej taryfy stawek, po dokonaniu oceny ryzyka wnioskowanego przez Ubezpieczającego.
3. W przypadku zawarcia umowy ubezpieczenia na warunkach odmiennych od postanowień OWU, wysokość składki obliczana jest indywidualnie, po dokonaniu oceny ryzyka wnioskowanego przez Ubezpieczającego.
4. Przy obliczaniu składki ubezpieczeniowej PROAMA bierze pod uwagę:
  - 1) zakres ubezpieczenia,
  - 2) sumę ubezpieczenia lub sumę gwarancyjną, limity odpowiedzialności,
  - 3) okres ubezpieczenia,
  - 4) rodzaje przedmiotów ubezpieczenia (w ubezpieczeniu mienia),
  - 5) rodzaj prowadzonej działalności gospodarczej lub zawodowej,
  - 6) wysokość obrotu (w ubezpieczeniu mienia w transporcie i ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej),
  - 7) liczbę pracowników (w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej, w przypadku rozszerzenia ochrony ubezpieczeniowej w zakresie klauzuli OC2),
  - 8) wysokość fransyz redukcyjnych,
  - 9) zawarcie ubezpieczenia na warunkach odmiennych od niniejszych OWU.
5. Składka ubezpieczeniowa ulega obniżeniu w przypadku:
  - 1) stosowania sprawnych zabezpieczeń przeciwpożarowych i przeciwkradzieżowych,
  - 2) zawarcia umowy ubezpieczenia w ramach innych ubezpieczeń oferowanych przez PROAMA.
6. Składka ubezpieczeniowa ulega podwyższeniu w przypadku:
  - 1) II klasy palności budynków,
  - 2) płatności składki w ratach,
  - 3) szkodowego przebiegu ubezpieczenia,
  - 4) rozszerzenia zakresu ubezpieczenia.
7. Składka płatna jest jednorazowo jednocześnie z zawarciem umowy ubezpieczenia, a jeżeli umowa doszła do skutku przed doręczeniem polisy, w ciągu 14 dni od jego doręczenia, chyba że strony umówiły się inaczej.

8. Na wniosek Ubezpieczającego płatność składki może za zgodą PROAMA zostać rozłożona na raty.
9. Terminy płatności rat i ich wysokość określone są w polisie.
10. Jeżeli zapłata składki ubezpieczeniowej (lub jej raty) dokonywana jest w formie przelewu bankowego lub przekazu pocztowego, to za dzień zapłaty składki ubezpieczeniowej (lub jej raty) uważa się dzień dokonania płatności przez Ubezpieczającego, potwierdzony stemplem pocztowym, bankowym lub w przypadku przelewu elektronicznego datą wskazaną na potwierdzeniu dokonania przelewu elektronicznego, kwotą składki ubezpieczeniowej lub jej raty określoną w polisie.
11. Za zapłatę składki lub jej raty nie uważa się zapłaty kwoty niższej niż kwota określona w polisie.
12. W razie ujawnienia okoliczności, która pociąga za sobą istotną zmianę prawdopodobieństwa wypadku, każda ze stron może żądać odpowiedniej zmiany wysokości składki, poczynając od chwili, w której zaszła ta okoliczność, nie wcześniej jednak niż od początku bieżącego okresu ubezpieczenia. W razie zgłoszenia takiego żądania druga strona może w terminie 14 dni wypowiedzieć umowę ze skutkiem natychmiastowym.

OKRES UBEZPIECZENIA I CZAS TRWANIA ODPOWIEDZIALNOŚCI

§ 5

1. Umowa ubezpieczenia zostaje zawarta na okres ubezpieczenia uzgodniony przez strony umowy i wskazany w polisie. Odpowiedzialność PROAMA rozpoczyna się od daty wskazanej w polisie jako początek okresu ubezpieczenia, pod warunkiem że składka lub jej pierwsza rata została zapłacona w terminie i w wysokości wskazanej w polisie, chyba że strony umówiły się inaczej i z zastrzeżeniem ust 2.
2. W przypadku rozszerzenia zakresu ubezpieczenia o ryzyko powodzi, odpowiedzialność PROAMA rozpoczyna się od 30 dnia licząc od daty zawarcia umowy ubezpieczenia, pod warunkiem opłacenia składki lub jej pierwszej raty w terminie i w wysokości wskazanej w polisie, z zastrzeżeniem że zapis ten nie ma zastosowania do umów ubezpieczenia, które stanowią nieprzerwaną kontynuację ubezpieczenia ryzyka powodzi w PROAMA lub innego ubezpieczyciela.
3. Jeżeli PROAMA ponosi odpowiedzialność jeszcze przed zapłaceniem składki lub jej pierwszej raty, a składka lub jej pierwsza rata nie została zapłacona w terminie, PROAMA może wypowiedzieć umowę ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym i żądać zapłaty składki za okres, przez który ponosiło odpowiedzialność (świadczyło ochronę ubezpieczeniową). W przypadku braku wypowiedzenia umowy wygasa ona z końcem okresu, za który przypadała niezapłacona składka.
4. W razie opłacania składki w ratach, niezapłacenie w terminie kolejnej raty składki powoduje ustanie odpowiedzialności PROAMA. PROAMA po upływie ustalonego w polisie terminu opłacenia raty wezwie Ubezpieczającego do zapłaty raty z zagrożeniem, że brak zapłaty w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania spowoduje ustanie odpowiedzialności PROAMA.
5. Odpowiedzialność PROAMA kończy się z upływem okresu ubezpieczenia wskazanym w polisie, chyba że stosunek ubezpieczenia wygaś przed tym terminem na podstawie postanowień umowy ubezpieczenia, w tym OWU lub przepisów powszechnie obowiązującego prawa.

6. Umowa ubezpieczenia ulega rozwiązaniu, jeżeli Ubezpieczający zaprzestał prowadzenia ubezpieczonej działalności gospodarczej, zawodowej, po poinformowaniu o tym fakcie PROAMA przez Ubezpieczającego w formie pisemnej, a w przypadku osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej a otrzymujących przychód z najmu lub dzierżawy, gdy zaprzestały one uzyskiwać przychody z najmu lub dzierżawy i po otrzymaniu stosownych dokumentów potwierdzających ten fakt.
7. W przypadku przejścia własności przedmiotu ubezpieczenia na inną osobę, za pisemną zgodą PROAMA wszelkie prawa i obowiązki wynikające z umowy ubezpieczenia przechodzą na nowego właściciela. Jeżeli prawa i obowiązki wynikające z umowy ubezpieczenia nie zostały przeniesione na nowego właściciela umowa ubezpieczenia wygasa z chwilą przejścia własności przedmiotu ubezpieczenia na nabywcę. Pomimo przejścia, o którym mowa powyżej zbywca odpowiada solidarnie z nowym właścicielem za zapłatą składki przypadającej za czas do chwili przejścia własności przedmiotu ubezpieczenia na nowego nabywcę.

ODSTĄPIENIE OD UMOWY UBEZPIECZENIA

§ 6

Jeżeli umowa została zawarta na okres dłuższy niż 6 miesięcy, Ubezpieczający ma prawo odstąpienia od umowy ubezpieczenia w terminie 30 dni, a w przypadku gdy Ubezpieczający jest przedsiębiorcą w terminie 7 dni od zawarcia umowy ubezpieczenia. Jeżeli najpóźniej w chwili zawarcia umowy ubezpieczenia PROAMA nie poinformowało Ubezpieczającego będącego konsumentem o prawie odstąpienia od umowy, termin 30 dni biegnie od dnia, w którym Ubezpieczający będący konsumentem dowiedział się o tym prawie. Odstąpienie od umowy ubezpieczenia nie zwalnia ubezpieczającego z obowiązku zapłacenia składki za okres, w jakim ubezpieczyciel udzielał ochrony ubezpieczeniowej.

WYŁĄCZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI

§ 7

1. PROAMA nie odpowiada za szkody objęte systemem ubezpieczeń obowiązkowych niezależnie od wysokości wymaganej sumy ubezpieczenia lub sumy gwarancyjnej oraz niezależnie czy umowa została zawarta.
2. PROAMA nie ponosi odpowiedzialności za szkody powstałe wskutek (pozostające w związku przyczynowo-skutkowym):
  - 1) umyślnego działania lub zaniechania Ubezpieczającego, reprezentantów Ubezpieczającego lub osób, z którymi Ubezpieczający pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym, jak również rażącego niedbalstwa Ubezpieczającego, reprezentantów Ubezpieczającego, chyba że zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności, z zastrzeżeniem § 56 ust. 1 pkt 1. Powyższe nie obejmuje działania lub zaniechania pracowników Ubezpieczającego niebędącymi reprezentantami;
  - 2) konfiskaty, zawłaszczenia, nacjonalizacji, zajęcia, zarekwirowania lub zniszczenia mienia na mocy aktu prawnego, niezależnie od jego formy, wydanego

przez władze państwowe, publiczne, lokalne, celne albo inne uprawnione władze;

- 3) wojny, lokautu;
  - 4) zapadania się ziemi, gdy są to szkody powstałe w związku z ruchem zakładu górniczego, robotami ziemnymi lub obniżeniem się zwierciadła wód gruntowych;
  - 5) działalności polegającej na wytwarzaniu, obróbce, składowaniu, transporcie, dystrybucji lub handlu azbestem;
  - 6) działania energii jądrowej, promieni jonizujących, laserowych lub maserowych, pola magnetycznego albo elektromagnetycznego, a także skażenia lub zanieczyszczenia odpadami przemysłowymi (materiałami lub substancjami);
  - 7) używania lub składowania przez Ubezpieczającego materiałów pirotechnicznych lub wybuchowych;
  - 8) nieprzestrzegania przez Ubezpieczającego obowiązków określonych w § 9.
3. Ubezpieczeniem nie są objęte szkody wyrządzone przez Ubezpieczającego lub osoby objęte ubezpieczeniem w stanie nietrzeźwości, w stanie po użyciu alkoholu (w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi) lub po zażyciu narkotyków, środków odurzających, substancji psychotropowych, lub środków zastępczych (w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii), o ile między szkodą a zachowaniem lub działaniem Ubezpieczającego lub osób objętych ubezpieczeniem zachodzi związek przyczynowy a wypadek, który spowodował szkodę był następstwem pozostawania przez Ubezpieczającego lub osoby objęte ubezpieczeniem w powyższym stanie.

OBOWIĄZEK INFORMACYJNY

§ 8

1. Ubezpieczający obowiązany jest podać do wiadomości PROAMA wszystkie znane sobie okoliczności, o które PROAMA zapytywało w formularzu oferty albo przed zawarciem umowy ubezpieczenia w innych pismach. Jeżeli Ubezpieczający zawiera umowę przez przedstawiciela, obowiązek ten ciąży również na przedstawicielu i obejmuje ponadto okoliczności jemu znane. W razie zawarcia przez PROAMA umowy ubezpieczenia mimo braku odpowiedzi na poszczególne pytania, pominięte okoliczności uważa się za nieistotne.
2. W czasie trwania umowy ubezpieczenia Ubezpieczający obowiązany jest zgłaszać PROAMA zmiany okoliczności, o których mowa w ust. 1 i zawiadamiać o tych zmianach PROAMA niezwłocznie po otrzymaniu o nich wiadomości.
3. PROAMA nie ponosi odpowiedzialności za skutki okoliczności, które z naruszeniem postanowień ust. 1-2, nie zostały podane do jego wiadomości. Jeżeli do naruszenia zapisów ust. 1-2 doszło z winy umyślnej, w razie wątpliwości przyjmuje się, że wypadek przewidziany umową i jego następstwa są skutkiem okoliczności, o których mowa w zdaniu poprzedzającym.
4. W przypadku, gdy umowa ubezpieczenia zawierana jest na cudzy rachunek, Ubezpieczający zobowiązany jest do doręczenia Ubezpieczonemu OWU oraz Skorowidza, przed przystąpieniem przez niego do umowy ubezpieczenia. Ubezpieczający jest zwolniony z tego obowiązku, jeżeli Ubezpieczony wskaże adres poczty elek-

tronicznej, wyrażając zgodę, aby PROAMA przekazało mu te dokumenty drogą elektroniczną lub na innym trwałym nośniku. Zgoda tego rodzaju może być jednak wyrażona tylko wówczas, gdy Ubezpieczony po otrzymaniu dokumentów ma możliwość ich przechowywania i odtwarzania w niezmienionej postaci przez czas odpowiedni do celów jakim te dokumenty służą. PROAMA przekaze informacje o warunkach umowy ubezpieczenia na każde żądanie Ubezpieczonego w zakresie w jakim dotyczą jego praw i obowiązków.

OBOWIĄZEK UTRZYMANIA MIENIA

§ 9

Utrzymanie i zabezpieczenie mienia

1. Właściciel ubezpieczonego mienia obowiązany jest do przestrzegania powszechnie obowiązujących przepisów prawa w szczególności przepisów ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane, prawa pracy, ochrony przeciwpożarowej, ochrony środowiska, norm dotyczących budowy i eksploatacji maszyn i urządzeń technicznych oraz wykonywaniu dozoru technicznego nad nimi.
2. Właściciel ubezpieczonego mienia obowiązany jest do utrzymywania mienia w należytych stanie technicznym, niezwłocznego usuwania uszkodzeń, usterek i awarii mienia (w tym przeprowadzania jego bieżących napraw).
3. Właściciel ubezpieczonego mienia obowiązany jest do utrzymywania zabezpieczeń przeciwpożarowych i przeciwkradzieżowych w stanie sprawności technicznej, umożliwiającej ich uruchomienie i działanie, w celu zabezpieczenia mienia.
4. Ubezpieczający obowiązany jest przestrzegać zaleceń i wymagań producentów lub dostawców maszyn i urządzeń w zakresie jego montażu, warunków eksploatacji, konserwacji, utrzymania i obsługi.
5. Właściciel ubezpieczonego budynku obowiązany jest w okresie zimowym do jego ogrzewania, a w razie potrzeby zakręcić zawory i spuścić wodę z instalacji.
6. Ubezpieczający obowiązany jest zapewnić przedstawicielom PROAMA dostęp do ubezpieczonego mienia w celu oględzin ryzyka związanego z jego ubezpieczeniem i ewentualnego sformułowania rekomendacji oraz zaleceń dotyczących kontroli tego ryzyka.

§ 10

Konstrukcja ścian, sufitów, podłóg i dachów

1. Ściany, sufity, podłogi i dachy pomieszczeń, w których znajduje się ubezpieczone mienie, powinny być wykonane z materiałów odpornych na zniszczenie lub wyważenie za pomocą prostych, ogólnie dostępnych narzędzi i nie posiadać otworów, które umożliwiają dostęp do ubezpieczonego mienia bez włamania.
2. Pomieszczenia wykonane w całości lub w części z siatki drucianej lub z innych konstrukcji ażurowych, a także z brezentu i powłok z tworzyw sztucznych (tj. budowle pneumatyczne, tunele foliowe, namioty) nie są uważane za pomieszczenia należyście zabezpieczone.

§ 11

Konstrukcja i zabezpieczenie drzwi zewnętrznych i wewnętrznych

1. Wszystkie drzwi zewnętrzne w lokalu, w którym znajduje się ubezpieczone mienie, muszą być w należyтым stanie technicznym oraz być tak skonstruowane, osadzone i wyposażone w takie zamknięcia, żeby ich wyłamanie lub wyważenie nie było możliwe bez użycia narzędzi, a otwarcie – bez użycia podrobionych lub dopasowanych kluczy.
2. Drzwi zewnętrzne prowadzące do ubezpieczonego lokalu muszą być pełne i zamykane na co najmniej 2 zamki wielozapadkowe lub 1 atestowany zamek wielopunktowego ryglowania lub 2 kłódki zawieszane na oddzielnych skoblach, z zastrzeżeniem ust. 3-4.
3. Jeżeli drzwi zewnętrzne są wyposażone w jeden zamek wielozapadkowy, brak drugiego zamka może zostać zastąpiony przez ustanowienie stałego dozoru, bądź zainstalowanie alarmu lub monitoringu, za które w takim przypadku nie będą przysługiwały niższe składki.
4. Drzwi zewnętrzne mogą być zamykane na jeden zamek otwierany za pomocą złożonego kodu dostępu innego niż klucz (karta magnetyczna, kod cyfrowy, czytnik biologiczny: linii papilarnych, tęczówki) – wyłącznie w przypadku, gdy ubezpieczone mienie znajduje się w lokalu w którym ustanowiono stały dozór lub zainstalowano alarm lub monitoring.
5. W przypadku gdy drzwi zewnętrzne są oszklone, muszą one być na powierzchni oszklonej dodatkowo zabezpieczone kratami, antywłamaniowymi roletami lub żaluzjami, szybami o zwiększonej odporności na przebicie i rozbicie (klasy co najmniej P3A lub P3) lub okiennicami w taki sposób, aby przedostanie się do wnętrza lokalu nie było możliwe bez użycia narzędzi. Ponadto oszklone drzwi zewnętrzne muszą być zaopatrzone w zamki, których nie można otworzyć bez klucza przez otwór wybity w szybie.
6. Od wymogu dodatkowego zabezpieczenia powierzchni oszklonych drzwi PROAMA może odstąpić, jeżeli w miejscu ubezpieczenia zostanie ustanowiony stały dozór lub zostanie zainstalowany alarm bądź monitoring. W takim przypadku za to zabezpieczenie nie będą przysługiwały niższe składki.
7. Przy drzwiach dwuskrzydłowych jedno skrzydło musi być unieruchomione przy pomocy zasuwki zainstalowanej u góry i dołu wewnątrz drzwi lub na zewnątrz drzwi po wewnętrznej stronie lokalu.
8. Drzwi do pomieszczeń wewnątrz budynku (lokale w budynkach wielolokalowych) powinny być zamknięte na co najmniej jeden zamek zapadkowy. Drzwi do pomieszczeń wewnątrz budynku (lokale w galeriach handlowych) powinny być zamknięte na co najmniej jeden zamek wielozapadkowy. Brak zamka może zostać zastąpiony poprzez zainstalowanie na całej powierzchni krat lub antywłamaniowych rolet.

§ 12

Zabezpieczenie okien i innych oszklonych otworów zewnętrznych

1. Wszystkie okna i inne zewnętrzne oszklone otwory lokalu, w którym znajduje się ubezpieczone mienie, powinny być utrzymane w należyтым stanie technicznym, właściwie osadzone i zamknięte.

2. Okna i inne zewnętrzne otwory znajdujące się w piwnicach, suterrenach i na partiach lokali, w których znajduje się przedmiot ubezpieczenia, a także lokali znajdujących się na wyższych kondygnacjach, do których możliwy jest dostęp z położonych pod nimi lub obok nich elementów konstrukcyjnych i dachów powinny być na całej powierzchni zabezpieczone kratami, antywłamaniowymi roletami, żaluzjami, szymbami o zwiększonej odporności na przebicie i rozbicie (klasy co najmniej P3A lub P3) lub okiennicami w taki sposób, aby przedostanie się do wnętrza lokalu nie było możliwe bez użycia narzędzi. Od wymogu tego PROAMA może odstąpić, jeżeli w miejscu ubezpieczenia zostanie ustanowiony stały dozór lub zostanie zainstalowany alarm bądź monitoring. W takim przypadku za to zabezpieczenie nie będą przysługiwały zniżki składki.
3. Kraty, antywłamaniowe rolety lub żaluzje muszą być prawidłowo osadzone i zamknięte na co najmniej jeden zamek wielozapadkowy lub kłódkę.
4. Okiennice muszą być prawidłowo osadzone i zamknięte, tak aby ich otworzenie nie było możliwe bez użycia siły i narzędzi.

§ 13

Zabezpieczenie przeciwkradzieżowe pojazdów stanowiących środki obrotowe lub mienie osób trzecich

1. W przypadku ubezpieczenia pojazdów samochodowych i mechanicznych stanowiących środki obrotowe lub mienie osób trzecich, za należyte zabezpieczenie uważa się parking ze stałym dozorem i ogrodzony parkanem, siatką drucianą lub płotem i oświetlony po zmroku.
2. Wjazd na parking powinien być zabezpieczony w sposób uniemożliwiający wyjazd pojazdem mechanicznym przez osobę nieuprawnioną.
3. W ubezpieczonych pojazdach nie mogą się znajdować kluczyki od stacyjek zapłonowych, a wszystkie drzwi powinny być zamknięte na zamek fabryczny. Kluczyki powinny być przechowywane w taki sposób, aby dostęp do nich miały tylko osoby upoważnione.

§ 14

Zabezpieczenie kluczy

1. Klucze do lokalu objętego ubezpieczeniem muszą być przechowywane w sposób chroniący je przed kradzieżą i uniemożliwiający dostęp do nich osobom nieuprawnionym.
2. W razie zagubienia albo zaginięcia kluczy Ubezpieczający, po otrzymaniu o tym wiadomości, obowiązany jest do niezwłocznej wymiany zamknięć, przy czym nowe zamknięcia powinny odpowiadać ilościowo i jakościowo zabezpieczeniom określonym w § 11, 12, 13.

§ 15

Zabezpieczenie wartości pieniężnych

1. Wartości pieniężne ubezpieczone od kradzieży z włamaniem muszą:
  - 1) znajdować się w lokalach zabezpieczonych z sposób określony w niniejszych OWU,

- 2) być przechowywane w urządzeniach do przechowywania wartości pieniężnych, zamknięte w sposób przewidziany przez producenta, zgodnie z wymogami obowiązujących przepisów dotyczących przechowywania wartości pieniężnych,
  - 3) klucz lub klucze umożliwiające otwarcie urządzeń do przechowywania wartości pieniężnych, o których mowa w pkt 2) powinny być przechowywane w taki sposób, aby dostęp do nich miały tylko osoby upoważnione.
2. Limit odpowiedzialności Ubezpieczyciela na jedno urządzenie lub pomieszczenie:
- 1) 3 000 zł dla wartości pieniężnych przechowywanych w pojedynczej kasie fiskalnej lub pojedynczej kasecie stalowej,
  - 2) 10 000 zł dla wartości pieniężnych przechowywanych w pojemnikach bezpiecznych przymocowanych trwale do podłoża, ściany lub innego elementu konstrukcyjnego budynku, w którym się znajdują,
  - 3) 30 000 zł w urządzeniach do przechowywania wartości pieniężnych o nieudokumentowanej klasie odporności na włamanie,
  - 4) 100 000 zł w urządzeniach do przechowywania wartości pieniężnych o klasie odporności na włamanie w przedziale I – IV,
  - 5) 150 000 zł w urządzeniach do przechowywania wartości pieniężnych o klasie odporności na włamanie w V lub wyższej.
3. W ubezpieczeniu wartości pieniężnych od rabunku w lokalu maksymalna suma ubezpieczenia ograniczona jest do 100 000 zł na jedno miejsce ubezpieczenia.
4. W ubezpieczeniu wartości pieniężnych w transporcie limit odpowiedzialności Ubezpieczyciela ograniczony jest do:
- 1) 40 000 zł gdy transport wykonywany jest samodzielnie przez osobę transportującą,
  - 2) 60 000 zł gdy transport wykonywany jest przez dwie osoby transportujące,
  - 3) 150 000 zł gdy transport wykonywany jest przez osobę transportującą chronioną przez konwojenta.
5. Transport wartości pieniężnych:
- 1) powinien odbywać się możliwie najkrótszą drogą,
  - 2) nie może odbywać się środkami komunikacji zbiorowej.
6. W odniesieniu do złota, srebra, platyny, metali z grupy platynowców, kamieni szlachetnych, pereł, biżuterii i wyrobów jubilerskich ww. materiałów znajdujących się w sklepach i pracowniach jubilerskich, maksymalny limit dla szkód w wartościach pieniężnych przechowywanych w inny sposób niż określony w ust. 2 wynosi 50 000 zł.

OBOWIĄZKI W RAZIE POWSTANIA SZKODY

§ 16

1. W razie zajścia wypadku Ubezpieczający obowiązany jest użyć dostępnych mu środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów.
2. Jeżeli Ubezpieczający umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa nie zastosował środków określonych w ust. 1, PROAMA jest wolne od odpowiedzialności za szkody powstałe z tego powodu.

3. PROAMA obowiązane jest w granicach sumy ubezpieczenia zwrócić koszty wynikłe z zastosowania środków, o których mowa w ust. 1 jeżeli środki te były celowe, chociażby okazały się bezskuteczne.
4. Ubezpieczający ma obowiązek niezwłocznie, nie później jednak niż w ciągu 3 dni od daty powstania szkody lub uzyskania o niej wiadomości, powiadomić PROAMA o wypadku.
5. W razie naruszenia z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa obowiązku określonego w ust. 4, PROAMA może odpowiednio zmniejszyć odszkodowanie lub świadczenie, jeżeli naruszenie przyczyniło się do zwiększenia szkody lub uniemożliwiło PROAMA ustalenie okoliczności i skutków wypadku. Skutki braku zawiadomienia PROAMA o wypadku nie następują, jeżeli PROAMA w terminie wyznaczonym do zawiadomienia otrzymało wiadomość o okolicznościach, które należało podać do jego wiadomości.
6. Ubezpieczający ma obowiązek niezwłocznie, nie później jednak niż w ciągu 3 dni od daty zaistnienia zdarzenia szkodowego lub uzyskania o nich wiadomości, powiadomić miejscową jednostkę policji i uzyskać pisemne potwierdzenie zgłoszenia, jeżeli szkoda powstała w wyniku przestępstwa lub innego czynu niedozwolonego.
7. Ubezpieczający ma obowiązek niezwłocznie, nie później jednak niż w ciągu 3 dni od daty zaistnienia zdarzenia szkodowego lub uzyskania o nim wiadomości, powiadomić administrację budynku o zalaniu budynku lub lokalu.
8. Ubezpieczający ma obowiązek dostarczenia PROAMA dokumentów niezbędnych do rozpatrzenia wniosku o wypłatę odszkodowania lub świadczenia, w tym:
  - 1) wykazu utraconego, uszkodzonego lub zniszczonego mienia objętego ubezpieczeniem zawierającego liczbę i wartość mienia, rok nabycia wraz z udokumentowaniem faktu jego posiadania w razie uszkodzenia lub utraty mienia,
  - 2) dokumentów wymienionych w piśmie skierowanym do Ubezpieczającego, niezbędnych do ustalenia odpowiedzialności PROAMA i rozmiaru szkody.
9. W razie braku dokumentów umożliwiających identyfikację lub potwierdzenie wartości ubezpieczonego mienia (z wyłączeniem przedmiotów wartościowych), przy ustaleniu wysokości odszkodowania PROAMA bierze pod uwagę średnią cenę rynkową mienia o najbardziej zbliżonych parametrach, marce, typie, rodzaju, obowiązującą w danej miejscowości w dniu powstania szkody.
10. Ubezpieczający ma obowiązek pozostawienia bez zmian miejsca powstania szkody do czasu przybycia przedstawiciela PROAMA, chyba że:
  - 1) zmiana jest niezbędna w celu zabezpieczenia mienia po szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiaru;
  - 2) w ciągu 7 dni od daty zgłoszenia szkody przedstawiciel PROAMA nie podjął czynności mających na celu przeprowadzenie oględzin miejsca powstania szkody;
  - 3) PROAMA wyraziło na to zgodę.
11. Ubezpieczający ma obowiązek udostępnienia przedstawicielowi PROAMA miejsca ubezpieczenia i przedmiotu ubezpieczenia w celu przeprowadzenia procesu likwidacji szkody.

12. Ubezpieczający ma obowiązek aktywnie współpracować z PROAMA w celu wyjaśnienia okoliczności powstania szkody, ustalenia jej rozmiarów i wysokości odszkodowania lub świadczenia.
13. Ubezpieczający ma obowiązek udzielenia PROAMA pełnomocnictw niezbędnych do przeprowadzenia likwidacji szkody.
14. PROAMA zastrzega sobie prawo do weryfikacji przedłożonych przez Ubezpieczającego dokumentów, rachunków, faktur, kosztorysów oraz zasięgnięcia opinii specjalistów.
15. W ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej:
  - 1) w razie otrzymania roszczenia o naprawienie szkody, Ubezpieczony ma obowiązek zaniechania działań zmierzających do zaspokojenia roszczeń poszkodowanego, w tym w szczególności uznania roszczeń lub zawarcia ugody, do czasu uzyskania pisemnej zgody PROAMA;
  - 2) jeżeli przeciwko sprawcy wypadku wszczęte zostało postępowanie karne, albo jeżeli poszkodowany wystąpił z roszczeniem o odszkodowanie na drogę sądową, Ubezpieczony zobowiązany jest poinformować o tym fakcie PROAMA niezwłocznie, nie później niż w ciągu 7 dni od uzyskania wiadomości o tym fakcie;
  - 3) Ubezpieczony obowiązany jest doręczyć PROAMA orzeczenie sądu w terminie umożliwiającym zajęcie stanowiska odnośnie do wniesienia środka odwoławczego, a także stosować się do wskazówek PROAMA dotyczących prowadzenia postępowania sądowego;
  - 4) zaspokojenie lub uznanie przez Ubezpieczonego roszczeń poszkodowanego lub złożenie oświadczenia o przyjęciu odpowiedzialności, bez uprzedniej zgody PROAMA, nie ma skutków prawnych względem PROAMA;
  - 5) uchybienie przez Ubezpieczonego obowiązkowi, o których mowa w pkt 2 lub pkt 3, nie powoduje skutków prawnych dla odpowiedzialności PROAMA wobec poszkodowanego.
16. Jeżeli przeciwko Ubezpieczającemu zostało wszczęte postępowanie karne albo jeżeli osoba poszkodowana wystąpi z roszczeniem w ramach postępowania cywilnego, Ubezpieczający zobowiązany jest niezwłocznie, jednak nie później niż w ciągu 7 dni od daty uzyskania o tym fakcie wiadomości, zawiadomić PROAMA.
17. Ubezpieczający obowiązany jest dostarczyć PROAMA orzeczenie sądu w terminie umożliwiającym PROAMA zajęcie stanowiska odnośnie do wniesienia przez Ubezpieczającego środka odwoławczego.
18. Zaspokojenie lub uznanie przez Ubezpieczającego roszczenia osoby poszkodowanej bez pisemnej zgody PROAMA nie ma wpływu na uznanie odpowiedzialności przez PROAMA.

ZGŁOSZENIE ROSZCZENIA I WYPŁATA ODSZKODOWANIA LUB ŚWIADCZENIA

§ 17

1. Po otrzymaniu zawiadomienia o wystąpieniu zdarzenia szkodowego, w terminie 7 dni od dnia otrzymania tego zawiadomienia, PROAMA informuje o tym Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego, jeżeli nie są oni osobami występującymi z tym zawiadomieniem, oraz podejmuje postępowanie dotyczące ustalenia stanu faktycznego zdarzenia szkodowego, zasadności zgłoszonych roszczeń i wysokości

świadczenia lub odszkodowania, a także informuje osobę występującą z roszczeniem, na piśmie lub w inny sposób, na który ta osoba wyraziła zgodę, jakie dokumenty są potrzebne do ustalenia odpowiedzialności PROAMA lub wysokości świadczenia lub odszkodowania, jeżeli jest to niezbędne do dalszego prowadzenia postępowania.

2. W przypadku umowy ubezpieczenia zawartej na cudzy rachunek, zawiadomienie o wystąpieniu zdarzenia szkodowego może również zgłosić Ubezpieczony lub jego spadkobiercy. W tym przypadku spadkobierca jest traktowany tak jak uprawniony z umowy ubezpieczenia.
3. PROAMA może zażądać od zgłaszającego roszczenie dokumentów i informacji, których nie może uzyskać samodzielnie działając na podstawie posiadanych upoważnień lub uprawnień wynikających z powszechnie obowiązujących przepisów prawa, albo które umożliwią samodzielne działanie PROAMA w oparciu o podstawy opisane powyżej, a są niezbędne do ustalenia okoliczności faktycznych zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową, zasadności roszczenia i wysokości odszkodowania lub świadczenia. PROAMA ma prawo zwrócić się do zgłaszającego roszczenie o złożenie dokumentów znajdujących się w jego posiadaniu także wówczas, gdy może przyczynić się to do przyspieszenia likwidacji szkody.
4. PROAMA wypłaca odszkodowanie lub świadczenie na podstawie uznania roszczenia osoby uprawnionej z umowy ubezpieczenia w wyniku ustaleń dokonanych w postępowaniu dotyczącym ustalenia stanu faktycznego zdarzenia, zasadności zgłoszonych roszczeń i wysokości odszkodowania lub świadczenia, zawartej z nią ugody lub prawomocnego orzeczenia sądu.
5. PROAMA ma prawo wyznaczenia na własny koszt niezależnego eksperta w celu określenia przyczyny, rozmiaru szkody i wysokości należnego odszkodowania lub świadczenia oraz w celu udzielenia Ubezpieczającemu instrukcji i wskazówek dotyczących postępowania zmierzającego do złagodzenia skutków wypadku i zminimalizowania rozmiarów szkody.
6. PROAMA obowiązane jest do wypłaty odszkodowania lub świadczenia w terminie 30 dni, licząc od daty otrzymania zawiadomienia o zajściu zdarzenia szkodowego.
7. Gdyby wyjaśnienie w terminie określonym w ust. 6 okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności PROAMA albo wysokości odszkodowania lub świadczenia okazało się niemożliwe, odszkodowanie lub świadczenie powinno być wypłacone w ciągu 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe. Jednakże bezsporną część odszkodowania lub świadczenia PROAMA powinno wypłacić w terminie przewidzianym w ust. 6 oraz zawiadamia na piśmie osobę zgłaszającą roszczenie oraz Ubezpieczonego, w przypadku umowy ubezpieczenia zawartej na cudzy rachunek, jeżeli nie jest on osobą zgłaszającą roszczenie, o przyczynach niemożności zaspokojenia roszczeń w całości lub w części
8. Odszkodowanie lub świadczenie wypłacone przez PROAMA nie może być wyższe od poniesionej szkody.
9. Odszkodowanie lub świadczenie wypłacane jest w złotych polskich z wyjątkiem ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, kiedy odszkodowanie lub świadczenie są wypłacane poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i mogą zostać ustalone

i wypłacone w walucie obcej. Kwoty wyrażone w walutach obcych są przeliczane przy ustaleniu odszkodowania lub świadczenia na złote przy zastosowaniu kursu średniego walut obcych zgodnie z ostatnią tabelą ogłoszoną przez Narodowy Bank Polski przed dniem ustalenia wysokości odszkodowania lub świadczenia. Tę samą zasadę stosuje się jeżeli Ubezpieczający przy odtwarzaniu ubezpieczonego mienia poniesie wydatki w walutach obcych

10. Odszkodowanie nie obejmuje podatku od towarów i usług (VAT) w takim zakresie, w jakim Ubezpieczający lub poszkodowany może odliczyć ten podatek zgodnie z obowiązującymi przepisami.
11. Jeżeli odszkodowanie lub świadczenie nie przysługuje lub przysługuje w innej wysokości niż określona w zgłoszonym roszczeniu, PROAMA informuje o tym na piśmie osobę występującą z roszczeniem oraz Ubezpieczonego, w przypadku umowy ubezpieczenia zawartej na cudzy rachunek, jeżeli nie jest on osobą zgłaszającą roszczenie – wskazując na okoliczności oraz na podstawę prawną uzasadniającą całkowitą lub częściową odmowę wypłaty świadczenia lub odszkodowania. Informacja ta zawiera pouczenie o możliwości dochodzenia roszczeń na drodze sądowej.
12. Osoba uprawniona z umowy ubezpieczenia, która nie zgadza się z decyzją PROAMA o odmowie zaspokojenia roszczenia albo z wysokością ustalonego przez PROAMA odszkodowania lub świadczenia, może zgłosić PROAMA na piśmie wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy, z uwzględnieniem postanowień § 67.

§ 18

1. Przy ustalaniu rozmiaru szkody nie uwzględnia się:
  - 1) kosztów związanych z wszelkimi zmianami lub ulepszeniami wykonanymi w przedmiocie ubezpieczenia po wystąpieniu szkody,
  - 2) kosztów wynikających z braku części zamiennych lub materiałów potrzebnych do przywrócenia stanu istniejącego przed szkodą,
  - 3) kosztów poniesionych na odkażenie pozostałości po szkodzie, usunięcie zanieczyszczeń środowiska oraz rekultywacji gruntów,
  - 4) marży przy szkodach w środkach obrotowych, wartości naukowej, kolekcjonerskiej lub zabytkowej.
2. Odszkodowanie zmniejsza się o franszyzę redukcyjną, której wysokość określono w polisie, chyba że strony umowy się inaczej. Franszyzy redukcyjnej nie potrąca się z odszkodowania za szkody w mieniu osobistym pracowników i szkody osobowe w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej.
3. Franszyzy redukcyjne określone kwotowo wskazane w ust. 2 mogą zostać:
  - 1) zamienione na franszyzy integralne w takiej samej wysokości, w jakie określone zostały franszyzy redukcyjne na dokumencie polisy dla poszczególnych ryzyk objętych ochroną; w takim przypadku franszyzy określone procentowo nie mają zastosowania;
  - 2) wykupione, z zastrzeżeniem braku możliwości wykupienia fransyz redukcyjnych dla zdarzeń szkodowych:
    - a. powstałych wskutek kradzieży z włamaniem lub rabunku sprzętu elektronicznego przenośnego oraz upuszczenia sprzętu elektronicznego przenośnego,

- b. klauzuli OC8, OC12, OC17,
  - c. powstałych poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w ramach ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej.
4. Powyższy ustęp nie dotyczy fransyz określonych w strefie 1 lub 2 dla ryzyka powodzi.
  5. PROAMA zwróci Ubezpieczającemu, w granicach sumy ubezpieczenia, poniesione przez Ubezpieczającego udokumentowane koszty, wynikłe z zastosowania dostępnych mu środków w celu ratowania mienia, zapobieżenia szkodzie w mieniu lub zmniejszenia jej rozmiarów, jeżeli środki te były celowe, chociażby okazały się bezskuteczne.
  6. PROAMA zwróci Ubezpieczającemu, w granicach sumy ubezpieczenia udokumentowane koszty związane z uprzątnięciem pozostałości po szkodzie, łącznie z kosztami rozbiórki i demontażu części niezdatnych do użytku oraz inne koszty niż wymienione w ust. 5 związane z ratowaniem i zabezpieczeniem ubezpieczonego mienia, z zastrzeżeniem że odpowiedzialność PROAMA ograniczona jest w przypadku tych kosztów do 10% ustalonej wysokości szkody, chyba że w umowie ubezpieczenia uzgodniono na wyżej wymienione koszty odrębny limit, powiększający łączną sumę ubezpieczenia.
  7. Jeżeli koszty, o których mowa w ust. 5 dotyczą mienia ubezpieczonego i nieubezpieczonego, PROAMA pokrywa koszty w takiej proporcji, w jakiej wartość mienia ubezpieczonego pozostaje do sumy wartości mienia ubezpieczonego i nieubezpieczonego.
  8. Odszkodowanie obejmuje udokumentowane koszty poszukiwania szkody w granicach limitu odpowiedzialności w wysokości 10% łącznej sumy ubezpieczenia mienia, nie więcej niż 20 000 zł na wszystkie szkody w okresie ubezpieczenia.
  9. Od ustalonej wysokości szkody potrąca się wartość mienia pozostałego po szkodzie lub części, które ze względu na rodzaj lub rozmiar uszkodzeń nadają się do dalszego użytku.
  10. Jeżeli po wypłacie odszkodowania Ubezpieczający odzyskał utracone mienie, obowiązany jest zwrócić PROAMA wypłacone odszkodowanie albo za zgodą PROAMA, przenieść własność tego mienia na rzecz PROAMA.

REGRES UBEZPIECZENIOWY

§ 19

1. Z dniem zapłaty odszkodowania przez PROAMA roszczenie Ubezpieczającego przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę przechodzi z mocy prawa na PROAMA do wysokości zapłaconego odszkodowania.
2. Jeżeli PROAMA pokryło tylko część szkody, Ubezpieczającemu przysługuje co do pozostałej części pierwszeństwo zaspokojenia przed roszczeniem PROAMA.
3. Nie przechodzą na PROAMA roszczenia Ubezpieczającego przeciwko osobom, z którymi Ubezpieczający pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym, chyba że sprawca wyrządził szkodę umyślnie.
4. Ubezpieczający obowiązany jest zabezpieczyć możliwość dochodzenia roszczeń odszkodowawczych wobec osób odpowiedzialnych za szkodę.
5. W razie zrzeczenia się przez Ubezpieczającego, bez zgody PROAMA, całości lub części praw przysługujących mu do osób trzecich z tytułu szkód, PROAMA może

odmówić wypłaty odszkodowania odpowiednio w całości lub w części, w takiej jakiej Ubezpieczający rzekł się tych praw. Jeżeli odszkodowanie już wypłacono może zażądać jego zwrotu odpowiednio w całości lub w części w takiej jakiej Ubezpieczający rzekł się tych praw. Ubezpieczającemu przysługuje co do pozostałej części pierwszeństwo zaspokojenia przed roszczeniem PROAMA.

ROZDZIAŁ II

UBEZPIECZENIE MIENIA

CO JEST PRZEDMIOTEM UBEZPIECZENIA?

§ 20

1. Przedmiotem ubezpieczenia jest mienie określone w polisie i wykorzystywane w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą lub zawodową wskazaną w polisie.
2. Ubezpieczający może zgłosić do ubezpieczenia następujące rodzaje mienia:
  - 1) budynki, budowle i lokale,
  - 2) stałe elementy wyposażenia,
  - 3) budynki, lokale w budowie,
  - 4) nakłady inwestycyjne,
  - 5) maszyny, urządzenia, wyposażenie,
  - 6) niskocenne składniki majątku,
  - 7) środki obrotowe,
  - 8) mienie osób trzecich,
  - 9) wartości pieniężne,
  - 10) mienie osobiste pracowników.

CO NIE MOŻE BYĆ OBJĘTE UBEZPIECZENIEM?

§ 21

PROAMA nie ponosi odpowiedzialności za szkody powstałe:

- 1) w dziełach sztuki, przedmiotach zabytkowych i o wartości kolekcjonerskiej;
- 2) w modelach, prototypach, wzorach, eksponatach;
- 3) w pojazdach dopuszczonych do ruchu drogowego, statkach powietrznych i wodnych, przyczepach i naczepach samochodowych i campingowych, które mogą być przedmiotem ubezpieczenia casco, jeżeli nie są środkami obrotowymi lub nie stanowią mienia osób trzecich;
- 4) w pojazdach używanych stanowiących środek obrotowy lub mienie osób trzecich w komisach samochodowych;
- 5) w budynkach i lokalach:
  - a) nieposiadających pozwolenia na użytkowanie, z wyjątkiem budynków i lokali ubezpieczanych w budowie; wyłączenie nie dotyczy bieżących konserwacji i remontów,
  - b) niepołączonych trwale z gruntem, np. barakach, kioskach, powłokach pneumatycznych,
  - c) należących do klasy palności III

- d) niezamieszkiwanych lub nieużytkowanych nieprzerwalnie dłużej niż 12 miesięcy
oraz znajdującym się w nich mieniu;
- 6) w szklarniach, namiotach foliowych, oranżeriach, cieplarniach oraz znajdujących się w nich mieniu;
  - 7) w mieniu nie użytkowanym lub wyłączonym z eksploatacji powyżej 30 dni, za wyjątkiem przerw konserwacyjnych, technologicznych, lub wynikających z planu pracy;
  - 8) w drzewostanach, roślinach na pniu, uprawach oraz inwentarzu żywym;
  - 9) w maszynach, urządzeniach i instalacjach w trakcie montażu i testów, z zastrzeżeniem że nie dotyczy to bieżących przeglądów i konserwacji;
  - 10) w budynkach przeznaczonych do rozbiórki lub likwidacji oraz znajdującym się w nich mieniu oraz maszynach i urządzeniach przeznaczonych do likwidacji lub złomowania;
  - 11) w towarach przeterminowanych bądź wycofanych z obrotu;
  - 12) w środkach odurzających i psychotropowych;
  - 13) w losach loteryjnych, żetonach, kartach telefonicznych, biletach komunikacji miejskiej oraz innych biletach upoważniających do wstępu lub przejazdu;
  - 14) w mieniu przechowywanym lub składowanym niezgodnie z przeznaczeniem, obowiązującymi przepisami prawa lub instrukcją wydaną przez producenta;
  - 15) w mieniu przeznaczonym do sprzedaży w ramach handlu obwoźnego, rozumiane go jako dokonywanie sprzedaży bezpośrednio ze środka transportu;
  - 16) w wartościach pieniężnych i środkach transportu będących mieniem osobistym pracowników;

MIEJSCE UBEZPIECZENIA

§ 22

Z zastrzeżeniem postanowień § 23, ubezpieczeniem jest objęte mienie, określone w polisie, znajdujące się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 23

1. Maszyny, urządzenia i wyposażenie, za wyjątkiem przenośnego sprzętu elektronicznego i przedmiotów ubezpieczenia należących do przedsiębiorstw zajmujących się wynajmem maszyn i sprzętu oraz wypożyczaniem artykułów przeznaczenia osobistego i użytku domowego, objęte są ponadto ubezpieczeniem mienia od zdarzeń losowych w wybranym przez Ubezpieczającego wariantcie, w miejscu wykonywania zlecenia związanego z prowadzoną działalnością Ubezpieczającego, innym niż określone w polisie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
2. Mienie osobiste pracowników jest objęte ubezpieczeniem mienia od zdarzeń losowych w wybranym przez Ubezpieczającego wariantcie w każdym miejscu wykonywania przez pracownika obowiązków służbowych na polecenie Ubezpieczającego, znajdującym się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
3. Wartości pieniężne w czasie transportu w ubezpieczeniu mienia od zdarzeń losowych oraz mienia w transporcie są objęte ubezpieczeniem również w innym miejscu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z transportem tych wartości.

4. Sprzęt elektroniczny objęty jest ochroną ubezpieczeniową na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w miejscu wymienionym w umowie ubezpieczenia, z wyjątkiem sprzętu przenośnego, który objęty jest ochroną ubezpieczeniową na obszarze całego świata.
5. Stacjonarny sprzęt elektroniczny objęty jest ochroną również podczas transportu wewnątrzzakładowego w obrębie miejsca ubezpieczenia.
6. Mienie w transporcie objęte jest ochroną ubezpieczeniową, podczas jego transportu, w granicach Unii Europejskiej oraz Szwajcarii, Lichtensteinu, Islandii i Norwegii.

§ 24

1. Pod rygorem braku odpowiedzialności PROAMA, w przypadku ubezpieczenia mienia znajdującego się w różnych lokalizacjach, Ubezpieczający ma obowiązek prowadzenia centralnej księgowości dla całego ubezpieczonego mienia oraz odrębnej ewidencji dla mienia znajdującego się w poszczególnych miejscach ubezpieczenia.
2. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje również nowe miejsca ubezpieczenia, w których Ubezpieczający rozpocznie stałą działalność gospodarczą (automatyczne ubezpieczenie mienia w nowych lokalizacjach), z zastrzeżeniem że:
  - 1) Ubezpieczający ma obowiązek zgłosić do PROAMA nową lokalizację oraz podać aktualne sumy ubezpieczenia nie później niż w ciągu 30 dni od daty przyjęcia lokalizacji do użytku;
  - 2) do czasu zgłoszenia nowej lokalizacji, odpowiedzialność PROAMA jest ograniczona do podlimitu w wysokości 200.000 zł na jedną nową lokalizację, nie więcej jednak niż suma ubezpieczenia oraz do zakresu ubezpieczenia określonego w polisie;
  - 3) jeżeli zakres ubezpieczenia w polisie obejmuje ryzyko powodzi, ochrona ubezpieczeniowa będzie obejmowała to ryzyko, pod warunkiem że w nowym miejscu ubezpieczenia w ciągu ostatnich 20 lat nie wystąpiła powódź.
3. W przypadku niedopełnienia przez Ubezpieczającego obowiązku, o którym mowa w ust. 2 pkt 1 PROAMA nie ponosi odpowiedzialności za mienie znajdujące się w nowych lokalizacjach.

ZAKRES UBEZPIECZENIA

§ 25

Umowa ubezpieczenia może obejmować ochroną:

- 1) mienie od zdarzeń losowych:
  - a) w zakresie ryzyk nazwanych, zgodnie z § 27 ust. 1,
  - b) w zakresie wszystkich ryzyk, zgodnie z § 27 ust. 2;
- 2) mienie od kradzieży z włamaniem i rabunku;
- 3) sprzęt elektronicznych od wszystkich ryzyk;
- 4) mienie w transporcie.

JAK USTALA SIĘ SUMĘ UBEZPIECZENIA?

§ 26

1. Określone w polisie sumy ubezpieczenia, ustalone dla poszczególnych rodzajów mienia stanowią górną granicę odpowiedzialności PROAMA w odniesieniu do każdego rodzaju mienia, z zastrzeżeniem postanowień zawartych w § 18 ust. 4-7.

2. W ramach sum ubezpieczenia mogą zostać ustalone podlimity, stanowiące dla poszczególnych rodzajów ryzyk lub mienia górną granicę odpowiedzialności PROAMA. W odniesieniu do każdej jednostki środka trwałego górną granicą odpowiedzialności jest jej indywidualna nowa wartość odtworzeniowa, rzeczywista lub księgową brutto, w zależności od wybranego przez Ubezpieczającego sposobu ustalania sum ubezpieczenia, o których mowa w ust. 4 lub 5.
3. Sumy ubezpieczenia ustalane są na podstawie zadeklarowanej przez Ubezpieczającego wartości mienia zgłoszonego do ubezpieczenia.
4. Podana przez Ubezpieczającego suma ubezpieczenia dla budynków, budowli, lokali, maszyn, urządzeń i wyposażenia, sprzętu elektronicznego powinna odpowiadać w przypadku ubezpieczenia mienia od zdarzeń losowych, według wyboru Ubezpieczającego, ich nowej wartości odtworzeniowej, wartości rzeczywistej lub wartości księgowej brutto. PROAMA nie ponosi odpowiedzialności za prawidłowość deklarowanych sum ubezpieczenia, zastrzega sobie jednak prawo nieprzyjęcia do ubezpieczenia mienia, w odniesieniu do którego uzna, że deklarowana przez Ubezpieczającego suma ubezpieczenia jest zaniżona względem wartości, według której to mienie ma być ubezpieczone.
5. Suma ubezpieczenia budynków i lokali w budowie jest określona w wartości odtworzeniowej.
6. W przypadku ubezpieczenia mienia w nowej wartości odtworzeniowej stopień jego zużycia technicznego w dniu zgłoszenia do ubezpieczenia nie powinien przekraczać 50%, a w przypadku sprzętu elektronicznego może on zostać ubezpieczony według tej wartości, jeżeli jest nie starszy niż 10 lat w dniu zgłoszenia do ubezpieczenia.
7. W pozostałych przypadkach Ubezpieczający wyznacza sumy ubezpieczenia dla poszczególnych rodzajów mienia i ubezpieczanych ryzyk kierując się przewidywaną maksymalną szkodą w mieniu, która może powstać wskutek zajścia jednego zdarzenia ubezpieczeniowego, niezależnie od faktycznej, całkowitej wartości ubezpieczonego mienia.
8. Limit odpowiedzialności dla niskocennych składników majątku wynosi 15 000 zł na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia, odrębnie dla ubezpieczenia mienia od zdarzeń losowych albo ubezpieczenia od kradzieży z włamaniem i rabunku, jednak nie więcej niż suma ubezpieczenia tego mienia. Sumę ubezpieczenia tego mienia określa się w wartości rzeczywistej, z tym że w ubezpieczeniu mienia od kradzieży z włamaniem i rabunku nie uwzględnia się wartości pieniężnych i mienia pracowniczego.
9. Jeżeli do wniosku o ubezpieczenie, Ubezpieczający nie dołączy zestawienia ubezpieczanych przedmiotów przyjmuje się, że ubezpieczeniem jest objęte całe mienie znajdujące się w miejscu ubezpieczenia.
10. Sumy ubezpieczenia ustala się:
  - 1) bez uwzględnienia kwoty podatku od towarów i usług (VAT) – w przypadku Ubezpieczających będących płatnikami podatku VAT,
  - 2) z uwzględnieniem kwoty podatku od towarów i usług (VAT) – w przypadku Ubezpieczających nie będących płatnikami podatku VAT.
11. Sumę ubezpieczenia zmniejsza się o wypłacone w ramach umowy ubezpieczenia odszkodowania. Za zgodą PROAMA i po opłaceniu dodatkowej składki suma ubez-

pieczenia może zostać podwyższona do pierwotnej wysokości. Odpowiedzialność PROAMA do pierwotnej sumy ubezpieczenia rozpoczyna się od dnia następnego po dniu opłacenia dodatkowej składki.

12. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje również mienie nabyte przez Ubezpieczonego po zawarciu umowy ubezpieczenia lub takie, którego wartość wzrosła w tym czasie wskutek dokonania inwestycji lub modernizacji (Automatyczne ubezpieczenie nowego nabytego mienia), z zastrzeżeniem że:

- 1) Ubezpieczający ma obowiązek zgłosić do PROAMA nowe mienie i podać nowe sumy ubezpieczenia nie później niż w ciągu 30 dni od daty zakupu mienia;
- 2) do czasu zgłoszenia nowych sum ubezpieczenia, odpowiedzialność PROAMA jest ograniczona do podlimitu w wysokości 10% sumy ubezpieczenia mienia od zdarzeń losowych lub sprzętu elektronicznego od wszystkich ryzyk, nie więcej jednak niż 200 000 zł oraz do zakresu ubezpieczenia określonego w polisie;
- 3) podlimit, o którym mowa w pkt 2 stanowi wspólny limit z podlimitem określonych w § 24 ust 3 (automatyczne ubezpieczenie nowych lokalizacji);
- 4) w przypadku niedopełnienia przez Ubezpieczającego obowiązku, o którym mowa w pkt 1 PROAMA nie ponosi odpowiedzialności za mienie zakupione po dacie zawarcia umowy ubezpieczenia.

UBEZPIECZENIA MIENIA OD ZDARZEŃ LOSOWYCH

§ 27

Zakres ubezpieczenia

1. Zakres ryzyk nazwanych:

ochroną ubezpieczeniową objęte są szkody w mieniu, zgłoszonym do objęcia ochroną powstałe wskutek wystąpienia, w miejscu ubezpieczenia i w czasie trwania okresu ubezpieczenia, następujących zdarzeń losowych:

- 1) pożar,
- 2) uderzenie pioruna,
- 3) wybuch,
- 4) upadek statku powietrznego,
- 5) deszcz,
- 6) silny wiatr,
- 7) grad,
- 8) napór śniegu lub lodu,
- 9) trzęsienie ziemi,
- 10) zapadanie się ziemi,
- 11) osuwanie się ziemi,
- 12) lawina,
- 13) zalanie,
- 14) dym,
- 15) uderzenie pojazdu,
- 16) uderzenie fali dźwiękowej,

- 17) upadek drzew lub innych przedmiotów oraz przewrócenie się na ubezpieczone mienie budynków, budowli lub ich części, o ile nie należą one do Ubezpieczającego i nie są przedmiotem ubezpieczenia,
2. Zakres oparty na wszystkich ryzykach:
ochroną ubezpieczeniową objęte są szkody w ubezpieczonym mieniu, zgłoszonym do objęcia ochroną, powstałe w miejscu ubezpieczenia i w czasie trwania okresu ubezpieczenia wskutek zdarzenia losowego i przyczyny innej niż wyraźnie wyłączone w § 28 oraz z wyjątkiem ryzyka powodzi.
3. Zakres oparty na ryzykach nazwanych albo na wszystkich ryzykach może zostać rozszerzony o następujące zdarzenia losowe:
- 1) pękanie rur,
  - 2) przepięcie,
  - 3) katastrofa budowlana, z zastrzeżeniem, że limit odpowiedzialności ograniczony jest do kwoty 1 000 000 zł (nie więcej niż suma ubezpieczenia budynku lub budowli) na jedno i wszystkie zdarzenia ubezpieczeniowe powstałe w okresie ubezpieczenia.
4. Zakres oparty na ryzykach nazwanych albo na wszystkich ryzykach może zostać rozszerzony o ryzyko powodzi. Rozszerzenie jest możliwe w zależności od zagrożenia powodziowego, występującego w miejscu ubezpieczenia, wskazanego w polisie i określonego przez PROAMA w oparciu o statystykę zdarzeń szkodowych i podzielonego na strefę 0, strefę 1, strefę 2 i strefę X. Ryzyko powodzi dostępne jest w sytuacji, gdy miejsce ubezpieczenia, znajduje się w strefie 0 lub w strefie 1 i w strefie 2, pod warunkiem zastosowania franszyzy redukcyjnej, którą Ubezpieczający w strefie 0 może wykupić za opłaceniem dodatkowej składki. Mienie znajdujące się w strefie X nie może zostać objęte ubezpieczeniem od ryzyka powodzi.
5. W mieniu przechowywanym na zewnątrz limit odpowiedzialności za szkody powstałe wskutek zalania, silnego wiatru, gradu, naporu śniegu lub lodu ograniczony jest do kwoty 100 000 zł na jedno i wszystkie zdarzenia, nie więcej jednak niż suma ubezpieczenia.
6. W odniesieniu do budynku albo lokalu w budowie ochrona ubezpieczeniowa w przypadku żadnego z zakresów określonych ust. 1 albo 2 nie obejmuje:
- 1) pęknięcia rur;
  - 2) szkód powstałych w wyniku uderzenia pojazdu, który wykorzystywany był w związku z prowadzoną budową;
  - 3) zalania jeżeli nieruchomość nie znajduje się w stanie surowym zamkniętym.
7. Jeżeli zakończenie budowy budynku albo lokalu w budowie nastąpi w okresie ubezpieczenia, to zakres ochrony ubezpieczeniowej ulega automatycznemu rozszerzeniu z dniem zakończenia budowy, co oznacza że przestają obowiązywać wyłączenia wskazane w ust. 6.

WYŁĄCZENIA I OGRANICZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI

§ 28

1. W zakresie opartym na ryzykach nazwanych lub na wszystkich ryzykach PROAMA nie ponosi odpowiedzialności za szkody powstałe:
- 1) w ubezpieczonym mieniu zniszczonym lub uszkodzonym przez ogień, w związku z poddawaniem go w procesie technologicznym działaniu ognia lub ciepła

- technologicznego albo w związku z wytwarzaniem lub przekazywaniem przez nie w procesie technologicznym ognia lub ciepła technologicznego;
- 2) w silnikach spalinowych zniszczonych lub uszkodzonych przez wybuch (eksplozję) mający miejsce w komorze spalania;
  - 3) wskutek wybuchu (eksplozji) wywołanego przez Ubezpieczającego w celach produkcyjnych, eksploatacyjnych;
  - 4) wskutek przerw w dostawie lub zasilaniu prądem elektrycznym maszyn, aparatów bądź urządzeń chłodniczych lub produkcyjnych;
  - 5) wskutek zalania od podłoża środków obrotowych lub mienia nieeksploatowanego, przechowywanego w pomieszczeniach składowych usytuowanych poniżej gruntu, jeżeli mienie składowane było niżej niż 10 cm nad podłogą;
  - 6) wskutek zalania wodami opadowymi, jeżeli do powstania szkody przyczynił się zły stan techniczny lub nienależyte zabezpieczenie dachu, otworów dachowych, rynien dachowych lub spustowych oraz stolarki okiennej i innych elementów budynku lub budowli, z zastrzeżeniem że wyłączenie to nie dotyczy szkód w mieniu znajdującym się w lokalach najmowanych przez Ubezpieczającego, jeżeli do jego obowiązków nie należało dbanie o stan techniczny obiektu;
  - 7) wskutek zmiany poziomu wód podziemnych, chyba że ubezpieczenie obejmuje ryzyko powodzi, a zmiany poziomu wód podziemnych nastąpiły w związku z powodzią w miejscu ubezpieczenia lub jego bezpośrednim sąsiedztwie;
  - 8) wskutek powolnego i systematycznego zawilgocenia pomieszczeń z powodu nieszczelności urządzeń wodnokanalizacyjnych, pocenia się rur, przesiąkania wód gruntowych i opadowych oraz zagrzybiania lub przemarzania;
  - 9) wskutek deszczu, silnego wiatru, gradu, naporu śniegu lub lodu w odniesieniu do mienia, które niezgodnie ze swoim przeznaczeniem oraz warunkami przechowywania, magazynowania lub eksploatacji znajdowało się poza budynkami;
  - 10) wskutek deszczu lub gradu w odniesieniu do pojazdów, które znajdują się poza budynkami i stanowią:
    - a) środki obrotowe,
    - b) mienie osób trzecich;
  - 11) wskutek katastrofy budowlanej:
    - a) których wiek w chwili katastrofy, w zależności od głównej konstrukcji nośnej, wynosi więcej niż:
      - 50 lat – dla obiektów o konstrukcji drewnianej i stalowej,
      - 90 lat – dla obiektów o konstrukcji murowanej i żelbetowej;
  - 12) w odniesieniu do budynków i budowli:
    - a) użytkowanych niezgodnie z przeznaczeniem;
    - b) w których nie przeprowadzano badań i kontroli stanu technicznego wymaganych prawem budowlanym;
    - c) w trakcie remontu, przebudowy, rozbudowy, budowy, chyba że ubezpieczenie obejmuje klauzulę ubezpieczenia prac budowlano-montażowych lub zostało ubezpieczone jako budynek lub lokal w budowie;

- d) przemysłowych, w których posadowiono maszyny i urządzenia wytwarzające stale bądź cyklicznie, silne drgania mechaniczne lub fale akustyczne o wysokiej częstotliwości zdolne oddziaływać destrukcyjnie na konstrukcję budowlaną;
  - e) tymczasowych i dopuszczonych tymczasowo do eksploatacji.
2. W zakresie opartym na wszystkich ryzykach, PROAMA nie ponosi odpowiedzialności dodatkowo za szkody powstałe wskutek (pozostające w adekwatnym związku przyczynowo-skutkowym):
- 1) stopniowego pogarszania się stanu ubezpieczonego mienia w związku z normalnym zużyciem, korozją, naturą przedmiotu ubezpieczenia, stopniowo postępującym pogarszaniem właściwości, odkształcaniem lub deformacją, dowolnym działaniem czynników termicznych;
  - 2) pękania, rozszczelniania, osiadania, kurczenia się lub rozciągania mienia, chyba że szkoda powstała wskutek innego zdarzenia ubezpieczeniowego, objętego ochroną w ramach umowy ubezpieczenia, zawartych na podstawie OWU;
  - 3) długotrwałego oddziaływania czynnika naturalnego, wody, wilgoci, temperatury, chemicznego, mechanicznego, elektrycznego lub elektromagnetycznego;
  - 4) zapadania się i osuwania ziemi w wyniku działalności człowieka lub długotrwałego, naturalnego osiadania lub przemieszczania się gruntu, erozji morskiej lub rzecznej;
  - 5) korozją i utlenieniem, z wyłączeniem zalania spowodowanego korozją lub utlenieniem przewodów i instalacji wbudowanych w mury;
  - 6) błędów projektowych, konstrukcyjnych, nieprawidłowego montażu, chyba że szkoda powstała wskutek innego zdarzenia niewyłączonego w niniejszych OWU;
  - 7) działania mikroorganizmów, roślin, pleśni, grzybów, fermentacji, wewnętrznego rozkładu oraz procesów zachodzących na zewnątrz lub wewnątrz mienia;
  - 8) utraty, zniknięcia, manipulacji lub zmiany danych i informacji na elektronicznych nośnikach danych, na których dane te były zgromadzone;
  - 9) utraty dokumentów niezbędnych do prowadzenia działalności;
  - 10) zniszczeniem lub uszkodzeniem mienia przez ptaki, krety, dziki, owady lub zwierzęta domowe należące do osób objętych ubezpieczeniem;
  - 11) braku dostawy lub dostawy o niewłaściwych parametrach wody, gazu, elektryczności, energii lub paliwa, za wyjątkiem sytuacji gdy dostawa o niewłaściwych parametrach spowoduje zalanie, przepięcie, wybuch, pożar, pęknięcie na skutek mrozu;
  - 12) oszustwa, szantażu, wymuszenia, sprzeniewierzenia, defraudacji, niewyjaśnionego zaginięcia lub braków stwierdzonych podczas sprawdzania lub spisywania stanu ilościowego majątku.
3. W zakresie opartym na wszystkich ryzykach PROAMA nie ponosi odpowiedzialności za szkody powstałe wskutek (pozostające w adekwatnym związku przyczynowo-skutkowym):
- 1) powodzi,
  - 2) kradzieży, kradzieży z włamaniem lub rabunku,

- 3) dewastacji oraz graffiti,
  - 4) stłuczenia szyb i innych przedmiotów,
  - 5) podwyższenia temperatury w urządzeniach chłodniczych,
  - 6) awarii, upadku, uszkodzeń lub zakłóceń maszyn, urządzeń, sprzętu elektronicznego, w związku z jego eksploatacją, obsługą bądź konserwacją,
  - 7) prowadzenia prac budowlano–montażowych polegających na remoncie, przebudowie lub rozbudowie, o ile były wykonywane przez Ubezpieczającego lub na jego zlecenie.
4. Powyższe wyłączenia mogą ulec modyfikacji poprzez włączenie do zakresu ubezpieczenia innych ubezpieczeń oferowanych w ramach OWU oraz klauzul dodatkowych wskazanych w Załączniku nr 1.

§ 29

Ustalenie rozmiaru szkody i wysokości odszkodowania

1. Rozmiar szkody w mieniu w poszczególnych rodzajach mienia określa się następująco:
  - 1) w odniesieniu do budynków, budowli, lokali (w tym budynków lub lokali w budowie) oraz stałych elementów wyposażenia – według kosztów wykonania robót budowlanych i instalacyjnych mających na celu odbudowę lub naprawę zniszczonego lub uszkodzonego przedmiotu ubezpieczenia, z uwzględnieniem ewentualnych nakładów na opracowanie dokumentacji projektowej i nadzoru nad budową. Koszty te muszą być wyliczone zgodnie z obowiązującymi zasadami wyceny i ustalania cen robót budowlanych w oparciu o nakłady rzeczowe z Katalogów Norm Rzeczowych oraz średnich cen i średnich wskaźników narzutów z publikacji wydawnictwa „Sekocenbud” dla kwartału, w którym miała miejsce szkoda. Warunkiem wypłaty odszkodowania jest zachowanie dotychczasowych wymiarów, konstrukcji, technologii oraz rodzaju zastosowanych materiałów budowlanych wraz z nakładami na roboty wykończeniowe, w tym samym miejscu co uszkodzony lub zniszczony obiekt. Odszkodowanie jest wypłacane na podstawie dostarczonej przez Ubezpieczającego kalkulacji robót; poniesione koszty muszą być potwierdzone rachunkiem wykonawcy wraz z kosztorysem powykonawczym lub szczegółową specyfikacją kosztów, a w przypadku gdy Ubezpieczający dokonywał prac remontowych we własnym zakresie – kosztorysem powykonawczym bez naliczonego narzutu zysku;
  - 2) w odniesieniu do maszyn, urządzeń i wyposażenia – według kosztów naprawy lub zakupu maszyny, urządzenia lub elementu wyposażenia o takich samych parametrach użytkowych i jakościowych co uszkodzone mienie, zwiększonych o cła i inne opłaty oraz o koszty jego transportu i montażu. Odszkodowanie jest wypłacane na podstawie dostarczonej przez Ubezpieczającego kalkulacji naprawy. Poniesione koszty powinny być udokumentowane rachunkiem z załączoną szczegółową specyfikacją. W przypadku usuwania skutków szkody we własnym zakresie przez Ubezpieczającego, przedłożona kalkulacja kosztów naprawy nie może zawierać narzutu zysku;
  - 3) w odniesieniu do nakładów inwestycyjnych – według kosztów ich odbudowy remontu lub naprawy. Odszkodowanie jest wypłacane na podstawie dostarczonej przez Ubezpieczającego kalkulacji robót; poniesione koszty muszą być

potwierdzone rachunkiem wykonawcy wraz z kosztorysem powykonawczym lub szczegółową specyfikacją kosztów, a w przypadku gdy Ubezpieczający dokonywał prac remontowych we własnym zakresie – kosztorysem powykonawczym bez naliczonego narzutu zysku;

- 4) w odniesieniu do niskocennych składników majątku – według ceny nabycia lub kosztów naprawy uszkodzonego przedmiotu wg cen z dnia powstania szkody. Odszkodowanie w żadnym przypadku nie może przekroczyć wartości rzeczywistej utraconego lub zniszczonego mienia;
  - 5) w odniesieniu do środków obrotowych – według ceny nabycia lub kosztów wytworzenia utraconych środków obrotowych według stanu bezpośrednio przed wystąpieniem szkody;
  - 6) w odniesieniu do mienia osób trzecich – według ceny nabycia lub kosztów naprawy uszkodzonego przedmiotu wg cen z dnia powstania szkody, zwiększonych o udokumentowane poniesione koszty nakładów usługowych z pominięciem marży Ubezpieczającego. W przypadku mienia przyjętego do sprzedaży komisowej, odszkodowanie ustala się w oparciu o wartości oznaczone w dowodzie przyjęcia lub w księdze ewidencyjnej z potrąceniem prowizji komisowej. Odszkodowanie w żadnym przypadku nie może przekroczyć wartości rzeczywistej utraconego lub zniszczonego mienia;
  - 7) w odniesieniu do wartości pieniężnych dla:
    - a) gotówki – wg udokumentowanej wartości nominalnej bezpośrednio przed wystąpieniem szkody. Dla zagranicznych znaków pieniężnych jest to równowartość w złotych wg średniego kursu walut NBP z dnia powstania szkody,
    - b) czeków i weksli – wg kwot wykazanych na czeku, wekslu, pomniejszonych o kwotę dyskonta uzyskanego przez Ubezpieczającego przy nabyciu takich środków pieniężnych,
    - c) złota, srebra, platyny, metali z grupy platynowców, kamieni szlachetnych i półszlachetnych, pereł oraz wyrobów z nich – wg ceny zakupu lub kosztu wytworzenia;
  - 8) w odniesieniu do mienia osobistego pracowników – wg wartości rzeczywistej utraconego lub zniszczonego mienia pracowników, określonej na dzień powstania szkody, z uwzględnieniem zadeklarowanej maksymalnej sumy ubezpieczenia na jednego pracownika w wysokości 1 000 zł.
2. Franszyza redukcyjna w ubezpieczeniu mienia od zdarzeń losowych wynosi 300 zł, a w przypadku mienia składowanego na zewnątrz, franszyza redukcyjna wynosi 10% wartości odszkodowania nie mniej niż 1 000 zł, o ile nie umówiono się inaczej.

§ 30

1. Wysokość odszkodowania ustala się w kwocie odpowiadającej rozmiarowi szkody, ustalonemu zgodnie z § 29, z zastrzeżeniem że:
  - 1) w przypadku ubezpieczenia według nowej wartości odtworzeniowej – odszkodowanie nie zostanie pomniejszone o stopień zużycia technicznego, pod warunkiem, że stopień zużycia technicznego w dniu zajścia szkody nie przekracza 50% nowej wartości odtworzeniowej i koszty związane z zakupem, odbudową lub naprawą mienia zostaną faktycznie poniesione. Jeżeli stopień zużycia tech-

nicznego mienia przekracza 50% nowej wartości odtworzeniowej, odszkodowanie wypłaca się na zasadach określonych dla ubezpieczenia według wartości rzeczywistej;

- 2) w przypadku ubezpieczenia według wartości rzeczywistej – odszkodowanie zostanie pomniejszone o stopień zużycia technicznego mienia w dniu powstania szkody, przy czym kwota potrącenia nie może być większa niż 70% jego nowej wartości odtworzeniowej;
  - 3) w przypadku ubezpieczenia według wartości księgowej brutto – wysokość odszkodowania nie może przekroczyć wartości księgowej brutto danego środka trwałego lub wyposażenia na dzień powstania szkody.
2. Koszty odbudowy, remontu, naprawy, wytworzenia oraz ceny nabycia, o których mowa w § 29, odnoszą się do cen z dnia powstania szkody.

UBEZPIECZENIE MIENIA OD KRADZIEŻY Z WŁAMANIEM I RABUNKU

§ 31

Zakres ubezpieczenia

Ochroną ubezpieczeniową objęte są szkody w mieniu zgłoszonym do objęcia ochroną ubezpieczeniową, powstałe wskutek wystąpienia w miejscu ubezpieczenia i w czasie trwania okresu ubezpieczenia, następujących zdarzeń ubezpieczeniowych – kradzieży z włamaniem i rabunku.

§ 32

W granicach sumy ubezpieczenia PROAMA pokrywa także koszty naprawy zniszczonych lub uszkodzonych wskutek kradzieży z włamaniem i rabunku: ścian, stropów, dachów, podłóg, sufitów, okien, drzwi i zamków.

§ 33

Wyłączenia odpowiedzialności

PROAMA nie ponosi odpowiedzialności za szkody w mieniu powstałe:

- 1) w przedmiotach, których nabycie nie jest potwierdzone dowodami zakupu, mieniu osób trzecich przyjętym bez dowodu przyjęcia, jak również w mieniu, które nie zostało wprowadzone do działalności Ubezpieczającego zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi lub którego nabycie lub przejęcie jest potwierdzone sfałszowanymi dokumentami;
- 2) wskutek kradzieży z wystawy (bez wejścia sprawcy do lokalu), w przypadku metali szlachetnych, kamieni szlachetnych, półszlachetnych, syntetycznych i pereł oraz wyrobów z nich wykonanych;
- 3) wskutek dokonania lub usiłowania dokonania kradzieży z gablot reklamowych znajdujących się poza ubezpieczonym lokalem;
- 4) w stałych elementach wyposażenia w budynkach lub lokalach w budowie w trakcie ich montażu, instalowania lub demontażu;
- 5) w stałych elementach wyposażenia, w budynkach lub lokalach w budowie przed ich zamontowaniem, zainstalowaniem lub po demontażu, chyba że nieruchomość znajduje się w stanie surowym zamkniętym i oprócz zabezpieczeń przeciw kradzieżowych określonych w § 11 i 12 i 14, posiada uruchomiony i sprawny alarm lokalny lub monitoring.

§ 34

Ustalenie rozmiaru szkody i wysokości odszkodowania

1. Rozmiar szkody w poszczególnych rodzajach mienia określa się według zasad określonych w § 15, 29 i 30.
2. Franszyza redukcyjna w ubezpieczeniu mienia od kradzieży z włamaniem i rabunku wynosi 300 zł, chyba że strony umówiły się inaczej.

§ 35

1. Warunkiem koniecznym zaistnienia odpowiedzialności PROAMA za szkody powstałe wskutek kradzieży z włamaniem jest spełnienie przez Ubezpieczającego obowiązków utrzymania mienia, wyszczególnionych w §§ 9–14, z zastrzeżeniem postanowień ust. 2.
2. W przypadku zaistnienia uzasadnionych technicznie, prawnie lub konstrukcyjnie powodów uniemożliwiających wypełnienie obowiązków utrzymania mienia wyszczególnionych w §§ 9–14, PROAMA może, na podstawie dokonanej oceny ryzyka, ustalić indywidualne warunki zabezpieczenia przedmiotu ubezpieczenia.

UBEZPIECZENIE SPRZĘTU ELEKTRONICZNEGO OD WSZYSTKICH RYZYK

§ 36

Przedmiot, miejsce i zakres ubezpieczenia

1. Ochroną ubezpieczeniową objęte są szkody w stacjonarnym i przenośnym sprzęcie elektronicznym powstałe wskutek wystąpienia, w miejscu ubezpieczenia i w czasie trwania okresu ubezpieczenia, następujących zdarzeń szkodowych: pożaru i innych zdarzeń losowych, kradzieży z włamaniem i rabunku, działania energii elektrycznej, błędów w obsłudze, awarii sprzętu oraz innych zdarzeń niezależnych od woli Ubezpieczającego, mających charakter nagły i niespodziewany.
2. Ochroną ubezpieczeniową objęte są również koszty frachtu ekspresowego i lotniczego, pracy w godzinach nadliczbowych, nocnych i w dni wolne oraz serwisu zagranicznego do wysokości limitu 10% sumy ubezpieczenia sprzętu elektronicznego.
3. W przypadku ubezpieczenia stacjonarnego sprzętu elektronicznego ochroną ubezpieczeniową objęty jest sprzęt elektroniczny, po zainstalowaniu w miejscu ubezpieczenia wskazanym w polisie, zgodnie z wymogami instrukcji lub dokumentacji oraz po testach próbnych zakończonych wynikiem pozytywnym.

§ 37

Wyłączenia odpowiedzialności

PROAMA nie ponosi odpowiedzialności za szkody powstałe w:

- 1) amatorskim sprzęcie radiowym,
- 2) sprzęcie radiowym CB,
- 3) aparatach słuchowych,
- 4) wyposażeniu dyskotek i instrumentach muzycznych,
- 5) sprzęcie elektronicznym nagłaśniającym w dyskotekach, klubach, rewiach, koncertach muzycznych, cyrkach, przedsiębiorstwach branży rozrywkowej,
- 6) telebimach.

§ 38

PROAMA nie ponosi odpowiedzialności za:

- 1) szkody powstałe wskutek kradzieży bez włamania, wskutek zaginięcia;
- 2) szkody powstałe w sprzęcie elektronicznym wskutek kradzieży z włamaniem i rabunku z miejsca ubezpieczenia, jeżeli nie zostały spełnione określone w OWU obowiązki utrzymania mienia wyszczególnione w §§ 9-14;
- 3) szkody powstałe w sprzęcie elektronicznym przenośnym wskutek kradzieży z włamaniem i rabunku z pojazdu, jeżeli nie zostały spełnione określone w OWU przechowywania mienia wyszczególnione w § 40 ust. 2;
- 4) szkody będące skutkiem zużycia, ścierania lub zesterzenia się jakiegokolwiek części przedmiotu ubezpieczenia wynikającego w sposób naturalny z normalnej eksploatacji, działania lub stopniowego pogarszania się jakości, jak również kawitacji, erozji, korozji, stopniowego zniszczenia spowodowanego warunkami atmosferycznymi;
- 5) szkody za które odpowiada osoba trzecia występująca w charakterze dostawcy, wytwórcy, sprzedawcy, serwisanta, przewoźnika, spedytora lub podwykonawcy, w tym szkody objęte gwarancją lub rękojmią;
- 6) szkody będące następstwem usterek i wad ujawnionych przed zawarciem umowy ubezpieczenia;
- 7) koszty eksploatacji i konserwacji ubezpieczonych przedmiotów, w tym koszty części wymienionych w trakcie konserwacji urządzeń;
- 8) uszkodzenia estetyczne takie jak zadrapania na powierzchniach malowanych, polewanych i emaliowanych.

§ 39

Ochroną ubezpieczeniową nie są objęte części i materiały, które narażone są na duże zużycie podczas eksploatacji lub podlegające wielokrotnej lub okresowej wymianie ze względu na swoje specyficzne przeznaczenie i skład. W szczególności należą do nich:

- 1) materiały pomocnicze, materiały robocze (np. płyny eksploatacyjne, odczynniki, tonery, chłodziwa, nośniki obrazu i dźwięku, głowice do drukarek);
- 2) wszystkie typy narzędzi (np. wiertarki, gilotyny tnące, chwytaki);
- 3) inne części, które podczas okresu eksploatacji narażone są na częstą wymianę (np. bezpieczniki, źródła światła, baterie, filtry);
- 4) lampy elektronowe, rentgenowskie, laserowe (z wyłączeniem lamp katodowych w urządzeniach peryferyjnych elektronicznego przetwarzania danych), pośrednie nośniki obrazu (np. bębny selenowe);
- 5) wymienne nośniki danych, o ile nie umówiono się inaczej.

§ 40

1. Sprzęt elektroniczny powinien być zabezpieczony zgodnie z obowiązkami utrzymania mienia wyszczególnionych w §§ 9–14.
2. Sprzęt elektroniczny przenośny użytkowany poza miejscem ubezpieczenia i przechowywany w pojeździe powinien być zabezpieczony w następujący sposób:
  - 1) pojazd powinien posiadać twardy dach (jednolitą sztywną konstrukcję),
  - 2) pojazd powinien być prawidłowo zamknięty i wyposażony w aktywne zabezpieczenia przeciwkradzieżowe,

- 3) sprzęt powinien znajdować się w bagażniku pojazdu lub nie być widoczny od zewnątrz.

§ 41

Ustalenie rozmiaru szkody i wysokości odszkodowania

1. Wysokość odszkodowania ustala się wg. kosztów naprawy lub zakupu sprzętu o najbardziej zbliżonych parametrach użytkowych i jakościowych dla sprzętu nie starszego niż 10 lat, licząc od daty produkcji, zwiększonych o cła i inne opłaty oraz o koszty jego transportu i montażu. W przypadku sprzętu starszego niż 10 lat wysokość odszkodowania ustala się z potrąceniem zużycia technicznego. Odszkodowanie jest wypłacane na podstawie dostarczonej przez Ubezpieczającego kalkulacji naprawy. Poniesione koszty powinny być udokumentowane rachunkiem z załączoną szczegółową specyfikacją. W przypadku usuwania skutków szkody we własnym zakresie przez Ubezpieczającego, przedłożona kalkulacja kosztów naprawy nie może zawierać narzutu zysku. W przypadku zakupu sprzętu fabrycznie nowego wiek liczony jest od daty zakupu.
2. Franszyza redukcyjna w ubezpieczeniu sprzętu elektronicznego od wszystkich ryzyk wynosi 500 zł, chyba że strony umówiły się inaczej. W odniesieniu do szkód powstałych wskutek kradzieży z włamaniem lub rabunku oraz upuszczenia przenośnego sprzętu elektronicznego, franszyza redukcyjna wynosi 15% ustalonego odszkodowania min. 500 zł.

UBEZPIECZENIE MIENIA W TRANSPORCIE

§ 42

Przedmiot, miejsce i zakres ubezpieczenia

Ochroną ubezpieczeniową w transporcie mogą zostać objęte:

- 1) środki obrotowe,
- 2) mienie osób trzecich,
- 3) maszyny, urządzenia lub wyposażenie,
- 4) wartości pieniężne,

których transport jest wykonywany pomocniczo w stosunku do podstawowej działalności Ubezpieczającego.

§ 43

Mienie może być ubezpieczone w transporcie drogowym, lotniczym, kolejowym i śródlądowym, pod warunkiem że jest przewożone na ryzyko Ubezpieczającego. W odniesieniu do wartości pieniężnych dopuszcza się transport pieszy, z uwzględnieniem § 15 ust. 5. Za przewóz nie uważa się przemieszczenia rzeczy w obrębie tej samej nieruchomości.

§ 44

1. Mienie jest objęte ubezpieczeniem od chwili rozpoczęcia załadunku mienia na środek transportu do chwili zakończenia rozładunku w miejscu przeznaczenia, określonym w dokumencie przewozowym lub fakturze, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. Zakres ochrony obejmuje również ryzyko mechanicznego uszkodzenia lub zniszczenia przedmiotu ubezpieczenia podczas wykonywania:

- 1) czynności załadunkowych od momentu, gdy przedmiot ubezpieczenia zostanie uniesiony w miejscu składowania nadawcy, w celu umieszczenia na środku transportu przed rozpoczęciem przewozu;
  - 2) czynności wyładunkowych do momentu, gdy przedmiot ubezpieczenia zostanie umieszczony w miejscu składowania odbiorcy po zdjęciu ze środka transportu po dokonanym przewozie.
3. Górną granicę odpowiedzialności PROAMA na szkody związane z załadunkiem i rozładunkiem stanowi suma ubezpieczenia w wysokości 10 000 zł na jedno i 20 000 zł na wszystkie zdarzenia ubezpieczeniowe, powstałe w okresie ubezpieczenia (nie dotyczy wartości pieniężnych), z zastrzeżeniem § 15 ust. 4.

§ 45

1. Ochroną ubezpieczeniową objęte są szkody w ubezpieczonym mieniu, z wyłączeniem wartości pieniężnych powstałe w wyniku następujących zdarzeń, z zastrzeżeniem ust. 2:
  - 1) wypadku środka transportu rozumianego jako zdarzenie powstałe wskutek działania siły mechanicznej w wyniku nagłego zetknięcia się środka transportu lub przewożonego ładunku z osobami, przedmiotami lub zwierzętami, a także w wyniku jego przewrócenia się, spadnięcia lub zatonięcia;
  - 2) pożaru, uderzenia pioruna, wybuchu, upadku statku powietrznego, silnego wiatru, zalania, gradu, lawiny, osuwania się ziemi, zapadania się ziemi;
  - 3) rabunku rozumianego jako zabór mienia przy użyciu przemocy fizycznej lub groźby jej natychmiastowego użycia w stosunku do osoby dokonującej przewozu, bądź przez doprowadzenie osoby napadniętej do stanu nieprzytomności lub bezbronności;
  - 4) kradzieży z włamaniem rozumianej jako:
    - a) zabór mienia w celu przywłaszczenia po uprzednim usunięciu przeszkody materialnej, będącej częścią konstrukcji środka transportu lub specjalnym zabezpieczeniem, utrudniającym dostęp do jego wnętrza lub przewożonego mienia,
    - b) zabór mienia przez sprawcę z jednoczesnym dokonaniem zaboru środka transportu lub jego czasowego zawłaszczenia.
2. Ochroną ubezpieczeniową objęte są szkody w wartościach pieniężnych powstałe w wyniku zdarzeń określonych w ust. 1 pkt 2 i 3 powyżej.

§ 46

1. W przypadku szkody powstałej wskutek kradzieży z włamaniem, PROAMA ponosi odpowiedzialność, pod warunkiem że:
  - 1) przewożone mienie znajduje się w części ładunkowej pojazdu lub zamkniętym bagażniku;
  - 2) pojazd pozostawiony bez nadzoru posiada system zabezpieczający go przed uruchomieniem (np. immobilizer, blokada układu kierowniczego) oraz alarm antywłamaniowy. Urządzenia te muszą być sprawne i w dobrym stanie technicznym. Alarm powinien swym zasięgiem obejmować zarówno kabinę kierowcy, jak i przestrzeń ładunkową pojazdu;
  - 3) po zmroku pojazd pozostawiony bez nadzoru zaparkowany jest:
    - a) w pomieszczeniu zamkniętym na klucz (np. garażu),

- b) na ogrodzonym, oświetlonym po zmroku i dozorowanym obszarze (np. parkingu strzeżonym).
2. W przypadku szkody powstałej podczas wykonywania czynności, o których mowa w § 44 ust.2, PROAMA ponosi odpowiedzialność, pod warunkiem że Ubezpieczający przedłoży dokumenty stwierdzające, kto i na czyje zlecenie dokonywał czynności załadunkowych i rozładunkowych.

§ 47

Wyłączenia odpowiedzialności

Ochroną ubezpieczeniową nie jest objęty przewóz:

- 1) wartości pieniężnych, z zastrzeżeniem § 42 pkt 4
- 2) akt, dokumentacji, wzorów i prototypów;
- 3) dzieł sztuki, przedmiotów o wartości naukowej, kulturalnej, artystycznej oraz zbiorów filatelistycznych, numizmatycznych, przedmiotów mających wartość kolekcjonerską;
- 4) w mieniu, którego nabycie nie jest potwierdzone dowodami zakupu lub jest potwierdzone fałszywymi dowodami zakupu, natomiast w przypadku mienia osób trzecich – przyjętego w celu wykonania usługi bez dowodu przyjęcia lub z fałszywym dowodem przyjęcia, natomiast w przypadku mienia wytworzonego przez Ubezpieczającego – bez dokumentu WZ;
- 5) pojazdów mechanicznych;
- 6) mienia uszkodzonego lub zdekompletowanego;
- 7) przesyłek pocztowych i kurierskich;
- 8) mienia przewożonego jako bagaż ręczny;
- 9) zwłok.

§ 48

Ponadto PROAMA nie ponosi odpowiedzialności za szkody:

- 1) polegające na braku miary lub wagi w granicach norm ubytku naturalnego, ustalonego zgodnie z obowiązującymi przepisami lub przyjętym zwyczajem;
- 2) powstałe wskutek wad własnych przedmiotu ubezpieczenia lub jego naturalnych właściwości;
- 3) powstałe wskutek niewłaściwego lub niedostatecznego opakowania albo wadliwego załadunku lub zamocowania towaru przez Ubezpieczającego lub osoby, za które ponosi odpowiedzialność;
- 4) powstałe wskutek użycia do przewozu środka transportu nieprzystosowanego do przewozu danego rodzaju towaru;
- 5) powstałe w wyniku zajęcia, zatrzymania, przetrzymania ładunku przez organy państwowe do tego uprawnione.

§ 49

Ustalenie rozmiaru szkody i wysokości odszkodowania

1. Jako wysokość szkody przyjmuje się:
  - 1) w razie zniszczenia lub utraty ubezpieczonego mienia w całości albo takiego uszkodzenia mienia, że nie nadaje się ono do naprawy – jego wartość określo-

- ną w fakturze dostawcy lub zastępującym fakturę dowodzie wewnętrznym lub na podstawie faktycznego kosztu jego wytworzenia lub ceny nabycia;
- 2) w razie uszkodzenia mienia, które nadaje się do naprawy – rzeczywisty koszt naprawy, nie więcej niż wartość danego przedmiotu ubezpieczenia, określona zgodnie z pkt 1;
  - 3) w razie uszkodzenia mienia w stopniu kwalifikującym do dalszej sprzedaży, lecz po obniżonych cenach – różnicę pomiędzy wartością mienia przed szkodą, a ceną ustaloną w drodze przeceny. Ubezpieczający obowiązany jest powiadomić PROAMA o planowanej przecenie. PROAMA ma prawo wydelegować swego przedstawiciela do wzięcia udziału w ustaleniu wielkości przeceny i ustalenia wartości uszkodzonego mienia;
  - 4) w odniesieniu do wartości pieniężnych – zgodnie z § 15 ust. 4 oraz § 29 ust. 1 pkt 7.
2. Wysokość szkody pomniejsza się o wartość pozostałości, które mogą być przeznaczone do dalszego użytku, przeróbki lub sprzedaży oraz o wartość ubytku naturalnego zgodnie z obowiązującymi normami.
  3. Franszyza redukcyjna w ubezpieczeniu mienia w transporcie wynosi 300 zł, a w odniesieniu do szkód powstałych w wyniku kradzieży z włamaniem wysokość franszyzy redukcyjnej wynosi 10% należnego odszkodowania, nie mniej niż 1000 zł, chyba że strony umowy się inaczej.

ROZDZIAŁ III

UBEZPIECZENIE ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ

JAKI JEST ZAKRES UBEZPIECZENIA?

§ 50

1. PROAMA udziela ochrony ubezpieczeniowej w zakresie odpowiedzialności cywilnej, gdy w związku z określoną w polisie działalnością lub posiadaniem mieniem związanym z określoną w polisie działalnością, ubezpieczający lub osoby objęte ubezpieczeniem w zakresie ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zobowiązane są do naprawienia szkody wyrządzonej osobie trzeciej z zastrzeżeniem postanowień §§ 52–53.
2. Ochroną ubezpieczeniową objęte są także szkody wyrządzone w wyniku rażącego niedbalstwa.
3. Ochroną ubezpieczeniową objęte są szkody na osobie i w mieniu będące skutkiem zdarzeń szkodowych, które wystąpiły w okresie ubezpieczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub Unii Europejskiej oraz Szwajcarii, Lichtensteinie, Islandii i Norwegii, zgodnie ze wskazaniem w umowie ubezpieczenia, potwierdzonym na polisie.
4. Zdarzenia szkodowe, które wystąpiły w okresie ubezpieczenia, a ich przyczyny zaszły przed zawarciem umowy ubezpieczenia, podlegają ubezpieczeniu jedynie wówczas, gdy Ubezpieczający nie znał tych przyczyn do chwili zawarcia umowy ubezpieczenia lub mimo zachowania należytej staranności nie mógł się o nich dowiedzieć.

5. Suma gwarancyjna w okresie ubezpieczenia ulega każdorazowo zmniejszeniu o wysokość wypłaconego odszkodowania aż do całkowitego jej wyczerpania (zasadę tą stosuje się również do podlimitów), przy czym wypłata odszkodowania w ramach podlimitu powoduje zmniejszenie sumy gwarancyjnej).

§ 51

1. W ramach udzielanej ochrony ubezpieczeniowej PROAMA zobowiązane jest do:
  - 1) zbadania zasadności wysuwanych przeciwko Ubezpieczającemu roszczeń;
  - 2) wypłaty odszkodowania, które Ubezpieczający zobowiązany jest zapłacić osobie poszkodowanej z tytułu zdarzeń określonych w umowie ubezpieczenia;
  - 3) poniesienia kosztów wynagrodzenia rzeczoznawców powołanych za zgodą PROAMA w celu ustalenia okoliczności i wysokości ewentualnych roszczeń;
  - 4) poniesienia kosztów obrony sądowej w sporze cywilnym prowadzonym za zgodą i zgodnie z zaleceniami PROAMA.
2. Koszty określone w ust. 1 pkt 1-3 pokrywane są w granicach sumy gwarancyjnej.
3. Koszty określone w ust. 1 pkt 4 pokrywane są w wysokości do 20% sumy gwarancyjnej. Wydatków tych nie zalicza się w charakterze świadczeń w poczet sumy gwarancyjnej określonej w polisie.
4. PROAMA nie odpowiada za dodatkowe koszty wynikające z braku zgody Ubezpieczającego na zawarcie przez PROAMA ugody z poszkodowanym lub zaspokojenia jego roszczeń.
5. Jeżeli dojdzie do sporu prawnego pomiędzy Ubezpieczającym a poszkodowanym lub jego następcami prawnymi, PROAMA może wystąpić w charakterze interwenienta ubocznego.
6. Wysokość odszkodowania pomniejsza się o franszyzę redukcyjną w wysokości 500 zł, chyba że strony umówiły się inaczej.

JAKIE SĄ OGRANICZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI?

§ 52

1. Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje szkód będących skutkiem zdarzeń szkodowych powstałych:
  - 1) wskutek umyślnego działania lub zaniechania Ubezpieczającego, reprezentantów Ubezpieczającego lub osób, z którymi Ubezpieczający pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym, w tym w wyniku umyślnego działania niezgodnego z przepisami prawa. Powyższe nie obejmuje działania lub zaniechania pracowników Ubezpieczającego niebędącymi reprezentantami. Na równi z umyślnym działaniem traktuje się znajomość wady lub szkodliwość wytworzonych albo dostarczonych produktów lub wykonanych prac albo innych czynności;
  - 2) w związku z wykonywaniem czynności zawodowych, których wykonanie wymaga posiadania odpowiednich uprawnień zawodowych np. architekta, projektanta, inspektora nadzoru budownictwa, radcy prawnego, adwokata, notariusza, zarządcy nieruchomości, pośrednika w obrocie nieruchomościami, rzeczoznawcy majątkowego, lekarza, komornika, brokera, agenta ubezpieczeniowego (tzw. odpowiedzialność zawodowa);

- 3) wskutek naruszenia praw autorskich, patentów, znaków towarowych lub nazw fabrycznych;
  - 4) w związku z wykonywaniem badań lub zabiegów medycznych oraz podaniem leków;
  - 5) w wyniku manipulacji w materiale genetycznym ludzi, zwierząt lub roślin;
  - 6) wskutek stopniowego, powolnego lub długotrwałego oddziaływania temperatury, gazów, oparów lub wilgoci, pleśni, dymu, sadzy, kurzu, ścieków, zagrzybienia, a także osiadania gruntu, zapadnięcia się terenu (również budynków i budowli wzniesionych na nim), obsunięcia się ziemi, wstrząsów powstałych w wyniku pracy urządzeń udarowych, wibracji, hałasu, zalania przez wody stojące lub płynące;
  - 7) wskutek prowadzenia działalności będącej przedmiotem ubezpieczenia, do której prowadzenia Ubezpieczający nie posiadał wymaganych zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa uprawnień lub kwalifikacji;
  - 8) w związku z umową przewozu lub spedycji;
  - 9) w następstwie oddziaływania wyrobów tytoniowych.
2. Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje ponadto:
- 1) roszczeń w związku z odpowiedzialnością cywilną jednostek administracji państwowej i samorządowej związaną z administrowaniem i zarządzaniem drogami, chodnikami, terenami zielonymi i rekreacyjnymi, siecią wodnokanalizacyjną, wysypiskami śmieci, oczyszczalniami ścieków, budynkami komunalnymi oraz pozostałym mieniem wchodzącym w skład infrastruktury, do której zarządzania dana jednostka zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa została powołana;
  - 2) szkód powstałych w wyniku uszkodzenia, zniszczenia, utraty lub zaginięcia wartości pieniężnych oraz utraty wartości zabytkowej, artystycznej bądź kolekcjonerskiej;
  - 3) szkód powstałych w wyniku utraty danych bądź oprogramowania;
  - 4) roszczeń z tytułu odpowiedzialności cywilnej związanej z posiadaniem, kierowaniem, używaniem, uruchamianiem pojazdów, statków powietrznych i wodnych;
  - 5) szkód powstałych w związku z niedostarczeniem energii w jakiegokolwiek postaci lub wynikłych z niewłaściwych parametrów wytworzonej lub dostarczonej energii;
  - 6) roszczeń z tytułu odpowiedzialności cywilnej, jeżeli w wyniku zawartej umowy cywilnoprawnej lub jednostronnej czynności prawnej wykraczają one poza zakres ustawowej odpowiedzialności cywilnej Ubezpieczającego;
  - 7) szkód, które są albo powinny być objęte obowiązkowymi ubezpieczeniami odpowiedzialności cywilnej Ubezpieczającego lub osób objętych ubezpieczeniem w zakresie ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej;
  - 8) szkód u osób z którymi Ubezpieczający pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym lub wyrządzonych umyślnie przez te osoby;
  - 9) roszczeń pomiędzy ubezpieczonymi z tytułu tej samej umowy ubezpieczenia;
  - 10) roszczeń z tytułu odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone spółkom, w których Ubezpieczający jest współnikiem, udziałowcem lub akcjonariuszem;

- 11) roszczeń o wykonanie umów, o należyte wykonanie umów, roszczeń z tytułu zastępczego wykonania umów, roszczeń o zwrot świadczeń oraz roszczeń o zwrot kosztów poniesionych na poczet lub w celu wykonania umów a także roszczeń wynikających z nieterminowego wykonania zobowiązania;
- 12) roszczeń z tytułu szkód w przedmiotach powstałych w wyniku zużycia, zesterzenia się, nadwyżżenia lub wewnętrznych szkód wynikających z eksploatacji;
- 13) roszczeń z tytułu szkód wyrządzonych w przedmiocie pracy lub wykonanej usługi przez Ubezpieczającego lub osoby objęte ubezpieczeniem w zakresie ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej;
- 14) roszczeń wynikających z rękojmi za wady rzeczy w rozumieniu obowiązujących przepisów, a także roszczeń o realizację zobowiązań gwarancyjnych, włącznie z zapłatą za wadliwie wykonane usługi;
- 15) szkód powstałych wskutek nałożenia na Ubezpieczającego grzywien, kar umownych, kar administracyjnych lub sądowych oraz innych kar o charakterze pieniężnym, w tym również odszkodowań o charakterze karnym;
- 16) szkód wynikłych z naruszenia lub nieprzestrzegania prawa zagranicznego oraz dochodzonych przed sądami zagranicznymi;
- 17) szkód wyrządzonych wskutek powierzenia wykonania zobowiązań osobom nieuprawnionym lub nieposiadającym wymaganych prawem koncesji, licencji bądź specjalizacji zawodowych;
- 18) szkód pokrywanych na podstawie prawa geologicznego lub górniczego;
- 19) szkód wyrządzonych przez formaldehyd lub hormonalne środki antykoncepcyjne;
- 20) roszczeń wynikających z działań wojennych, stanu wojennego i wyjątkowego, wojny domowej, zamieszek społecznych, rozruchów, strajków;
- 21) lokautów, niepokojów społecznych oraz aktów terroryzmu i sabotażu;
- 22) roszczeń wynikających z działalności polegającej na wytwarzaniu, obróbce, składowaniu, transporcie, dystrybucji lub handlu azbestem;
- 23) szkód wyrządzonych przez promieniowanie wysokoenergetyczne, jonizujące (np. promieniowanie alfa, beta i gamma emitowane przez substancje radioaktywne oraz neutrony lub promieniowanie wytworzone w akceleratorach cząstek) oraz powstałych wskutek promieniowania laserowego lub maserowego, a także oddziaływania pola magnetycznego oraz elektromagnetycznego. Niżej wyłączenie nie dotyczy szkód będących następstwem działania promieniowania laserowego używanego w celach wykonania zabiegów kosmetycznych w ramach prowadzonej działalności (PKD 96.02).

§ 53

Jeżeli strony nie postanowiły inaczej, ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje:

- 1) roszczeń innych niż wynikających ze szkód na osobie lub w mieniu;
- 2) roszczeń wynikających z odpowiedzialności cywilnej za produkt;
- 3) roszczeń pracowników Ubezpieczającego, dotyczących szkód będących wynikiem wypadku przy pracy;
- 4) roszczeń z tytułu odpowiedzialności cywilnej za szkody powstałe w mieniu osób trzecich, które użytkuje Ubezpieczający lub osoby objęte ubezpieczeniem w zakre-

sie ubezpieczenia OC na podstawie umowy najmu, dzierżawy, użyczenia, leasingu lub innych umów o podobnym charakterze;

- 5) roszczeń z tytułu odpowiedzialności cywilnej związanej z posiadaniem, użytkowaniem lub prowadzeniem pojazdów mechanicznych niepodlegających obowiązkowemu ubezpieczeniu OC;
- 6) szkód wyrządzonych przez podwykonawców;
- 7) roszczeń z tytułu odpowiedzialności cywilnej za szkody wynikające z emisji, wycieku lub innej formy przedostania się do powietrza, wody lub gruntu jakiegokolwiek substancji (szkody w środowisku);
- 8) szkód w mieniu osób trzecich przekazanych w celu wykonania obróbki, naprawy, czyszczenia i innych podobnych czynności;
- 9) szkód w mieniu znajdującym się w pieczy, pod kontrolą lub dozorem Ubezpieczającego;
- 10) szkód spowodowanych przeniesieniem choroby zakaźnej i zakażeń, wymienionych w ustawie z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi;
- 11) szkód w mieniu powstałych w związku z prowadzeniem jazd próbnych pojazdów mechanicznych;
- 12) szkód wynikających z odpowiedzialności cywilnej zawodowej aptekarza i technika farmaceuty;
- 13) szkód wyrządzonych przez podmioty prowadzące hotele i ośrodki wczasowe;
- 14) szkód w mieniu związanych z uszkodzeniem, zniszczeniem lub utratą pojazdów mechanicznych, pozostawionych na parkingach strzeżonych znajdujących się w pieczy, pod dozorem lub kontrolą Ubezpieczającego;
- 15) szkód wyrządzonych przez członków zarządu wspólnoty lub spółdzielni mieszkaniowej, członków rady nadzorczej lub prokurentów spółdzielni mieszkaniowej tej wspólnoty lub spółdzielni mieszkaniowej;
- 16) szkód wyrządzonych przez członków wspólnoty lub spółdzielni mieszkaniowej w związku z posiadaniem przez nich lokali mieszkalnych.

ROZDZIAŁ IV

UBEZPIECZENIE ASSISTANCE DLA FIRM

§ 54

Przedmiot ubezpieczenia

Przedmiotem ubezpieczenia jest zorganizowanie lub zorganizowanie i pokrycie kosztów świadczenia usług assistance dla wskazanego w polisie Ubezpieczającego, a w przypadku usługi Pomocy medycznej – dla Ubezpieczającego będącego osobą fizyczną oraz dla pracowników Ubezpieczającego.

§ 55

Zakres ubezpieczenia

Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje zdarzenia wskazane w poszczególnych usługach assistance, jakimi są:

- 1) pomoc techniczna,

- 2) pomoc medyczna,
- 3) usługi concierge,
- 4) usługi informacyjne.

§ 56

Zakres terytorialny

1. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje zdarzenia zaistniałe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
2. Usługi assistance są świadczone na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 57

Limity odpowiedzialności

Limity odpowiedzialności są ustalane odrębnie dla poszczególnych usług assistance i stanowią górną granicę odpowiedzialności PROAMA w odniesieniu do każdego ze zdarzeń objętych ochroną ubezpieczeniową, chyba że w odniesieniu do danej usługi zastrzeżono inaczej.

§ 58

Obowiązki Ubezpieczonego w razie zaistnienia zdarzenia

Warunkiem skorzystania z usług assistance jest:

- 1) niezwłoczne telefoniczne zawiadomienie Centrum Pomocy o zajściu zdarzenia ubezpieczeniowego, jak też podanie Centrum Pomocy wszelkich istotnych okoliczności dotyczących zdarzenia i rodzaju potrzebnych usług assistance;
- 2) postępowanie zgodnie z dyspozycjami Centrum Pomocy, w szczególności ułatwienie wykonywania czynności zmierzających do spełnienia świadczenia assistance.

§ 59

Pomoc techniczna

1. W przypadku, gdy wskutek zajścia następujących zdarzeń szkodowych: pożaru, wybuchu, uderzenia pioruna, upadku statku powietrznego, dymu i sadzy, deszczu, pękania rur, naporu śniegu i lodu, gradu, silnego wiatru, zalania, osuwania się ziemi, zapadania się ziemi, trzęsienia ziemi, uderzenia pojazdu, upadku drzew lub innych przedmiotów, huku ponaddźwiękowego, powodzi, dewastacji, stłuczenia szyb, kradzieży z włamaniem i rabunku miejsce ubezpieczenia uległo uszkodzeniu oraz występuje ryzyko utraty lub dalszego uszkodzenia mienia, PROAMA zorganizuje i pokryje koszty następujących usług:
  - 1) interwencji specjalisty właściwego ze względu na rodzaj zdarzenia, przy czym pokrywane są wyłącznie koszty dojazdu specjalisty do miejsca ubezpieczenia oraz jego robocizny,
  - 2) dozoru miejsca ubezpieczenia w czasie nieobecności w nim Ubezpieczonego.
2. Jeżeli wskutek zajścia zdarzenia szkodowego, o którym mowa w ust. 1, miejsce ubezpieczenia uległo uszkodzeniu w stopniu uniemożliwiającym dalsze prowadzenie w nim działalności gospodarczej, PROAMA zorganizuje lub pokryje koszty następujących usług:
  - 1) transportu ocalałego mienia z miejsca ubezpieczenia do dowolnego miejsca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wskazanego przez Ubezpieczającego,

wraz z transportem powrotnym do miejsca ubezpieczenia lub do innego miejsca, w którym wznowiona zostanie działalność gospodarcza,

- 2) przechowania ocalałego mienia z miejsca ubezpieczenia w sposób zapobiegający jego uszkodzeniu lub utracie,
  - 3) wynajęcia lokalu zastępczego umożliwiającego Ubezpieczającemu prowadzenie w nim działalności gospodarczej, przy czym pokrywane są koszty zorganizowania wynajęcia lokalu zastępczego, ale świadczenie nie obejmuje pokrycia kosztów wynajęcia lokalu zastępczego.
3. W przypadku, gdy w chwili zajścia zdarzenia losowego, o którym mowa w ust. 1, Ubezpieczający znajduje się w podróży poza miejscem ubezpieczenia, PROAMA zorganizuje i pokryje koszty podróży Ubezpieczającego z miejsca jego przebywania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej do miejsca ubezpieczenia, a także zorganizuje i pokryje koszty podróży Ubezpieczającego po odbiór pojazdu pozostawionego przez niego poza miejscem ubezpieczenia. Jeżeli odległość, na którą realizowana jest podróż wynosi do 50 km, transport realizowany jest taksówką. W przypadku podróży na odległość powyżej 50 km, transport realizowany jest pociągiem lub autobusem, zależnie od lokalnych możliwości. Wyboru środka transportu dokonuje Centrum Pomocy w uzgodnieniu z Ubezpieczającym.
4. W razie awarii sprzętu biurowego znajdującego się w miejscu ubezpieczenia, PROAMA zorganizuje i pokryje koszty naprawy tego sprzętu w zakresie kosztów dojazdu i robocizny odpowiedniego specjalisty.
5. W przypadku niemożności dostania się do miejsca ubezpieczenia na skutek uszkodzenia lub zatrześnięcia drzwi wejściowych, kradzieży kluczy lub uszkodzenia zamka w drzwiach wejściowych, PROAMA zorganizuje i pokryje koszty interwencji ślusarza w celu wymiany zamka drzwiowego w zakresie kosztów dojazdu oraz robocizny ślusarza.
6. Poniższa tabela określa limity dla poszczególnych usług dostępnych w ramach Pomocy technicznej:

Rodzaj usługi	Limit
Interwencja specjalisty	1 000 zł na jedno zdarzenie trzy usługi w okresie ubezpieczenia
Dozór miejsca ubezpieczenia	do 48h
Transport ocalałego mienia	1 000 zł na jedno zdarzenie trzy usługi w okresie ubezpieczenia
Przechowywanie ocalałego mienia	1 000 zł na jedno zdarzenie trzy usługi w okresie ubezpieczenia
Organizacja lokalu zastępczego	bez limitu
Koszty powrotu Ubezpieczonego do miejsca ubezpieczenia	1 000 zł na jedno zdarzenie dwie usługi w okresie ubezpieczenia
Naprawa sprzętu biurowego	500 zł na jedno zdarzenie dwie usługi w okresie ubezpieczenia
Interwencja ślusarza	500 zł na jedno zdarzenie dwie usługi w okresie ubezpieczenia

7. PROAMA nie pokrywa kosztów poniesionych przez Ubezpieczającego bez uprzedniego powiadomienia i uzyskania autoryzacji Centrum Pomocy, nawet w sytuacji kiedy koszty te mieszczą się w limitach odpowiedzialności PROAMA.
8. PROAMA nie ponosi odpowiedzialności za opóźnienia lub niewykonanie świadczeń przewidzianych w § 54 oraz ust. 1-6:
  - 1) jeżeli jest to spowodowane ograniczeniami w poruszaniu się, wprowadzonymi decyzjami władz administracyjnych,
  - 2) w miejscach, do których dojazd jest ograniczony czasowo, w szczególności mostem zwodzonym, tunelem, promem lub przejazdem kolejowym,
  - 3) spowodowane przez czynniki zewnętrzne niezależne od PROAMA, mogące powodować niedyspozycyjność usługodawców realizujących dane usługi, w tym na skutek działania siły wyższej, pod pojęciem której rozumie się w szczególności trzęsienie ziemi, powódź, huragan, pożar, awarię lub brak dostępności urządzeń telekomunikacyjnych.
9. Odpowiedzialność PROAMA jest wyłączona lub odpowiednio ograniczona w przypadku zdarzeń zaistniałych w miejscach, do których dostęp jest dla przedstawicieli Centrum Pomocy niemożliwy bez zwiększonego ryzyka uszczerbku na zdrowiu lub uszkodzenia sprzętu oraz w miejscach niedostępnych z przyczyn fizycznych (zamkniętych, ogrodzonych), a także w miejscach do których dostęp jest zakazany przepisami prawa lub decyzją właściciela bądź administratora terenu.
10. Odpowiedzialnością PROAMA nie są objęte awarie instalacji elektrycznej, wodociągowej, kanalizacyjnej lub grzewczej, ani awarie sprzętu biurowego powtarzające się po pierwszej interwencji w ramach usług przysługujących Ubezpieczonemu, jeżeli pomimo zaleceń Centrum Pomocy, aby dokonać definitywnego usunięcia usterki, naprawa taka nie została prawidłowo wykonana.
11. Ochroną ubezpieczeniową nie są objęte:
  - 1) szkody powstałe na skutek niezgodnego z instrukcją obsługi podłączenia sprzętu biurowego do sieci elektrycznej,
  - 2) usługi związane z uszkodzeniami, za naprawę których odpowiadają wyłącznie właściwe służby administracyjne lub pogotowia technicznego, energetycznego, wodno-kanalizacyjnego bądź gazowego, takie jak awarie pionów kanalizacyjnych, pionów instalacji ciepłej, zimnej wody, instalacji gazowej, przyłączy do budynku,
  - 3) usługi elektryka lub technika urządzeń grzewczych związane z uszkodzeniami żarówek lub przedłużaczy,
  - 4) usługi związane z konserwacją urządzeń oraz elementów stałych miejsca ubezpieczenia,
  - 5) koszty naturalnego zużycia materiałów eksploatacyjnych sprzętu biurowego, a w szczególności baterii, czytnika lasera itp.,
  - 6) usługi związane z naprawą uszkodzeń, które pojawiły się przed zaistnieniem zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową,
  - 7) usługi związane z naprawą sprzętu biurowego, w którym Ubezpieczony lub użytkownik sprzętu dokonał nieprzewidzianych w instrukcji obsługi przeróbek, dostrojzeń lub zmian konstrukcyjnych,

- 8) mechaniczne, chemiczne lub termiczne uszkodzenia sprzętu biurowego, a także jego celowe uszkodzenia,
  - 9) czynności przewidziane w instrukcji obsługi sprzętu biurowego, do wykonania których Ubezpieczony jest zobowiązany we własnym zakresie, takie jak m.in. instalacja sprzętu, instalacja oprogramowania, konserwacja sprzętu.
12. Ochroną ubezpieczeniową nie są objęte naprawy sprzętu biurowego, jeżeli Ubezpieczony nie przedstawi odpowiedniego dowodu zakupu wskazującego datę nabycia tego sprzętu.

§ 60

Pomoc medyczna

1. W razie nagłego zachorowania lub nieszczęśliwego wypadku Ubezpieczającego lub jego pracownika, PROAMA zorganizuje i pokryje koszty następujących usług:
  - 1) wizyty lekarza pierwszego kontaktu – świadczenie obejmuje organizację i pokrycie kosztów wizyty lekarza pierwszego kontaktu w miejscu przebywania Ubezpieczającego lub jego pracownika,
  - 2) wizyty pielęgniarki – świadczenie przysługuje, o ile interwencja pielęgniarki została zalecona przez lekarza i obejmuje organizację i pokrycie kosztów wizyty pielęgniarki w miejscu przebywania Ubezpieczającego lub jego pracownika,
  - 3) transportu medycznego do szpitala i ze szpitala do miejsca zamieszkania po zakończeniu hospitalizacji – świadczenie obejmuje organizację i pokrycie kosztów transportu medycznego z miejsca przebywania Ubezpieczającego lub jego pracownika do najbliższego szpitala zdolnego do udzielenia pomocy oraz po zakończeniu hospitalizacji – ze szpitala do miejsca zamieszkania Ubezpieczonego lub jego pracownika,
  - 4) dostawy leków i sprzętu rehabilitacyjnego – świadczenie obejmuje dostarczenie leków zaordynowanych w czasie wizyty lekarza lub niezbędnego sprzętu rehabilitacyjnego do miejsca przebywania Ubezpieczającego lub jego pracownika, jeżeli Ubezpieczający lub jego pracownik nie może samodzielnie się poruszać, z zastrzeżeniem że świadczenie nie obejmuje pokrycia kosztów dostarczanych leków ani kosztów sprzętu rehabilitacyjnego,
  - 5) rehabilitacji – świadczenie obejmuje organizację na rzecz Ubezpieczającego lub jego pracownika koniecznych zabiegów rehabilitacyjnych, bez pokrywania ich kosztów,
  - 6) pomocy domowej po hospitalizacji – świadczenie przysługuje po zakończeniu przez Ubezpieczającego lub jego pracownika hospitalizacji trwającej powyżej 3 dni i obejmuje pomoc w codziennych, domowych czynnościach (np. w zakupach artykułów pierwszej potrzeby),
  - 7) zastępstwa w podróży służbowej – świadczenie obejmuje organizację i pokrycie kosztów pracy osoby wyznaczonej przez Ubezpieczającego do zastąpienia Ubezpieczającego lub jego pracownika w podróży służbowej niewymagającej unikalnych kompetencji.
2. Poniższa tabela określa limity dla poszczególnych usług dostępnych w ramach Pomocy medycznej:

Rodzaj usługi	Limit
Wizyta lekarza	500 zł na jedno zdarzenie cztery usługi w okresie ubezpieczenia
Wizyta pielęgniarki	500 zł na jedno zdarzenie cztery usługi w okresie ubezpieczenia
Transport medyczny	1 000 zł na jedno zdarzenie dwie usługi w okresie ubezpieczenia
Dostawa leków i sprzętu rehabilitacyjnego	bez limitu
Organizacja rehabilitacji	bez limitu
Pomoc domowa po hospitalizacji	maksymalnie przez 5 dni, do limitu 1 000 zł
Zastępstwo w podróży służbowej	500 zł na jedno zdarzenie dwie usługi w okresie ubezpieczenia

Zakres ubezpieczenia nie obejmuje organizacji oraz pokrycia kosztów usług świadczonych za granicą lub udzielanych przez publiczną służbę zdrowia.

3. PROAMA nie ponosi odpowiedzialności za zdarzenia powstałe w wyniku (pozostające w adekwatnym związku przyczynowo-skutkowym):

- 1) usiłowania lub popełnienia przez Ubezpieczającego lub jego pracownika samookaleczenia lub samobójstwa,
- 2) leczenia niezwiązanego z pomocą medyczną, udzieloną w przypadku nagłego zachorowania lub nieszczęśliwego wypadku, chorób przewlekłych, psychicznych lub depresji oraz chorób, z którymi związana była hospitalizacja Ubezpieczającego lub jego pracownika w ciągu ostatnich sześciu miesięcy przed zawarciem umowy ubezpieczenia, jak też chorób przenoszonych drogą płciową, chorób wenerycznych, AIDS, wirusa HIV pozytywnego,
- 3) fizykoterapii, helioterapii lub zabiegów ze wskazań estetycznych,
- 4) ciąży, przerywania ciąży, sztucznego zapłodnienia lub każdego innego leczenia bezpłodności,
- 5) zażycia leków przepisanych przez lekarza, ale stosowanych niezgodnie z jego zaleceniem, epidemii, o których władze poinformowały w środkach masowego przekazu, skażeń oraz katastrof naturalnych,
- 6) wypadków wynikających z udziału Ubezpieczonego lub jego pracownika w zakładach, przestępstwach lub bójkach, za wyjątkiem działania w obronie koniecznej i w stanie wyższej konieczności,
- 7) leczenia przez lekarza będącego członkiem rodziny Ubezpieczającego lub jego pracownika,
- 8) szczepień, a także leczenia dentyścycznego oraz urazów niewymagających udzielenia natychmiastowej, niezbędnej pomocy medycznej,
- 9) wyczynowego lub zawodowego uprawiania sportu lub w związku z uprawianiem sportów o ryzykownym charakterze,
- 10) wypadków wynikających z zabiegów lub leczenia nie uznanego w sposób naukowy i medyczny,

- 11) niestosowania się Ubezpieczającego lub jego pracownika do zaleceń lekarza prowadzącego lub lekarza przysłanego przez Centrum Pomocy,
  - 12) szkód wyrządzonych Ubezpieczającego lub jego pracownikowi przez osoby bliskie dla Ubezpieczonego lub jego pracownika.
4. PROAMA nie pokrywa kosztów poniesionych przez Ubezpieczającego lub jego pracownika bez uprzedniego powiadomienia i uzyskania autoryzacji Centrum Pomocy, nawet w sytuacji, kiedy koszty te mieszczą się w limitach odpowiedzialności PROAMA, ani będących skutkiem zdarzeń, które miały miejsce przed rozpoczęciem ochrony ubezpieczeniowej.
  5. PROAMA nie ponosi odpowiedzialności za opóźnienia lub niewykonanie świadczeń przewidzianych w § 56 i 59-60:
    - 1) jeżeli jest to spowodowane ograniczeniami w poruszaniu się, wprowadzonymi decyzjami władz administracyjnych,
    - 2) w miejscach, do których dojazd jest ograniczony czasowo, w szczególności mostem zwodzonym, tunelem, promem lub przejazdem kolejowym,
    - 3) spowodowane przez czynniki zewnętrzne niezależne od PROAMA, mogące powodować niedyspozycyjność usługodawców realizujących dane usługi, w tym na skutek działania siły wyższej, pod pojęciem której rozumie się w szczególności trzęsienie ziemi, powódź, huragan, pożar, awarię lub brak dostępności urządzeń telekomunikacyjnych.
  6. Świadczenie z tytułu pomocy medycznej nie są realizowane, jeżeli z uwagi na stan zdrowia Ubezpieczonego lub jego pracownika konieczna jest interwencja pogotowia ratunkowego.

§ 61

Usługi concierge

1. W ramach pakietu usług concierge Ubezpieczony ma możliwość skorzystania z całodobowego serwisu gwarantującego następujące świadczenia:
  - 1) organizację podróży służbowej w kraju i za granicą, w zakresie rezerwacji w hotelu lub rezerwacji biletów lotniczych i promowych,
  - 2) zakup i dostarczenie biletów kolejowych,
  - 3) rezerwację biletów na imprezy kulturalne (z opcją dostarczenia),
  - 4) rezerwację biletów na imprezy sportowe (z opcją dostarczenia),
  - 5) zakup i dostarczenie Ubezpieczonemu wybranych artykułów (np. biurowych),
  - 6) organizację wynajmu samochodu wskazanej klasy lub marki (z opcją podstawienia),
  - 7) przewiezienie pojazdu na przegląd, wymianę opon, do myjni – wraz z jego odstawieniem z powrotem do Ubezpieczonego po wykonaniu usługi,
  - 8) rezerwację w restauracjach i klubach,
  - 9) rezerwację w centrach konferencyjnych,
  - 10) zamówienie i dostarczenie kwiatów,
  - 11) zapewnienie kierowcy zastępczego,
  - 12) organizację usług sprzątnięcia miejsca ubezpieczenia.
2. Koszty zorganizowanych świadczeń ponosi Ubezpieczony, przy czym każdorazowo przed wykonaniem usługi koszty te są przedstawiane do autoryzacji Ubezpieczo-

nego, a w razie odmowy Ubezpieczonego pokrycia kosztów, usługa nie zostanie zrealizowana.

§ 62

Usługi informacyjne

Pomoc informacyjna świadczona jest na każde życzenie Ubezpieczonego i obejmuje:

- 1) telefoniczną konsultację IT – polegającą na udzieleniu Ubezpieczającemu podstawowych informacji oraz instrukcji w przypadku zgłoszonych przez Ubezpieczającego problemów technicznych dotyczących sprzętu biurowego i komputerowego lub zainstalowanego na nim oprogramowania, z zastrzeżeniem że konsultacja trwa maksymalnie 15 minut, a Ubezpieczonemu w okresie ubezpieczenia przysługują łącznie dwie tego typu usługi,
- 2) infolinię medyczną – polegającą na przekazaniu Ubezpieczającemu informacji teleadresowych dotyczących działających na terenie Rzeczypospolitej Polskiej:
  - a) prywatnych i państwowych placówek służby zdrowia, w tym specjalizujących się w zakresie neonatologii i pediatrii oraz wykonujących badania okresowe,
  - b) prywatnych i państwowych placówek świadczących usługi rehabilitacyjne oraz placówek prowadzących sprzedaż sprzętu rehabilitacyjnego i wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego,
  - c) aptek,
  - d) sanatoriów,
  - e) oddziałów Narodowego Funduszu Zdrowia.
- 3) infolinię biznesową – polegającą na udzieleniu Ubezpieczającemu:
  - a) informacji marketingowych – dotyczących m.in. danych teleadresowych agencji marketingowych, agencji kreatywnych, drukarni oraz agencji eventowych, a także informacji o konferencjach, targach,
  - b) informacji ekonomicznych – dotyczących m.in. kursów walut, notowań giełdowych, podstawowych wskaźników makroekonomicznych itp.,
  - c) informacji dotyczących funduszy Unii Europejskiej – dotyczących m.in. rodzajów dostępnych funduszy i sposobów ubiegania się o nie, harmonogramów składania wniosków, wymogów formalnych, budżetów itp.,
  - d) informacji z zakresu HR – dotyczących m.in. danych teleadresowych agencji rekrutacyjnych, informacji o sposobach zamieszczania ofert pracy itp.
  - e) infolinię o specjalistach świadczących usługi hydrauliczne, elektryczne, ślusarskie, stolarskie, murarskie, dekarские, grzewcze i klimatyzacyjne, porządkowe, ogrodnicze, architektoniczne itp.

§ 63

Realizacja świadczeń assistance

PROAMA organizuje i pokrywa koszty usług assistance, które są realizowane przez inne podmioty. Za szkody wyrządzone w związku z niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem tych usług, ponoszą bezpośrednio odpowiedzialność osoby wykonujące te usługi.

Rozdział V

TELEFONICZNA ASYSTA PRAWNA

§ 64

Przedmiot ubezpieczenia

1. Przedmiotem ubezpieczenia jest organizacja i pokrycie kosztów udzielenia Ubezpieczonemu Asysty Prawnej przez Centrum Pomocy, o ile zdarzenie zaistniało w okresie ubezpieczenia.
2. Telefoniczna Asysta Prawna obejmuje usługi informacyjne i inne wskazane w zakresie świadczeń z tego tytułu, w celu obrony interesów prawnych Ubezpieczonego w sprawach związanych z prowadzoną przez niego działalnością gospodarczą.
3. W ramach Telefonicznej Asysty Prawnej PROAMA zobowiązuje się poprzez prawników Centrum Informacji Prawnej do:
  - 1) udzielania bieżących konsultacji prawnych za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość – pocztą elektroniczną lub telefonicznie,
  - 2) przesyłania na życzenie Ubezpieczonego za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość – pocztą elektroniczną, tekstów obowiązujących lub archiwalnych aktów prawnych prawa polskiego,
  - 3) przesyłania na życzenie Ubezpieczonego za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość – pocztą elektroniczną, wzorów umów należących do powszechnego obrotu, np. sprzedaży, pożyczki, darowizny,
  - 4) informowania za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość – pocztą elektroniczną lub telefonicznie o obowiązujących procedurach sądowych oraz o kosztach prowadzenia sporów prawnych,
  - 5) informowania za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość – pocztą elektroniczną lub telefonicznie o danych teleadresowych właściwych miejscowo instytucjach, np. sądu, prokuratury lub kancelarii prawnej,
  - 6) udzielania konsultacji prawnych za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość – pocztą elektroniczną lub telefonicznie,
  - 7) wydawania przez radców prawnych opinii prawnych przekazywanych za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość na wskazany adres poczty elektronicznej, z możliwością weryfikacji dokumentów prawnych – do 10 stron w ramach jednej opinii prawnej,
  - 8) przygotowania i dostarczenia za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość na wskazany adres poczty elektronicznej następujących dokumentów: wezwania do zapłaty, wezwania do podjęcia innych działań lub zaniechania działań, pełnomocnictwa, pozwu, odpowiedzi na pozew, sprzeciwu lub zarzutów od nakazu zapłaty oraz wniosku w postępowaniu nieprocesowym, zabezpieczającym lub egzekucyjnym, z zastrzeżeniem że objętość każdego z tych dokumentów nie przekroczy 10 stron,
  - 9) przygotowania i dostarczenia za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość na wskazany adres poczty elektronicznej listy adwokatów lub radców prawnych, którzy specjalizują się w danej dziedzinie prawa, w miejscu zawiśnięcia sporu lub w miejscu zamieszkania Ubezpieczonego.

4. Ubezpieczonemu przysługuje maksymalnie 12 świadczeń wskazanych w ust. 1 pkt 1)–5) w okresie 12 miesięcy odpowiedzialności PROAMA z danej umowy ubezpieczenia.
5. Ubezpieczonemu przysługują maksymalnie 2 świadczenia wskazane w ust. 1 pkt 6)–9) w okresie 12 miesięcy odpowiedzialności PROAMA z danej umowy ubezpieczenia.
6. PROAMA nie zwróci Ubezpieczonemu kosztów, które poniósł on w celu skorzystania z Telefonicznej Asysty Prawnej, w szczególności w przypadku skorzystania z konsultacji prawnej podmiotu innego niż Centrum Informacji Prawnej.

§ 65

Wyłączenia odpowiedzialności PROAMA

1. Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje zdarzeń:
  - 1) pozostających w związku przyczynowym z popełnieniem przez Ubezpieczonego umyślnie przestępstwa lub wykroczenia – w takim przypadku PROAMA poniesie koszty pomocy prawnej w postępowaniu karnym, do czasu wydania prawomocnego wyroku stwierdzającego popełnienie czynu z winy umyślnej, a po wydaniu takiego orzeczenia PROAMA przysługuje roszczenie zwrotne do Ubezpieczonego o zwrot uprzednio wypłaconych świadczeń,
  - 2) z zakresu prawa: autorskiego, patentowego, podatkowego, karnoskarbowego, znaków towarowych, własności intelektualnej lub przemysłowej, ochrony danych osobowych, prasowego, zbiorowego prawa pracy, służby cywilnej, wspólnot lub spółdzielni mieszkaniowych, budowlanego, instrumentów finansowych, papierów wartościowych, umów agencyjnych, funduszy inwestycyjnych, wynikających z umów o pracę lub innych stosunków prawnych dotyczących pełnienia funkcji członków ustawowych lub statutowych organów osób prawnych, handlowego, gospodarki komunalnej i zadań własnych samorządów, ochrony konkurencji i konsumentów (w tym antymonopolowego), górniczego i geologicznego, ochrony dóbr osobistych,
  - 3) pozostających w związku z postępowaniem układowym, naprawczym albo upadłościowym, które zostało albo ma zostać wszczęte w stosunku do Ubezpieczonego,
  - 4) pozostających w związku z planem zagospodarowania przestrzennego, podziałem, scalaniem i wywłaszczaniem nieruchomości oraz prywatyzacją, reprivatyzacją i innymi przekształceniami własnościowymi o podobnym charakterze,
  - 5) związanych z roszczeniami, które zostały przeniesione na Ubezpieczonego,
  - 6) dotyczących ceł, akcyz, podatków, odszkodowań, kar, grzywien i innych podobnych kar publicznoprawnych, które jest zobowiązany zapłacić Ubezpieczony,
  - 7) związanych z naruszeniem przepisów podatkowych, celnych, karnoskarbowych, administracyjnych, a także związanych z faktycznym lub domniemanym naruszeniem przepisów regulujących inne zobowiązania o charakterze publicznoprawnym,
  - 8) związanych z posiadaniem pojazdów mechanicznych lub ruchem tych pojazdów,

- 9) gdzie jedną ze stron sporu jest Ubezpieczający, PROAMA albo Centrum Informacji Prawnej.
2. Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje również kosztów pomocy prawnej:
    - 1) niezwiązanych z prowadzeniem działalności gospodarczej,
    - 2) powstałych w związku z postępowaniem dyscyplinarnym samorządu zawodowego Ubezpieczonego lub jego pracowników,
    - 3) związanych ze świadomym zatajeniem przez Ubezpieczonego informacji i dokumentów, mogących mieć wpływ na sposób świadczenia pomocy prawnej lub przebieg danego postępowania,
    - 4) powstałych na polecenie Ubezpieczonego, które nie były konieczne do obrony praw Ubezpieczonego albo dotyczą środków dowodowych nieistotnych z punktu widzenia przebiegu danego postępowania,
    - 5) powstałych w następstwie korzystania przez Ubezpieczonego z usług osób nieposiadających prawa do wykonywania zawodu lub nieuprawnionych do świadczenia pomocy prawnej lub wydawania opinii prawnych w danym zakresie,
    - 6) spowodowanych potrąceniem przez stronę przeciwną wierzytelności niezwiązanej ze zdarzeniem ubezpieczeniowym.

§ 66

Obowiązki Ubezpieczonego w razie zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego

Ubezpieczony, który zamierza skorzystać z ochrony ubezpieczeniowej, powinien skontaktować się z Centrum Informacji Prawnej telefonicznie (numer 815 815 815) lub za pośrednictwem poczty elektronicznej (adres e-mail: Ochrona.Prawna@proama.pl), podając co najmniej następujące dane:

- 1) nazwisko i adres Ubezpieczonego oraz nazwisko i adres zgłaszającego, jeżeli nie jest nim Ubezpieczony,
- 2) numer i nazwę polisy, której dotyczy zgłoszenie,
- 3) zwięzły i dokładny opis zdarzenia ubezpieczeniowego i rodzaj wymaganej pomocy prawnej,
- 4) numer telefonu kontaktowego lub adres poczty elektronicznej.

ROZDZIAŁ VI POSTANOWIENIA KOŃCOWE

§ 67

1. Będący osobą fizyczną Ubezpieczający, Ubezpieczony, Uposażony lub uprawniony z umowy ubezpieczenia do otrzymania odszkodowania lub świadczenia („Klient”) może składać w każdym czasie zastrzeżenia dotyczące usług świadczonych przez PROAMA, w tym skargi i zażalenia („reklamacje”). Począwszy od 1.10.2018 r. reklamacje mogą być składane również przez poszukującego ochrony ubezpieczeniowej lub zleceniodawcę gwarancji ubezpieczeniowej, jak również ubezpieczających lub ubezpieczonych, w tym będących osobami prawnymi lub spółkami nie posiadającymi osobowości prawnej.
2. Reklamacje mogą być składane:

- 1) w formie pisemnej – osobiście w siedzibie PROAMA, ul. Postępu 15 B, 02-676 Warszawa lub jednostce obsługującej klientów, albo przesyłane przesyłką pocztową,
- 2) ustnie – telefonicznie pod numerem +48 815 815 815 albo osobiście do protokołu podczas wizyty klienta w miejscu, o którym mowa w pkt 1 powyżej,
3. Reklamacja powinna zawierać dane Klienta umożliwiające jego identyfikację, numer polisy oraz zastrzeżenia zgłaszane przez Klienta.
4. PROAMA rozpatruje reklamację niezwłocznie po jej otrzymaniu. Odpowiedź na reklamację jest udzielana bez zbędnej zwłoki, jednak nie później niż w terminie 30 dni od chwili otrzymania reklamacji, chyba że mają miejsce szczególnie skomplikowane okoliczności, uniemożliwiające rozpatrzenie reklamacji i udzielenia odpowiedzi w tym terminie. W takim przypadku PROAMA poinformuje Klienta, który złożył reklamację o przyczynach opóźnienia, okolicznościach, które muszą zostać ustalone dla rozpatrzenia sprawy oraz określi przewidywany termin rozpatrzenia reklamacji i udzielenia odpowiedzi, który nie może przekroczyć 60 dni od dnia otrzymania reklamacji.
5. W przypadku niedotrzymania terminu rozpatrzenia reklamacji i udzielenia odpowiedzi, o którym mowa w ust. 4 powyżej, reklamację uważa się za rozpatrzoną zgodnie z wolą Klienta.
6. Odpowiedź na reklamację jest udzielana w postaci papierowej lub za pomocą innego trwałego nośnika. Na wniosek Klienta odpowiedź na reklamację może być dostarczona pocztą elektroniczną.
7. Spór między Klientem a PROAMA może być zakończony w drodze pozasądowego postępowania w sprawie rozwiązywania sporów między klientami a podmiotami rynku finansowego zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, przed Rzecznikiem Finansowym (www.rf.gov.pl)
8. Skargi i zażalenia składane przez inne podmioty, niż wymienione w ust. 1 powyżej lub w innej formie, niż określona w ust. 2 powyżej, dotyczące działania lub zaniechania PROAMA związanego z zawarciem lub wykonaniem umowy ubezpieczenia, powinny zawierać dane i informacje, o których mowa w ust. 3 powyżej. Skargi i zażalenia, o których mowa w zdaniu poprzedzającym są rozpatrywane w terminie 30 dni od ich otrzymania przez PROAMA, najpóźniej w terminie 14 dni od wyjaśnienia okoliczności niezbędnych do ich załatwienia. PROAMA informuje zainteresowanego o sposobie załatwienia skargi lub zażalenia niezwłocznie po ich rozpatrzeniu, w sposób uzgodniony z tą osobą. Do skarg i zażeń składanych zgodnie z niniejszym ustępem nie mają zastosowania postanowienia ust.4-6 powyżej.
9. Niezależnie od powyższego Klient może składać skargi i zażalenia na działalność PROAMA do uprawnionych organów, np. Komisji Nadzoru Finansowego, miejskiego lub powiatowego Rzecznika Konsumentów oraz innych organów zajmujących się ochroną klientów podmiotów rynku finansowego.
10. Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 524/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie internetowego systemu rozstrzygania sporów konsumenckich oraz zmiany rozporządzenia (WE) nr 2006/2004 i dyrektywy 2009/22/WE (rozporządzenie w sprawie ODR w sporach konsumenckich), istnieje możliwość pozasądowego rozstrzygania sporów dotyczących zobowiązań umownych wynika-

jących z internetowych umów sprzedaży lub umów o świadczenie usług zawieranych między konsumentami mieszkającymi w Unii Europejskiej a przedsiębiorcami mającymi siedzibę w Unii Europejskiej. Rozstrzyganie ww. sporów odbywa się za pośrednictwem platformy ODR dostępnej pod następującym adresem: <https://webgate.ec.europa.eu/odr/main/?event=main.home.show&lng=PL>. Adres poczty elektronicznej PROAMA: centrumklienta@PROAMA.pl.

11. Począwszy od 1.10.2018 r. podmioty określone w ust. 1, mogą składać zastrzeżenia dotyczące usług świadczonych przez brokerów ubezpieczeniowych, agentów ubezpieczeniowych i agentów oferujących ubezpieczenia uzupełniające, wykonujących czynności agencyjne na rzecz więcej niż jednego zakładu ubezpieczeń w zakresie tego samego działu ubezpieczeń (zgodnie z załącznikiem do ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej), w zakresie niezwiązanym z udzielaną ochroną ubezpieczeniową, w sposób ustalony przez te podmioty rynku finansowego.
12. PROAMA podlega nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego.
13. W sprawach nieuregulowanych w OWU stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu cywilnego, Ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej oraz inne stosowne przepisy prawa polskiego.
14. Językiem obowiązującym w relacjach stron jest język polski.
15. Sądem właściwym do rozstrzygania sporów z umowy ubezpieczenia jest sąd właściwości ogólnej lub sąd właściwy miejscowo ze względu na miejsca zamieszkania lub siedzibę Ubezpieczającego, Ubezpieczonego, Uprawnionego lub innej osoby uprawnionej z umowy ubezpieczenia, jak również sąd właściwy dla miejsca zamieszkania spadkobiercy Ubezpieczonego lub spadkobiercy osoby uprawnionej z umowy ubezpieczenia.
16. Za zgodą obu stron umowy ubezpieczenia mogą zostać wprowadzone do niej postanowienia dodatkowe lub odmienne od OWU.
17. Niniejsze OWU zostały przyjęte uchwałą Zarządu i obowiązują od 28 września 2018.

Adam Malinowski

Członek Zarządu
Generali T.U. S.A.

Arkadiusz Wiśniewski

Członek Zarządu
Generali T.U. S.A.

ZAŁĄCZNIK NR 1

KLAUZULE DODATKOWE ROZSZERZAJĄCE ZAKRES UBEZPIECZENIA

Klauzula M1

Ubezpieczenie szyb i innych elementów stałych od stłuczenia

§ 1

Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą klauzulą, postanowień OWU PROAMA rozszerza zakres ochrony ubezpieczeniowej o ubezpieczenie szyb i innych elementów stałych od stłuczenia.

§ 2

Przedmiot i zakres ubezpieczenia

1. Ochroną ubezpieczeniową objęte są szkody powstałe w miejscu ubezpieczenia i w czasie trwania okresu ubezpieczenia w następujących nieuszkodzonych, zainstalowanych na stałe i użytkowanych zgodnie z przeznaczeniem:
  - 1) oszkleniach zewnętrznych i wewnętrznych budynków, budowli i lokali,
  - 2) luksferach,
  - 3) witrażach,
  - 4) rurkach neonowych, reklamach i tablicach świetlnych,
  - 5) wykładzinach szklanych i kamiennych,
  - 6) lustrach i innych stałych elementach szklanych stanowiących wyposażenie użytkowanego lokalu,
  - 7) tablicach reklamowych, szyldach i gablotach,
  - 8) ladach chłodniczych i lodówkach,
  - 9) elementach szklanych łóżek solaryjnych.
2. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje wyłącznie szkody powstałe wskutek stłuczenia przedmiotów wymienionych w ust. 1, rozumianego jako rozbitcie, lub pęknięcie niezależne od woli Ubezpieczającego.

§ 3

Suma ubezpieczenia

1. Sumę ubezpieczenia określa się łącznie dla wszystkich kategorii ubezpieczanego mienia wymienionego w § 2 ust. 1.
2. W granicach sumy ubezpieczenia ochroną ubezpieczeniową objęte są również udokumentowane koszty ustawienia rusztowań lub drabin umożliwiających montaż, demontaż, wstawienie lub naprawę elementów stałych wymienionych w § 2 ust. 1 w przypadku ich rozbitcia lub uszkodzenia oraz koszt wykonania napisów reklamowych, bądź folii znajdujących się na przedmiocie ubezpieczenia.
3. PROAMA ponosi również odpowiedzialność do wysokości 20% sumy ubezpieczenia szyb i innych elementów stałych za naprawę uszkodzonych w związku z wybiciem szyby elementów mocujących szybę w ramie lub murze. Powyższe koszty pokrywane są w ramach sumy ubezpieczenia.

§ 4

Wyłączenia odpowiedzialności

Z uwzględnieniem postanowień § 7 oraz § 28, PROAMA nie ponosi odpowiedzialności za szkody powstałe:

- 1) w szklanych elementach znajdujących się w sprzęcie elektronicznym i urządzeniach gospodarstwa domowego;
- 2) wskutek porysowania, zadrapania, spryskania farbą lub odprysknięcia kawałków ubezpieczonego przedmiotu (nie dotyczy szyb o podwyższonej odporności na włamanie P3 lub wyższej – klasa odporności wg PN-EN 356 – o ile nastąpiła utrata właściwości szyby);
- 3) podczas transportu, a także przed lub w trakcie instalowania, montażu lub demontażu;
- 4) wskutek wady produkcyjnej;
- 5) wskutek wystawienia powierzchni szklanej na działanie wysokiej temperatury lub ognia.

§ 5

Ustalenie rozmiaru szkody i wysokości odszkodowania

Wysokość odszkodowania ustala się wg ceny nabycia lub kosztów naprawy uszkodzonego przedmiotu o takich samych parametrach użytkowych i jakościowych co uszkodzone mienie, zwiększonych o koszty montażu i ustawienia rusztowań. W przypadku usuwania skutków szkody we własnym zakresie przez Ubezpieczającego przedłożona kalkulacja kosztów naprawy nie może zawierać narzutu zysku.

Klauzula M2 Ubezpieczenie dewastacji

1. Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą klauzulą, postanowień OWU PROAMA rozszerza zakres ochrony ubezpieczeniowej o ryzyko dewastacji, w tym graffiti w miejscu ubezpieczenia określonym w polisie.
2. PROAMA obejmuje ochroną ubezpieczeniową szkody powstałe w następujących grupach mienia:
  - 1) środkach obrotowych,
  - 2) mieniu osób trzecich,
  - 3) maszynach, urządzeniach i wyposażeniu,
  - 4) budynkach, budowlach,
  - 5) stałych elementach wyposażenia,
  - 6) nakładach inwestycyjnychpod warunkiem ubezpieczenia ich w ramach ubezpieczenia mienia od zdarzeń losowych.
3. Z uwzględnieniem postanowień § 7 oraz § 28 PROAMA nie ponosi odpowiedzialności za szkody powstałe w szybach i innych elementach stałych powstałych w wyniku stłuczenia.

4. W odniesieniu do graffiti odpowiedzialność PROAMA ograniczona jest do kwoty 5 000 zł na jedno i wszystkie zdarzenia szkodowe powstałe w okresie ubezpieczenia.
5. Franszyza redukcyjna w ubezpieczeniu dewastacji wynosi 300 zł, chyba że strony umówiły się inaczej.

Klauzula M3

Ubezpieczenie zepsucia i kosztów utylizacji środków obrotowych

1. Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą klauzulą, postanowień OWU PROAMA rozszerza zakres ochrony ubezpieczeniowej środków obrotowych o ryzyko zepsucia, na zasadach określonych w niniejszej klauzuli.
2. PROAMA rozszerza zakres ochrony ubezpieczeniowej środków obrotowych, w tym leków i środków leczniczych, ubezpieczonych jako środki obrotowe wskutek zepsucia, będącego następstwem przerwy w pracy urządzeń chłodniczych, trwającej co najmniej dwie godziny, pod warunkiem że przerwa ta była spowodowana:
  - 1) przerwą w dostawie energii elektrycznej trwającej nieprzerwanie przynajmniej 2 godziny i potwierdzonej przez dostawcę energii,
  - 2) awarią urządzeń chłodniczych.
3. Ochroną ubezpieczeniową są objęte wyłącznie produkty oraz leki i środki lecznicze, które zgodnie z wymaganiami producenta lub dostawcy powinny być przechowywane w urządzeniach chłodniczych w kontrolowanej temperaturze.
4. Z uwzględnieniem postanowień § 7 oraz § 28 PROAMA nie ponosi odpowiedzialności za szkody powstałe wskutek:
  - 1) niewywiązania się z płatności wobec dostawcy energii;
  - 2) planowanych przerw w dostawie energii elektrycznej,
  - 3) niewłaściwego przechowywania towarów,
  - 4) uszkodzenia mechanicznego opakowania.
5. Dodatkowo PROAMA pokrywa, do podlimitu w wysokości 5 000 zł, koszty utylizacji środków obrotowych, poniesione na żądanie upoważnionych instytucji państwowych, jeżeli konieczność utylizacji będzie następstwem zdarzeń szkodowych, wchodzących w zakres zawartej na podstawie OWU umowy ubezpieczenia.
6. Górną granicę odszkodowania stanowi podlimit w wysokości określonej na polisie na jedno i wszystkie zdarzenia szkodowe powstałe w okresie ubezpieczenia.
7. Franszyza redukcyjna w ubezpieczeniu zepsucia i kosztów utylizacji środków obrotowych wynosi 300 zł, chyba że strony umówiły się inaczej.

Klauzula M4

Ubezpieczenie maszyn od szkód elektrycznych

1. Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą klauzulą, postanowień OWU PROAMA rozszerza zakres ochrony ubezpieczeniowej o szkody elektryczne powstałe w czynnych i zainstalowanych na stanowiskach pracy:
  - 1) maszynach elektrycznych, tj. silnikach, generatorach, transformatorach, przekształtnikach,

- 2) aparatach elektrycznych, tj. aparatach łączeniowych (wyłącznikach, odłącznikach), pomiarowych (przekładnikach prądowych i napięciowych), regulacyjno-ograniczających (kondensatory, rezystory, dławiki).
2. Przez szkodę elektryczną rozumie się uszkodzenie maszyny lub aparatu elektrycznego uniemożliwiające jej prawidłowe funkcjonowanie wskutek:
  - 1) niezadziałania prawidłowo dobranych zabezpieczeń zwarciovych, przeciążeniowych lub zamkowych,
  - 2) zmiany napięcia zasilania,
  - 3) zmiany wartości częstotliwości prądu elektrycznego, powstałej w wyniku awarii,
  - 4) uszkodzenia izolacji,
  - 5) zwarcia,
  - 6) zaniku napięcia jednej lub więcej faz.
3. Z uwzględnieniem postanowień § 7 oraz § 28 ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje szkód powstałych:
  - 1) w wyniku wad wewnętrznych maszyn elektrycznych oraz usterek ujawnionych przed zawarciem umowy,
  - 2) w wyniku naturalnego zużycia,
  - 3) na skutek przeprowadzenia napraw lub prób, za wyjątkiem prób wykonywanych w związku z planowanymi okresowymi badaniami eksploatacyjnymi,
  - 4) w maszynach elektrycznych, których moc znamionowa nie przekracza 1 kW,
  - 5) w elektroenergetycznych liniach przesyłowych i rozdzielczych, zarówno napowietrznych jak i podziemnych, obejmujących zespół urządzeń połączonych ze sobą mechanicznie i elektrycznie,
  - 6) w okresie gwarancji lub rękojmi w zakresie odpowiedzialności producenta lub dystrybutora,
  - 7) w maszynach lub aparatach elektrycznych, nie posiadających aktualnych protokołów badań eksploatacyjnych zgodnie z obowiązującymi przepisami o eksploatacji maszyn elektrycznych, o ile niedopełnienie obowiązku badań było przyczyną szkody bądź spowodowało zwiększenie jej rozmiaru,
  - 8) w odgromnikach, miernikach, licznikach, grzejnych urządzeniach elektrycznych, wkładkach topikowych, bezpiecznikach, stycznikach, czujnikach, żarówkach, lampach oraz innych częściach i materiałach szybko zużywających się lub podlegających wielokrotnej lub okresowej wymianie w toku normalnego użytkowania.
4. Wysokość odszkodowania ustala się następująco:
  - 1) w przypadku szkody całkowitej, tj. gdy koszt naprawy przekracza 70% wartości rzeczywistej maszyny elektrycznej dotkniętej szkodą, odszkodowanie wypłaca się w wartości rzeczywistej;
  - 2) w przypadku szkody częściowej, tj. gdy koszt naprawy nie przekracza 70% wartości rzeczywistej maszyny elektrycznej dotkniętej szkodą, odszkodowanie wypłaca się według kosztów naprawy lub remontu uszkodzonej maszyny elektrycznej z włączeniem kosztów transportu, demontażu i montażu uszkodzonej maszyny elektrycznej.

5. Franszyza redukcyjna w ubezpieczeniu maszyn elektrycznych od szkód elektrycznych wynosi 10% należnego odszkodowania, nie mniej niż 500 zł, chyba że strony umówiły się inaczej.

Klauzula M5

Ubezpieczenie maszyn od awarii i uszkodzeń

1. Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą klauzulą, postanowień OWU PROAMA rozszerza zakres ochrony ubezpieczeniowej o szkody w maszynach lub urządzeniach powstałe w wyniku awarii lub zakłócenia w ich funkcjonowaniu polegającej na gwałtownym ograniczeniu lub uniemożliwieniu jego dalszej eksploatacji lub nagłym zmniejszeniu sprawności lub spowodowaniu niesprawności maszyny lub urządzenia ograniczającym jego zdolność do działania wskutek:
  - 1) błędów w obsłudze, niewłaściwego użytkowania, niezręczności, niedbalstwa,
  - 2) błędów projektowych, konstrukcyjnych, nieprawidłowego montażu, użycia wadliwych materiałów,
  - 3) dostania się jakichkolwiek ciał obcych,
  - 4) braku wody w kotłach,
  - 5) rozerwania z powodu działania siły odśrodkowej,
  - 6) zaniku zasilania maszyny,
  - 7) zwarcia, przepięcia, przetężenia, braku jednej z faz, niewłaściwych parametrów prądu i innych przyczyn elektrycznych.
2. Ochroną ubezpieczeniową objęte są maszyny i urządzenia:
  - 1) zainstalowane na stanowisku pracy, eksploatowane zgodnie z przeznaczeniem i po przeprowadzeniu i zakończeniu z wynikiem pozytywnym testów rozruchowych zgodnie z przepisami prawa i wytycznymi producenta,
  - 2) podczas pracy, w stanie spoczynku, a także w czasie konserwacji, remontu okresowego lub w okresie testów z nimi związanych, o ile czynności te odbywają się w miejscu ubezpieczenia. Jeżeli konserwacja lub remont okresowy powoduje konieczność demontażu, ochrona ubezpieczeniowa jest kontynuowana i trwa nieprzerwanie w trakcie wymienionych czynności, z uwzględnieniem przemieszczenia na terenie zakładu oraz podczas następującego niezwłocznie po nich ponownego montażu,
  - 3) nie starsze niż 10 lat.
3. Z uwzględnieniem postanowień § 7 oraz § 28 ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje szkód:
  - 1) w okresie gwarancji lub rękojmi w zakresie odpowiedzialności producenta lub dystrybutora,
  - 2) w narzędziach, częściach i materiałach ulegających szybkiemu zużyciu lub podlegających okresowej wymianie w ramach konserwacji zgodnie z wymogami producenta, w szczególności: matryce, formy, stemple, narzędzia do obróbki skrawaniem, elektrody, wykładziny ogniotrwałe i antykorozyjne, powłoki ogniochronne, ruszty pieców i palenisk, dysze palników, do kruszenia, przedmioty z gumy, szkła i ceramiki, pasy, łańcuchy, liny, druty, młoty, oleje, smary, paliwa, katalizatory, chłodziwa.

4. Franszyza redukcyjna w ubezpieczeniu maszyn od awarii i uszkodzeń wynosi 500 zł w każdej szkodzie, chyba że strony umówiły się inaczej.

Klauzula M6

Ubezpieczenie prac budowlano-montażowych

1. Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą klauzulą, postanowień OWU PROAMA rozszerza zakres ochrony ubezpieczeniowej o szkody powstałe w związku z prowadzonymi przez lub na zlecenie Ubezpieczającego pracami budowlano-montażowymi polegającymi na remoncie, przebudowie lub rozbudowie budynków lub budowli objętych ubezpieczeniem.
2. Ubezpieczeniem objęte są wyłącznie prace, których wartość całkowita, rozumiana jako łączna wartość netto (bez podatku VAT) robocizny i materiałów (w tym również dostarczonych przez Ubezpieczającego) nie przekracza 500 000 zł.
3. Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje budowy nowych budynków lub budowli.
4. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje:
  - 1) szkody w wykonanych pracach budowlano-montażowych, z zastrzeżeniem że odpowiedzialność PROAMA jest ograniczona do kwoty 500 000 zł na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia,
  - 2) szkody w mieniu istniejącym, objętym ochroną w ramach ubezpieczenia mienia od zdarzeń losowych, które pozostają ubezpieczone do pełnych sum ubezpieczenia podanych na polisie.
5. Odpowiedzialność PROAMA zachodzi pod warunkiem, że przyczyną szkody było zdarzenie objęte ochroną ubezpieczeniową w zakresie ubezpieczenia mienia od zdarzeń losowych.
6. Z uwzględnieniem postanowień § 7 oraz § 28, PROAMA nie ponosi odpowiedzialności za szkody powstałe:
  - 1) wskutek błędów projektowych,
  - 2) wskutek wad materiałowych lub wadliwego wykonania, z zastrzeżeniem że wyłączenie to ogranicza się do elementów dotkniętych wadą materiałową lub wadliwym wykonaniem,
  - 3) w wyniku prac budowlano-montażowych prowadzonych bez lub niezgodnie ze stosowną dokumentacją projektowo-techniczną i wymaganymi zezwoleniami.
7. Franszyza redukcyjna w ubezpieczeniu prac budowlano-montażowych wynosi 300 zł, chyba że strony umówiły się inaczej.

Klauzula M7

Ubezpieczenie dochodów

§ 1

Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą klauzulą, postanowień OWU PROAMA rozszerza zakres ochrony ubezpieczeniowej o prywatne dochody Ubezpieczającego – rozumiane jako środki finansowe przeznaczone na zaspokajanie prywatnych potrzeb życiowych Ubezpieczającego i jego najbliższych, uzyskiwane z pro-

wadzonej działalności gospodarczej lub zawodowej, z zastrzeżeniem że możliwość wykupienia tej klauzuli dotyczy tylko osób fizycznych prowadzących samodzielnie działalność gospodarczą oraz spółek osobowych.

§ 2

Definicje

Terminy oraz nazwy użyte w niniejszej klauzuli oraz innych dołączonych w dokumentach oznaczają:

- 1) **szkoda na osobie kluczowej** – uszczerbek na zdrowiu lub utrata życia, powstałe na skutek nieszczęśliwego wypadku, rozumianego jako przypadkowe zdarzenie, nagłe i gwałtowne, wywołane przyczyną zewnętrzną, niezależne od woli osoby kluczowej. Za nieszczęśliwy wypadek nie uważa się wylewu krwi do mózgu, zawału serca i innych chorób, nawet występujących nagle;
- 2) **czasowa niezdolność do pracy** – całkowita, trwająca co najmniej 30 dni bez przerwy niezdolność do wykonywania rodzaju pracy określonego w umowie ubezpieczenia, której przyczyną była szkoda na osobie, określona w pkt 1;
- 3) **trwała niezdolność do pracy** – całkowita i trwała niezdolność do wykonywania rodzaju pracy określonego w umowie ubezpieczenia z powodu naruszenia sprawności organizmu, której przyczyną była szkoda na osobie, określona w pkt 1, o ile zgodnie z wiedzą medyczną brak jest pozytywnych rokowań odnośnie do odzyskania przez osobę kluczową zdolności do pracy;
- 4) **osoba kluczowa** – Ubezpieczający lub inna osoba/-y wymieniona/-e z imienia i nazwiska w polisie, posiadająca/-e kwalifikacje i uprawnienia do wykonywania określonych czynności zawodowych, warunkujących funkcjonowanie przedsiębiorstwa;
- 5) **utrata dochodów** – spadek wysokości dochodu uzyskiwanego przez Ubezpieczającego z tytułu sprzedaży towarów i usług świadczonych w ramach prowadzonej przez Ubezpieczającego działalności gospodarczej, spowodowany szkodą w mieniu określoną w § 2 pkt 66 OWU;
- 6) **okres odszkodowawczy** – okres od dnia, w którym szkoda w mieniu lub szkoda na osobie, określona w pkt 1 uniemożliwiła lub ograniczyła prowadzenie działalności gospodarczej Ubezpieczającego do dnia, w którym istnieją warunki do ponownego podjęcia działalności gospodarczej;
- 7) **maksymalny okres odszkodowawczy** – ustalony przez Ubezpieczającego przewidywany okres zakłóceń lub przerwy w prowadzeniu działalności gospodarczej, w którym szkoda w mieniu lub na osobie uniemożliwia lub ogranicza prowadzenie działalności gospodarczej przez Ubezpieczającego;
- 8) **wyczynowe uprawianie sportu** – uprawianie sportu w celu osiągnięcia, dzięki systematycznemu treningowi, rekordowych wyników i zwycięstw we współzawodnictwie na zawodach sportowych (w tym udział w zawodach sportowych), a także uprawianie sportu zawodowo (stałe jego wykonywanie w celach zarobkowych).

§ 3

Zakres ochrony

1. PROAMA obejmuje ochroną ubezpieczeniową utratę dochodów, będącą następstwem całkowitego lub częściowego przestoju przedsiębiorstwa wskutek:

- 1) szkody w mieniu, zaistniałej w miejscu ubezpieczenia i w okresie ubezpieczenia, powstałą wskutek zdarzeń losowych wymienionych w § 27, za którą PROAMA ponosi odpowiedzialność;
  - 2) szkody na osobie: określonej zgodnie z § 2 pkt 1 szkody na osobie kluczowej, powodujące jej czasową lub trwałą niezdolność do pracy lub utratę życia.
2. Czasowa niezdolność do pracy rozpoczyna się w momencie rozpoczęcia leczenia i wydania opinii lekarskiej, że osoba kluczowa w żaden sposób nie może wykonywać i nie wykonuje swoich obowiązków. Czasowa niezdolność do pracy kończy się w momencie, gdy osoba kluczowa zgodnie z orzeczeniem lekarskim odzyska zdolność do wykonywania pracy lub faktycznie wykonuje swoje obowiązki zawodowe.
3. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje szkody na osobie kluczowej powstałe na terenie całego świata.

§ 4

Jak ustala się sumę ubezpieczenia?

Suma ubezpieczenia składa się z limitów miesięcznych. Łączną sumę ubezpieczenia uzyskuje się przez pomnożenie limitów miesięcznych przez ilość miesięcy maksymalnego okresu odszkodowawczego. Obliczona w ten sposób suma ubezpieczenia stanowi górną granicę odpowiedzialności PROAMA i jest podstawą do naliczenia składki ubezpieczeniowej.

§ 5

Wyłączenia odpowiedzialności

1. Z uwzględnieniem postanowień § 7 PROAMA nie ponosi odpowiedzialności za utratę dochodów będącą następstwem (pozostające w adekwatnym związku przyczynowo-skutkowym):
  - 1) wypadku, który nastąpił przed rozpoczęciem ochrony ubezpieczeniowej;
  - 2) choroby psychicznej, niedorozwoju umysłowego lub zaburzeń psychicznych osoby kluczowej oraz ich skutków, a w szczególności ataku konwulsji, epilepsji;
  - 3) poddania się przez osobę kluczową zabiegom o charakterze medycznym, chyba że przeprowadzenie ich było związane z leczeniem następstw nieszczęśliwych wypadków i zostało zlecone przez lekarza;
  - 4) poddania się przez osobę kluczową eksperymentowi medycznemu;
  - 5) choroby AIDS osoby kluczowej lub zarażenia się wirusem HIV lub pochodnymi;
  - 6) próby samobójczej, świadomego samoookaleczenia osoby kluczowej lub okaleczenia na jego prośbę, niezależnie od stanu poczytalności;
  - 7) pozostawiania osoby kluczowej pod wpływem alkoholu, narkotyków lub innych substancji toksycznych o podobnym działaniu, leków nieprzepisanych przez lekarza lub użytych niezgodnie z zaleceniem lekarza, bądź ze wskazaniem ich użycia, chyba że fakt ten nie miał wpływu na powstanie zdarzenia objętego ochroną;
  - 8) wypadku lotniczego, jeżeli osoba kluczowa była pasażerem linii lotniczych przewoźnika lotniczego w rozumieniu obowiązujących przepisów prawa lotniczego;

- 9) wyczynowego uprawiania sportu lub uprawiania sportów niebezpiecznych, to jest nurkowania przy użyciu sprzętu specjalistycznego, alpinizmu, wspinaczki skałkowej, speleologii, baloniarstwa, lotniarstwa, szybownictwa, lotnictwa (pilotaż sportowy, wojskowy, zawodowy, amatorski samolotów, helikopterów), motolotniarstwo skoków spadochronowych, wyścigów samochodowych lub motocyklowych, jazdy gokartami, sportów motorowodnych, sportów walki, skoków bungee;
  - 10) udziału osoby kluczowej w wyścigach lub rajdach pojazdów: lądowych, morskich, powietrznych oraz w przygotowaniach do nich;
  - 11) popełnienia lub usiłowania popełnienia przestępstwa przez osobę kluczową;
  - 12) prowadzenia pojazdu mechanicznego bez posiadania odpowiednich uprawnień lub pojazdu niedopuszczonego do ruchu drogowego, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa;
  - 13) rozzczepienie jądrowego lub promieniotwórczości wszelkiego rodzaju, bez względu na ich pochodzenie, źródło i sposób oddziaływania na osobę kluczową.
2. PROAMA nie odpowiada za utratę dochodów powstałą lub zwiększoną w wyniku:
- 1) nieuzasadnionego opóźnienia Ubezpieczającego w podjęciu działalności gospodarczej;
  - 2) wygaśnięcia, zawieszenia lub unieważnienia umów najmu, licencji, pozwoleń lub zamówień itp., które nastąpiło po dacie, gdy utracone, uszkodzone lub zniszczone mienie zostało doprowadzone do stanu prawidłowego działania i działalność byłaby wznowiona, gdyby nie nastąpiło wygaśnięcie, zawieszenie lub unieważnienie umów najmu, licencji, pozwoleń, zamówień itp.;
  - 3) decyzji właściwych władz lub organów uniemożliwiających lub opóźniających odbudowę zniszczonego mienia lub dalsze kontynuowanie działalności gospodarczej przez Ubezpieczającego;
  - 4) zaniechania przez Ubezpieczającego odtworzenia zniszczonego mienia lub prowadzenie działalności gospodarczej;
  - 5) zaniechania przez Ubezpieczającego odtworzenia zniszczonego mienia wskutek zaistnienia przesłanek uzasadniających ogłoszenie upadłości Ubezpieczającego;
  - 6) kar pieniężnych, grzywien lub odszkodowań, do których wypłaty Ubezpieczający będzie zobowiązany w przypadku niewywiązania się ze zobowiązań wskutek zaistniałej szkody;
  - 7) braku możliwości ściągnięcia należności w rezultacie utraty dokumentów;
  - 8) kuracji leczniczych, które nie są konieczne do usunięcia skutków szkody na osobie;
  - 9) nielekarskiej opieki domowej oraz podjęcia leczenia bez konsultacji z lekarzem;
  - 10) rehabilitacji, jeżeli ta nie odbywa się po kuracji leczniczej.

§ 6

Obowiązki osoby kluczowej po zaistnieniu nieszczęśliwego wypadku

1. Osoba kluczowa zobowiązana jest:

- 1) zadbać o złagodzenie skutków nieszczęśliwego wypadku poprzez niezwłoczne zgłoszenie się do lekarza i poddanie się zalecanemu leczeniu;
  - 2) poddać się leczeniu powypadkowemu, jednoznacznie zaleconemu przez lekarzy;
  - 3) umożliwić PROAMA uzyskanie wszelkich informacji dotyczących nieszczęśliwego wypadku oraz innych wymaganych do oceny zasadności świadczenia;
  - 4) poddać się badaniom lekarskim w zakresie określonym przez PROAMA i przeprowadzonym przez lekarzy wskazanych przez PROAMA. Koszt przeprowadzenia tych badań ponosi PROAMA.
2. Jeżeli skutek winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa osoba kluczowa nie wykonała obowiązków wymienionych w ust.1, PROAMA może odmówić wypłaty odszkodowania lub zmniejszyć jego wysokość w takim stopniu, w jakim miało to wpływ na powstanie czasowej lub trwałej niezdolności do pracy lub czas jej trwania.

§ 7

Jak ustala się wysokość odszkodowania?

1. PROAMA odpowiada za utratę dochodów w granicach maksymalnego okresu odszkodowawczego od dnia, w którym szkoda w mieniu lub na osobie uniemożliwiła lub ograniczyła prowadzenie działalności gospodarczej przez Ubezpieczającego.
2. Odpowiedzialność PROAMA z tytułu pojedynczego zdarzenia kończy się z chwilą:
  - 1) przywrócenia pomieszczeń lub urządzeń do stanu pierwotnego, najpóźniej jednak w momencie zaistnienia technicznych możliwości prowadzenia przedsiębiorstwa w zakresie sprzed szkody;
  - 2) odzyskania przez osobę kluczową zdolności do pracy.
3. W przypadku kiedy zostanie stwierdzone, iż działalność Ubezpieczającego nie może być kontynuowana z powodu trwałej niezdolności do pracy lub śmierci osoby kluczowej, odpowiedzialność PROAMA będzie ograniczona do pokrycia kosztów stałych, które Ubezpieczający będzie musiał ponieść w okresie wypowiedzenia umów związanych z prowadzeniem przedsiębiorstwa (umowy najmu, umowy o pracę i inne), w okresie nie dłuższym jednak niż trzy miesiące od dnia, w którym fakt niemożności kontynuowania działalności Ubezpieczającego został potwierdzony przez lekarza wskazanego przez PROAMA i niewykraczającym poza maksymalny okres odszkodowawczy określony w polisie.
4. PROAMA rekompensuje utratę dochodu brutto Ubezpieczającego, z zastrzeżeniem że wysokość odszkodowania nie może przekroczyć średnich dochodów miesięcznych uzyskiwanych przez Ubezpieczającego w okresie sześciu miesięcy poprzedzających moment wystąpienia szkody.
5. Jeżeli Ubezpieczający z tytułu ubezpieczonej działalności gospodarczej przed wystąpieniem szkody uzyskiwał przychody niższe niż koszty stałe prowadzenia tej działalności, łączna kwota odszkodowania należna w danym miesiącu odszkodowawczym, nie może być wyższa niż różnica pomiędzy wysokością średniej wartości uzyskanych i należnych przychodów przedsiębiorstwa Ubezpieczającego z sześciu miesięcy poprzedzających wystąpienie szkody, a łączną wartością przychodów uzyskanych i należnych przedsiębiorstwa Ubezpieczającego w danym miesiącu okresu odszkodowawczego.

6. Górną granicą odpowiedzialności PROAMA w każdym miesiącu okresu odszkodowawczego jest podlimit miesięczny odszkodowania określony dla nich odpowiednio w polisie.
7. Pierwsza część odszkodowania wypłacana jest za okres od pierwszego dnia okresu odszkodowawczego do dnia ustalenia odpowiedzialności PROAMA. Następne części odszkodowania będą wypłacane w kolejnych miesiącach kalendarzowych okresu odszkodowawczego.
8. Za miesiące kalendarzowe, które nie wchodzą w całości do okresu odszkodowawczego PROAMA wypłaca odszkodowanie w części proporcjonalnej do części miesiąca wchodzącej do okresu odszkodowawczego.
9. Jeżeli będzie to ekonomicznie uzasadnione, istnieje możliwość zastąpienia wypłaty odszkodowania z tytułu utraty prywatnych dochodów pokryciem przez PROAMA kosztów wynagrodzenia osób zatrudnionych w celu zastąpienia osoby kluczowej dla funkcjonowania przedsiębiorstwa, w okresie ich czasowej niezdolności do pracy, do wysokości limitów miesięcznych i łącznej sumy ubezpieczenia ustalonej w polisie.
10. W przypadku, gdy PROAMA pokryje koszty, o których mowa w ust. 9, nie będzie przysługiwało odszkodowanie z tytułu utraty prywatnych dochodów Ubezpieczającego.
11. Franszyza redukcyjna w ubezpieczeniu dochodów osoby kluczowej wynosi 500 zł, a w przypadku szkód powstałych w wyniku kradzieży z włamaniem i rabunku oraz dewastacji, wysokość franszyzy redukcyjnej wynosi 10% należnego odszkodowania, nie mniej niż 1 000 zł, chyba że strony umówiły się inaczej.

Klauzula M8

Ubezpieczenie zwiększonych kosztów działalności

1. Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą klauzulą, postanowień OWU PROAMA rozszerza zakres ochrony ubezpieczeniowej o zwiększone koszty działalności, które poniósł Ubezpieczający w czasie przerwy w związku z zakłóceniem lub przerwą w działalności, spowodowanymi szkodą w mieniu powstałą wskutek zdarzeń losowych wymienionych w § 27, za którą PROAMA ponosi odpowiedzialność.
2. Przez zwiększone koszty prowadzenia działalności należy rozumieć koszty, które mają związek z powstałą szkodą w mieniu i poniesione zostaną w celu kontynuowania działalności gospodarczej, takie jak:
  - 1) koszty wynajmu lub użytkowania budynków, lokali i/lub maszyn, urządzeń zastępczych;
  - 2) koszty przeniesienia mienia do pomieszczeń zastępczych i z powrotem;
  - 3) dodatkowe koszty pracy (dodatki za godziny nadliczbowe, prace w godzinach nocnych i święta, zatrudnienie dodatkowych pracowników);
  - 4) koszty poinformowania klientów i kooperantów o zmianach w prowadzonej działalności gospodarczej.
3. PROAMA pokrywa udokumentowane wydatki na te zwiększone koszty, które Ubezpieczający poniósł w okresie przestoju lub ograniczenia działalności przedsiębiorstwa w okresie nie dłuższym niż 6 miesięcy.

4. Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje kosztów w związku z opóźnieniem wznowienia działalności wynikającego z:
  - 1) faktu, że zniszczone lub uszkodzone rzeczy są zmieniane, ulepszone lub podane generalnemu remontowi przy okazji naprawy oraz kosztów wynikających z nabycia rzeczy nowych;
  - 2) braku środków finansowych na naprawę lub wymianę utraconych bądź uszkodzonych przedmiotów;
  - 3) decyzji właściwych władz lub organów uniemożliwiających lub opóźniających odbudowę zniszczonego mienia lub dalsze kontynuowanie działalności gospodarczej przez Ubezpieczającego;
  - 4) nieuzasadnionego opóźnienia wznowienia działalności w wyniku decyzji Ubezpieczającego.
5. Ponadto, jeśli będzie to uzasadnione ekonomicznie, PROAMA może zamiast wypłaty odszkodowania z tytułu zwiększonych kosztów działalności pokryć koszt wykonania kontraktów przez podwykonawców. W takim przypadku jednak kwota wypłacanego odszkodowania wyniesie najwyżej 50% sumy ubezpieczenia.
6. Franszyza redukcyjna w ubezpieczeniu zwiększonych kosztów działalności wynosi 500 zł, chyba że strony umowy się inaczej.

Klauzula M9

Ubezpieczenie stałych kosztów działalności

1. Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą klauzulą, postanowień OWU PROAMA rozszerza zakres ochrony ubezpieczeniowej o stałe koszty działalności, które poniósł Ubezpieczający w czasie przerwy w związku z zakłóceniem lub przerwą w działalności, spowodowanymi szkodą w mieniu powstałą wskutek zdarzeń losowych wymienionych w § 27 za którą PROAMA ponosi odpowiedzialność.
2. Przez stałe koszty działalności należy rozumieć koszty, które Ubezpieczający ponosi niezależnie od osiąganego obrotu, również w okresie przestoju działalności przedsiębiorstwa, są to:
  - 1) koszty najmu pomieszczeń, maszyn i urządzeń;
  - 2) raty kredytu i raty leasingowe;
  - 3) koszty wynagrodzeń stałych;
  - 4) stałe opłaty za pobór energii elektrycznej, ciepłej, wody i gazu;
  - 5) inne stałe koszty uzgodnione z PROAMA.
3. PROAMA pokrywa udokumentowane wydatki na te koszty stałe, które Ubezpieczający poniósł w okresie przestoju lub ograniczenia działalności przedsiębiorstwa w okresie nie dłuższym niż 6 miesięcy.
4. Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje kosztów powstałych w związku z opóźnieniem wznowienia działalności wynikającego z:
  - 1) faktu, że zniszczone lub uszkodzone rzeczy są zmieniane, ulepszone lub podane generalnemu remontowi przy okazji naprawy oraz kosztów wynikających z nabycia rzeczy nowych;
  - 2) braku środków finansowych na naprawę lub wymianę utraconych bądź uszkodzonych przedmiotów;

- 3) decyzji właściwych władz lub organów uniemożliwiających lub opóźniających odbudowę zniszczonego mienia lub dalsze kontynuowanie działalności gospodarczej przez Ubezpieczającego;
  - 4) nieuzasadnionego opóźnienia wznowienia działalności w wyniku decyzji Ubezpieczającego.
5. Franszyza redukcyjna w ubezpieczeniu stałych kosztów działalności wynosi 500 zł, chyba że strony umówiły się inaczej.

Klauzula M10

Ubezpieczenie utraty czynszu

1. Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą klauzulą, postanowień OWU PROAMA rozszerza zakres ochrony ubezpieczeniowej o utratę czynszu należnego Ubezpieczającemu z tytułu obowiązujących umów najmu lub dzierżawy budynku lub lokalu w sytuacji, gdy na skutek wystąpienia szkody w ubezpieczonym budynku lub lokalu, objętej zakresem ubezpieczenia, budynek lub lokal nie nadaje się do prowadzenia działalności lub zamieszkiwania.
2. Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje utraconego czynszu:
  - 1) jeżeli szkoda w budynku lub lokalu powstała w okresie wypowiedzenia umowy najmu (dzierżawy)
  - 2) w związku z opóźnieniem oddania do użytkowania budynku lub lokalu do ponownego najmu (dzierżawy) wynikającego z:
    - a) faktu, że zniszczone lub uszkodzone rzeczy są zmieniane, ulepszone lub poddane generalnemu remontowi przy okazji naprawy oraz kosztów wynikających z nabycia rzeczy nowych;
    - b) braku środków finansowych na naprawę lub wymianę utraconych bądź uszkodzonych przedmiotów;
    - c) decyzji właściwych władz lub organów uniemożliwiających lub opóźniających odbudowę zniszczonego mienia;
    - d) opóźnienia wznowienia działalności w wyniku decyzji Ubezpieczającego.
3. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje utracony przez Ubezpieczającego, udokumentowany umowami najmu lub dzierżawy czynsz, od momentu powstania szkody, do czasu przywrócenia technicznej gotowości budynku lub lokalu w okresie nie dłuższym jednak niż 3 miesiące od dnia wystąpienia szkody. Przez przywrócenie technicznej gotowości budynku lub lokalu należy rozumieć sytuację, kiedy Ubezpieczający dysponuje takimi samymi lub podobnymi budynkami lub lokalami o zbliżonych parametrach jak przed powstaniem szkody.
4. Franszyza redukcyjna w ubezpieczeniu utraty czynszu wynosi 500 zł, chyba że strony umówiły się inaczej.

Klauzula M11

Ubezpieczenie aktów terroryzmu, strajków, zamieszek i rozruchów

1. Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą klauzulą, postanowień OWU PROAMA rozszerza zakres ochrony ubezpieczeniowej o szkody powstałe wskutek

pożaru, eksplozji, upadku statku powietrznego lub uderzenia pojazdu, jeżeli zdarzenia te są bezpośrednim następstwem aktów terroryzmu, strajków, zamieszek, rozruchów lub innych niepokojów społecznych.

2. Franszyza redukcyjna w ubezpieczeniu aktów terroryzmu, strajków, zamieszek i rozruchów wynosi 10% ustalonej kwoty odszkodowania, nie mniej niż 1000 zł.

Klauzula M12

Ubezpieczenie urządzeń zewnętrznych

1. Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą klauzulą, postanowień OWU PROAMA rozszerza zakres ochrony ubezpieczeniowej o szkody powstałe w wyniku kradzieży w urządzeniach lub elementach budynków, budowli, które ze względu na swoje przeznaczenie są zamontowane na stałe na budynku lub budowli.
2. Ubezpieczeniem objęte są elementy i urządzenia zainstalowane na budynkach lub budowlach, na wysokości nie mniejszej niż 2,5 metra od poziomu terenu lub na dachu budynku, stanowiące własność lub będące w użytkowaniu przez Ubezpieczającego: zewnętrzne elementy urządzeń klimatyzacyjnych, zewnętrzne elementy instalacji telewizyjnej przemysłowej, instalacji alarmowej, instalacji fotowoltaicznej, anteny, zewnętrzne elementy instalacji oświetleniowej, markizy, zadaszenia, neony, szyldy reklamowe.
3. Ubezpieczeniem mogą zostać objęte siłowniki i automatyka bram, pod warunkiem że siłowniki bram zamontowane są od wewnętrznej strony ogrodzenia.
4. Urządzenia powinny być zainstalowane i zabezpieczone w taki sposób, aby ich wymontowanie nie było możliwe bez pozostawienia śladów użycia siły lub narzędzi.
5. Franszyza redukcyjna w ubezpieczeniu urządzeń zewnętrznych wynosi 500 zł, chyba że strony umówiły się inaczej.

Klauzula M12A

Ubezpieczenie kradzieży zwykłej – mienie wewnętrzne

1. Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą klauzulą, postanowień OWU PROAMA rozszerza zakres ochrony ubezpieczeniowej o szkody powstałe w wyniku kradzieży w maszynach, urządzeniach i wyposażeniu, środkach obrotowych i mieniu osób trzecich znajdujących się wewnątrz budynku lub lokalu, w którym Ubezpieczający prowadzi działalność w miejscu ubezpieczenia wskazanym na polisie (mienie wewnętrzne).
2. Franszyza redukcyjna w ubezpieczeniu kradzieży zwykłej – mienie wewnętrzne wynosi 500 zł, chyba że strony umówiły się inaczej.

Klauzula M13

Ubezpieczenie mienia podczas targów i wystaw

1. Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą klauzulą, postanowień OWU PROAMA rozszerza zakres ochrony w ubezpieczeniu mienia od kradzieży z włamaniem i rabunku o odpowiedzialność za szkody w mieniu, ubezpieczonym

w ramach umowy ubezpieczenia, zawartej na podstawie OWU, znajdującym się poza miejscem ubezpieczenia określonym w polisie podczas targów, wystaw, pokazach mających miejsce na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Z uwzględnieniem postanowień § 7 oraz § 33, PROAMA nie ponosi odpowiedzialności za szkody powstałe w ubezpieczonym mieniu w czasie transportu, załadunku i rozładunku, z miejsca ubezpieczenia do miejsca przeznaczenia i z powrotem.
3. Górną granicę odszkodowania stanowi podlimit w wysokości 20% sumy ubezpieczenia dla ryzyka kradzieży z włamaniem i rabunku, jednak nie więcej niż 20 000 zł na jedno i wszystkie zdarzenia szkodowe powstałe w okresie ubezpieczenia.
4. Franszyza redukcyjna w ubezpieczeniu mienia podczas targów i wystaw wynosi 500 zł, chyba że strony umówiły się inaczej.

Klauzula M14

Ubezpieczenie danych elektronicznych i nośników danych oraz dokumentów niezbędnych do prowadzenia działalności gospodarczej

§ 1

Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą klauzulą, postanowień OWU PROAMA rozszerza zakres ochrony ubezpieczeniowej o ubezpieczenie danych i nośników danych oraz dokumentów niezbędnych do prowadzenia działalności gospodarczej.

§ 2

Ubezpieczenie danych elektronicznych i nośników danych

1. PROAMA obejmuje ochroną ubezpieczeniową kopie zapasowe danych wraz z zewnętrznymi nośnikami danych, na których się one znajdują, będące własnością Ubezpieczającego lub znajdujące się w jego posiadaniu na podstawie ważnej umowy cywilnoprawnej, znajdujące się w lokalach, budynkach lub archiwach wyszczególnionych w polisie, w zakresie analogicznym jak w ubezpieczeniu sprzętu elektronicznego od wszystkich ryzyk.
2. Zarchiwizowane zbiory danych oraz użyte w tym celu zewnętrzne nośniki danych objęte są ubezpieczeniem również podczas transportu pomiędzy lokalem Ubezpieczającego a miejscem ich archiwizacji, innym niż miejsce ubezpieczenia.
3. Warunkiem ubezpieczenia danych i zewnętrznych nośników danych jest ubezpieczenie w PROAMA sprzętu elektronicznego od wszystkich ryzyk.
4. Pod pojęciem danych należy rozumieć informacje zapisane w postaci cyfrowej zgromadzone poza jednostką centralną komputera, na nośnikach nadających się do odczytu maszynowego:
  - 1) dane główne i dane transakcyjne ze zbiorów danych i baz danych,
  - 2) programy wchodzące w skład systemu operacyjnego,
  - 3) programy standardowe i produkcji jednostkowej użytkowane na podstawie zakupionych licencji.
5. Ubezpieczający zobowiązany jest do tworzenia kopii zapasowych ubezpieczanych danych, nie rzadziej niż co 30 dni. W razie naruszenia powyższego obowiązku wysokość odszkodowania zostanie proporcjonalnie zredukowana w takim stopniu,

w jakim brak lub mniejsza częstość tworzenia kopii zapasowych miały wpływ na zwiększenie wartości szkody.

6. Pod pojęciem zewnętrznych nośników danych należy rozumieć przedmioty umożliwiające zapis informacji do odczytu maszynowego, będące elementami wielokrotnego użytku, zewnętrzne twarde dyski, dyski optyczne, taśmy magnetyczne, kasyety do streamera, karty pamięci, pendrive'y.

§ 3

Ubezpieczenie dokumentów niezbędnych do prowadzenia działalności gospodarczej

1. PROAMA obejmuje ochroną ubezpieczeniową koszty odtworzenia dokumentów niezbędnych do prowadzenia działalności gospodarczej, znajdujące się w lokalach, budynkach lub archiwach wyszczególnionych w polisie, w zakresie szkód za które PROAMA przyjmuje odpowiedzialność w ubezpieczeniu mienia od zdarzeń losowych lub kradzieży z włamaniem i rabunku lub dewastacji.
2. Pod pojęciem dokumentów niezbędnych do prowadzenia działalności gospodarczej należy rozumieć:
  - 1) dokumenty urzędowe związane z prowadzoną działalnością lub posiadaniem mieniem takie jak: zezwolenia na działalność, licencje, certyfikaty, koncesje, wypisy z ksiąg wieczystych i tym podobne,
  - 2) księgi rachunkowe,
  - 3) faktury i rachunki,
  - 4) umowy cywilnoprawne,
  - 5) dokumentację techniczną budynków i linii technologicznych.
3. PROAMA ponosi odpowiedzialność za koszty odtworzenia dokumentów wymienionych w ust. 2. pod warunkiem że koszty te powstały w związku z ich zniszczeniem, uszkodzeniem lub utratą wskutek zdarzenia losowego objętego ubezpieczeniem od mienia od zdarzeń losowych lub kradzieży z włamaniem i rabunku lub dewastacji.

§ 4

Postanowienia wspólne

1. Ubezpieczający ustala jeden wspólny podlimit w wysokości określonej w polisie na jedno i wszystkie zdarzenia szkodowe powstałe w okresie ubezpieczenia, stanowiący górną granicę odszkodowania dla danych i nośników danych oraz dokumentów niezbędnych do prowadzenia działalności gospodarczej.
2. Z uwzględnieniem postanowień § 7 oraz § 38, PROAMA nie ponosi odpowiedzialności za:
  - 1) szkody powstałe w nośnikach danych, które w normalnym trybie pracy nie są przeznaczone do wymiany przez użytkownika (twarde dyski, pamięci półprzewodnikowe);
  - 2) szkody powstałe w oprogramowaniu stworzonym na własny użytek przez Ubezpieczającego oraz innym oprogramowaniu i danych nieobjętych definicją określoną w § 2 ust. 4 i ust. 6 niniejszej klauzuli;
  - 3) szkody powstałe w oprogramowaniu i danych zapisanych jedynie w pamięci centralnej jednostki komputera (nieznajdujących się na kopiach zapasowych);

- 4) dokumenty, których odtworzenie nie jest konieczne do prowadzenia dalszej działalności gospodarczej, takie jak notatki, protokoły, projekty umów, oferty, pisma wewnętrzne, pisma informacyjne do klientów, materiały reklamowe i wycinki prasowe itp.;
  - 5) uszkodzenia dokumentów, które nie uniemożliwiają ich odczytania lub nie powodują ich unieważnienia.
3. Ponadto PROAMA nie ponosi odpowiedzialności za szkody powstałe wskutek:
- 1) wadliwej konserwacji lub niewłaściwego przechowywania wymiennych nośników danych;
  - 2) działania wirusów komputerowych, nielegalnego wejścia do sieci, wgrzywania oprogramowania, niewłaściwego oznakowania nośników danych, skasowania lub wszelkiej utraty danych niebędącej następstwem objętej ubezpieczeniem szkody rzeczowej w sprzęcie komputerowym lub nośnikach danych;
  - 3) działania pola magnetycznego.

§ 5

Ustalenie wysokości odszkodowania

1. W ubezpieczeniu danych elektronicznych i zewnętrznych nośników danych, w granicach podlimitu określonego w polisie, PROAMA pokrywa faktycznie poniesione i udokumentowane koszty:
  - 1) ponownego wgrania i zainstalowania danych i oprogramowania do pamięci nowego lub naprawionego sprzętu komputerowego z kopii zapasowych zapisanych na zewnętrznych nośnikach danych – w przypadku utraty, zniszczenia lub uszkodzenia twardego dysku zainstalowanego w ubezpieczonym sprzęcie elektronicznym;
  - 2) odtworzenia danych oraz zapisania ich na zewnętrznych nośnikach danych – w przypadku szkody powodującej zarówno utratę, uszkodzenie lub zniszczenie twardego dysku zainstalowanego w ubezpieczonym sprzęcie elektronicznym, jak i kopii zapasowych;
  - 3) ponownego zakupu utraconego oprogramowania, jeżeli jego odtworzenie nie jest możliwe na podstawie posiadanej licencji.
2. Jeżeli dane nie zostały odtworzone w terminie dwunastu miesięcy od dnia wystąpienia szkody, to PROAMA wypłaca tylko odszkodowanie pokrywające koszty wymiany zewnętrznych nośników danych.
3. W ubezpieczeniu dokumentów niezbędnych do prowadzenia działalności gospodarczej, w granicach podlimitu określonego w polisie, PROAMA pokrywa faktycznie poniesione i udokumentowane koszty materiałów, robocizny, opłat notarialnych i urzędowych niezbędnych do odtworzenia ubezpieczonych dokumentów.
4. Franszyza redukcyjna w ubezpieczeniu danych i zewnętrznych nośników danych oraz dokumentów niezbędnych do prowadzenia działalności gospodarczej wynosi 500 zł, chyba że strony umówiły się inaczej.

Klauzula OC1

Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za produkt

1. Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą klauzulą, postanowień OWU PROAMA rozszerza zakres ochrony ubezpieczeniowej o ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za produkt, jeżeli w związku z wprowadzeniem do obrotu produktu, Ubezpieczający zobowiązany jest w myśl przepisów prawa do naprawienia szkody na osobie lub w mieniu, wyrządzonej osobie trzeciej.
2. Ochroną ubezpieczeniową objęte są zdarzenia szkodowe, które wystąpiły w okresie ubezpieczenia, pod warunkiem że wprowadzenie do obrotu produktu lub grupy produktów będących przyczyną powstania szkody miało miejsce na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
3. Z uwzględnieniem postanowień § 7, § 52 oraz § 53 ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje:
  - 1) roszczeń osób trzecich za szkody powstałe w samym produkcie;
  - 2) roszczeń z tytułu szkód spowodowanych wadami produktów, które powstały przez połączenie, wymieszanie lub obróbkę produktów dostarczonych przez Ubezpieczającego z innymi produktami;
  - 3) roszczeń z tytułu poniesienia kosztów dalszej przeróbki lub dalszej obróbki dostarczonego wadliwego produktu;
  - 4) roszczeń z tytułu poniesienia wydatków na usunięcie, wybudowanie, montaż i demontaż dostarczonego wadliwego produktu i zabudowę, położenie lub założenie produktu niedotkniętego wadą;
  - 5) roszczeń wynikających z wadliwości produktów, które zostały wyprodukowane, podlegały obróbce lub przeróbce przy pomocy maszyn wyprodukowanych, montowanych lub serwisowanych przez Ubezpieczającego;
  - 6) roszczeń z tytułu szkód spowodowanych przez produkt przeznaczony do użytku w lotnictwie i statkach kosmicznych;
  - 7) kosztów i roszczeń związanych z wycofaniem wadliwych lub niebezpiecznych produktów z obrotu;
  - 8) szkód spowodowanych przez produkt nieposiadający ważnego atestu (certyfikatów, zezwoleń), o ile atest (certyfikat, zezwolenie) jest wymagany przez obowiązujące przepisy prawa;
  - 9) szkód wynikających z wprowadzającej w błąd reklamy lub braku etykiet informujących o przeznaczeniu produktu oraz sposobie jego używania;
  - 10) szkód spowodowanych przez produkt niepełnowartościowy, wprowadzony do obrotu z informacją o wadzie;
  - 11) szkód spowodowanych przez produkt zawierający ludzką krew, osocze i inne substancje krwiopochodne;
  - 12) szkód spowodowanych przez produkt, który przed wprowadzeniem do obrotu nie był w sposób należyty, zgodny z wymaganiami nauki i techniki sprawdzony lub przetestowany;
  - 13) roszczeń wynikających z nieterminowego dostarczenia produktu.
4. Franszyza redukcyjna w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej za produkt w każdej szkodzie w mieniu wynosi 500 zł, chyba że strony umówiły się inaczej.

Klauzula OC2

Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej pracodawcy

1. Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą klauzulą, postanowień OWU PROAMA rozszerza zakres ochrony ubezpieczeniowej o ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej pracodawcy za szkody na osobie lub w mieniu poniesione przez pracowników Ubezpieczającego, będące następstwem wypadku przy pracy, w rozumieniu obowiązujących przepisów prawa.
2. Z uwzględnieniem postanowień § 7, § 52 oraz § 53 ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje:
  - 1) roszczeń regresowych jakiegokolwiek instytucji zobowiązanej do wypłaty świadczeń z tytułu wypadku przy pracy;
  - 2) roszczeń z tytułu chorób zawodowych;
  - 3) wypadku, jakiemu uległ pracownik w drodze do miejsca pracy i z pracy;
  - 4) jakichkolwiek szkód powstałych w pojazdach mechanicznych.
3. Franszyza redukcyjna w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej pracodawcy w każdej szkodzie w mieniu wynosi 500 zł, chyba, że strony umówiły się inaczej.

Klauzula OC3

Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej najemcy nieruchomości

1. Z zachowaniem pozostałych, nie zmienionych niniejszą klauzulą, postanowień OWU PROAMA rozszerza zakres ochrony ubezpieczeniowej o ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej o szkody w mieniu, powstałe w nieruchomościach osób trzecich, z których Ubezpieczający korzystał na podstawie umowy najmu, dzierżawy, użyczenia, leasingu lub innej umowy nienazwanej o podobnym charakterze.
2. Z uwzględnieniem postanowień § 7, § 52 oraz § 53 ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje odpowiedzialności cywilnej w związku ze:
  - 1) szkodami spowodowanymi korzystaniem z rzeczy w sposób niezgodny z przeznaczeniem;
  - 2) szkodami spowodowanymi normalnym zużyciem nieruchomości w trakcie jej używania.
3. Franszyza redukcyjna w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej najemcy nieruchomości w każdej szkodzie w mieniu wynosi 500 zł, chyba że strony umówiły się inaczej.

Klauzula OC4

Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej najemcy ruchomości

1. Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą klauzulą, postanowień OWU PROAMA rozszerza zakres ochrony ubezpieczeniowej o szkody w mieniu powstałe w ruchomościach, z których Ubezpieczający korzystał na podstawie umowy najmu, dzierżawy, użyczenia, leasingu lub innej umowy nienazwanej o podobnym charakterze.

2. Z uwzględnieniem postanowień § 7, § 52 oraz § 53 ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje odpowiedzialności cywilnej w związku ze:
  - 1) szkodami spowodowanymi normalnym zużyciem ruchomości w trakcie jej używania;
  - 2) szkodami powstałymi w pojazdach mechanicznych lub ich wyposażeniu.
3. Franszyza redukcyjna w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej najemcy ruchomości w każdej szkodzie w mieniu wynosi 500 zł, chyba że strony umówiły się inaczej.

Klauzula OC5

Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone przez pojazdy niepodlegające obowiązkowemu ubezpieczeniu OC

1. Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą klauzulą, postanowień OWU PROAMA rozszerza zakres ochrony ubezpieczeniowej o ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody na osobie lub w mieniu powstałe w związku z posiadaniem, użytkowaniem lub prowadzeniem pojazdów mechanicznych niepodlegających obowiązkowemu ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej zgodnie z ich przeznaczeniem.
2. Z uwzględnieniem postanowień § 7, § 52 oraz § 53 ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje odpowiedzialności za szkody spowodowane przez osoby nie posiadające stosowanych uprawnień do kierowania pojazdami danej kategorii.
3. Franszyza redukcyjna w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone przez pojazdy niepodlegające obowiązkowemu ubezpieczeniu OC w każdej szkodzie w mieniu wynosi 500 zł, chyba że strony umówiły się inaczej.

Klauzula OC6

Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za podwykonawców Ubezpieczającego

1. Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą klauzulą, postanowień OWU PROAMA rozszerza zakres ochrony ubezpieczeniowej o ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej Ubezpieczającego za szkody na osobie i w mieniu powstałe w związku z wykonywaniem czynności, prac, lub usług przez podwykonawcę zgodnych z rodzajem ubezpieczanej działalności prowadzonej przez Ubezpieczającego.
2. PROAMA zachowuje prawo do dochodzenia roszczeń regresowych względem podwykonawców, chyba że umówiono się inaczej.
3. Franszyza redukcyjna w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej za podwykonawców Ubezpieczającego w każdej szkodzie w mieniu wynosi 500 zł, chyba że strony umówiły się inaczej.

Klauzula OC7

Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody w środowisku

1. Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą klauzulą, postanowień OWU PROAMA rozszerza zakres ochrony ubezpieczeniowej o ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody w środowisku spowodowane wydzieleniem, rozrzuceniem, uwolnieniem lub wydobywaniem się dymu, oparów, sadzy, wyziewów, kwasów, zasad, trujących substancji chemicznych, płynów lub gazów, odpadów lub innych środków drażniących, mogących powodować skażenie powietrza, ziemi lub jej powierzchni lub jakiegokolwiek strumienia, rzeki, kanału czy zbiornika wodnego.
2. Odpowiedzialność PROAMA za szkody określone w ust. 1 ma miejsce wyłącznie po spełnieniu następujących warunków:
  - 1) przyczyną wydzielenia, rozrzucenia, uwolnienia lub wydobywania się jest zdarzenie nagłe i przypadkowe, niezamierzone ani nieprzewidziane przez Ubezpieczającego przy zachowaniu należytej staranności w prowadzeniu przedsiębiorstwa,
  - 2) wydzielenie, rozrzucenie, uwolnienie lub wydobywanie się miało miejsce w okresie ubezpieczenia i zostało w sposób niebudzący wątpliwości stwierdzone przez Ubezpieczającego lub osoby trzecie w ciągu 72 godzin od momentu rozpoczęcia się tego zdarzenia,
  - 3) zdarzenie zostało potwierdzone protokołem służby ochrony środowiska, straży pożarnej lub policji,
  - 4) szkoda powstała w związku z ubezpieczoną działalnością gospodarczą.
3. Z uwzględnieniem postanowień § 7, § 52 oraz § 53 ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje:
  - 1) roszczeń związanych ze szkodami w środowisku wynikającymi z działalności:
    - a) zakładów przemysłu farmaceutycznego,
    - b) zagospodarowania odpadów,
    - c) oczyszczalni ścieków,
    - d) złomowisk,
    - e) lakierni,
    - f) zakładów galwanizacyjnych;
  - 2) roszczeń związanych ze szkodami w środowisku, powstałymi w związku z działalnością firm transportowych, bądź z wykonywaniem czynności polegających na przewozie ładunków wszelkimi środkami transportu oraz rozładunku i załadunku;
  - 3) roszczeń związanych ze szkodami w środowisku powstałymi w związku z gromadzeniem ścieków, składowaniem, gospodarczym wykorzystaniem odpadów, środków chemicznych bądź innych towarów niebezpiecznych na obszarze zagrożenia powodzią.
4. Pod rygorem utraty ochrony ubezpieczeniowej zgodnie z zapisami OWU, Ubezpieczający zobowiązany jest:

- 1) produkować, przetwarzać, zbierać, przechowywać i usuwać substancje szkodliwe dla środowiska z zachowaniem obowiązujących przepisów prawa i zarządzeniami wydanymi przez odpowiednie władze;
  - 2) konserwować, zgodnie z zaleceniami technicznymi oraz obowiązującymi przepisami prawa i zarządzeniami wydanymi przez odpowiednie władze, urządzenia wykorzystywane przy wyżej wymienionych czynnościach, włącznie z urządzeniami zabezpieczającymi i alarmowymi;
  - 3) zastosować w terminie wszelkie środki zaradcze polecane przez odpowiednie władze.
5. Franszyza redukcyjna w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej za szkody w środowisku w każdej szkodzie w mieniu wynosi 10% ustalonej kwoty odszkodowania, nie mniej niż 5 000 zł, chyba że strony umówiły się inaczej.

Klauzula OC8

Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody w mieniu przekazanym w celu wykonania obróbki, naprawy, czyszczenia i innych podobnych czynności

1. Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą klauzulą, postanowień OWU PROAMA rozszerza zakres ochrony ubezpieczeniowej o odpowiedzialność cywilną za szkody w mieniu przekazanym w celu wykonania obróbki, naprawy, czyszczenia i innych podobnych czynności w ramach działalności prowadzonej przez Ubezpieczającego, powstałe w czasie ich wykonania od momentu przyjęcia mienia do momentu wydania.
2. Z uwzględnieniem postanowień § 7, § 52 oraz § 53 ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje:
  - 1) szkód w mieniu, z którego Ubezpieczający korzystał na podstawie umowy najmu, dzierżawy, używania, leasingu albo innej umowy nienazwanej o podobnym charakterze;
  - 2) szkód wynikających z utraty mienia niewynikających z jego uszkodzenia lub zniszczenia;
  - 3) szkód w wartościach pieniężnych, wszelkiego rodzaju dokumentach, dziełach sztuki.
3. Franszyza redukcyjna w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej za szkody w mieniu przekazanym w celu wykonania obróbki, naprawy, czyszczenia i innych podobnych czynności w każdej szkodzie w mieniu wynosi 10% należnego odszkodowania nie mniej niż 500 zł.

Klauzula OC9

Ubezpieczenie szkód w mieniu znajdującym się w piecy, pod kontrolą lub dozorem Ubezpieczającego

1. Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą klauzulą, postanowień OWU PROAMA rozszerza zakres ochrony ubezpieczeniowej o odpowiedzialność cywilną za szkody w mieniu znajdującym się w piecy, pod kontrolą lub dozorem

Ubezpieczającego w ramach prowadzonej przez niego działalności gospodarczej polegające na ich uszkodzeniu, zniszczeniu lub utracie.

2. Z uwzględnieniem postanowień § 7, § 52 oraz § 53 ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje szkód powstałych:
  - 1) w mieniu, z którego Ubezpieczający korzystał na podstawie umowy najmu, dzierżawy, użyczenia, leasingu albo innej umowy nienazwanej o podobnym charakterze,
  - 2) w wartościach pieniężnych, wyrobach jubilerskich, dziełach sztuki,
  - 3) w pojazdach mechanicznych i ich wyposażeniu,
  - 4) w aparatach cyfrowych, fotograficznych, kamerach, komputerach przenośnych, telefonach komórkowych oraz innego rodzaju urządzeniach elektronicznych, w mieniu przyjętym w celu wykonania jego obróbki, naprawy, czyszczenia, transportu, badania, produkcji lub innych podobnych usług,
  - 5) w wyniku kradzieży (zwykłej).
3. Franszyza redukcyjna w ubezpieczeniu szkód w mieniu znajdującym się w piecy, pod kontrolą lub dozorem wynosi 500 zł, chyba że strony umówiły się inaczej.

Klauzula OC10

Ubezpieczenie szkód spowodowanych przeniesieniem chorób zakaźnych i zakażeń

1. Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą klauzulą, postanowień OWU PROAMA rozszerza zakres ochrony ubezpieczeniowej o ryzyko przeniesienia chorób zakaźnych i zakażeń (wymienionych w Ustawie z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi), w tym zakażeniem wirusem HIV i wirusami hepatotropowymi powodującymi WZW.
2. Z uwzględnieniem postanowień § 7, § 52 oraz § 53 PROAMA nie ponosi odpowiedzialności:
  - 1) jeżeli Ubezpieczający nie przestrzegał wymogów higieniczno-sanitarnych lub procedur w zakresie zapobiegania chorobom zakaźnym lub zakażeniom, przewidzianych przepisami prawa w zakresie działalności wykonywanej przez Ubezpieczającego;
  - 2) za szkody spowodowane przeniesieniem choroby Creutzfeldta-Jacoba lub innych encefalopatii gąbczastych;
  - 3) za szkody na osobie powstałe z przeniesienia choroby zakaźnej lub zakażenia oraz szkody powstałe wskutek choroby zwierząt należących do, hodowanych lub sprzedawanych przez Ubezpieczającego, w sytuacji gdy Ubezpieczający o chorobie wiedział lub wiedzieć powinien.
3. Franszyza redukcyjna w ubezpieczeniu szkód spowodowanych przeniesieniem chorób zakaźnych i zakażeń wynosi 500 zł, chyba, że strony umówiły się inaczej.

Klauzula OC11

Ubezpieczenie czystych strat finansowych

1. Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą klauzulą, postanowień OWU PROAMA rozszerza zakres ochrony ubezpieczeniowej o szkody majątkowe niebędące następstwem szkód na osobie ani w mieniu wyrządzone w związku z prowadzeniem działalności objętej ubezpieczeniem.
2. Z uwzględnieniem postanowień § 7, § 52 oraz § 53 ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje odpowiedzialności cywilnej za szkody:
  - 1) spowodowane przez przedmioty wyprodukowane i dostarczone przez Ubezpieczającego (lub też na jego zlecenie czy jego rachunek) albo wykonane przez niego prace;
  - 2) spowodowane świadomym naruszeniem przepisów prawa, wskazówek bądź zaleceń zleceniodawcy oraz jakichkolwiek innych obowiązków;
  - 3) spowodowane stałą immisją (np. szumów, zapachów, wstrząsów);
  - 4) powstałe w wyniku działalności planistycznej, doradczej, kierowania budową albo montażem, działalności kontrolnej lub rzeczoznawczej;
  - 5) wynikające z działań związanych z transakcjami pieniężnymi, kredytowymi, ubezpieczeniowymi, leasingowymi, dotyczącymi nieruchomości i innymi oraz wynikające z płatności wszelkiego rodzaju, prowadzenia kasy, nadużycia zaufania oraz przywłaszczenia;
  - 6) wynikających z naruszenia gospodarczych praw ochronnych i prawa autorskich (np. naruszenia prawa patentowego, uchybienia dotyczącego działań konkurencyjnych i reklamowych); a także z naruszenia przepisów zawartych w ustawach o ochronie danych;
  - 7) wynikających z niedotrzymania terminów, kosztorysów wstępnych i innych kosztorysów;
  - 8) powstałych w wyniku udzielonych porad, zaleceń lub instrukcji powiązanych kapitałowo przedsiębiorstwom, to samo dotyczy odpowiednich zaniechań, jak również błędnych lub zaniechanych czynności kontrolnych;
  - 9) wynikających z czynności podejmowanych w związku z opracowywaniem danych, racjonalizacją i automatyzacją;
  - 10) powstałych w związku z pośrednictwem i organizowaniem podróży;
  - 11) powstałych w wyniku zagubienia pieniędzy, książeczek oszczędnościowych, dokumentów, papierów i przedmiotów wartościowych;
  - 12) powstałych w związku z naruszeniem praw licencyjnych.
3. Franszyza redukcyjna w ubezpieczeniu czystych strat finansowych wynosi 500 zł, chyba że strony umówiły się inaczej.

Klauzula OC12

Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej z tytułu jazd próbnych

1. Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą klauzulą, postanowień OWU PROAMA rozszerza zakres ochrony ubezpieczeniowej o szkody w mieniu powstałe w związku z przeprowadzaniem przez Ubezpieczającego i jego pracowników jazd

próbnym pojazdom mechanicznych po naprawie pojazdu w odległości do 10 kilometrów od miejsca wykonywania usługi naprawy pojazdu.

2. Z uwzględnieniem postanowień § 7, § 52 oraz § 53 ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje:
  - 1) szkód wyrządzonych przez Ubezpieczającego lub osobę, za którą ponosi on odpowiedzialność (przez którą rozumie się pracowników oraz reprezentantów Ubezpieczającego), nieposiadającą stosownych uprawnień do prowadzenia pojazdów;
  - 2) szkód polegających na kradzieży lub rabunku pojazdu mechanicznego;
  - 3) szkód powstałych wskutek znajdowania się osoby, za którą Ubezpieczający ponosi odpowiedzialność, pod wpływem alkoholu, narkotyków, środków psychotropowych lub innych środków powodujących zaburzenia świadomości;
  - 4) szkód powstałych w przypadku, gdy Ubezpieczający (lub pracownik), który prowadził pojazd mechaniczny, odmówił poddania się badaniom na zawartość alkoholu w organizmie (bądź innej substancji wymienionej w pkt 3), a z okoliczności wypadku wynika, że pracownik mógł znajdować się w stanie nietrzeźwości lub w innym stanie zaburzenia świadomości i szkoda powstała wskutek tego stanu;
  - 5) szkód w pojazdach mechanicznych, częściach składowych lub wyposażeniu pojazdów mechanicznych, z których Ubezpieczający korzystał na podstawie umowy najmu, dzierżawy, użyczenia, leasingu lub innej umowy o podobnym charakterze;
  - 6) szkód w pojazdach mechanicznych przeznaczonych do sprzedaży w ramach prowadzonej działalności gospodarczej ze szczególnym uwzględnieniem umowy komisji;
  - 7) szkód w rzeczach pozostawionych w pojazdach mechanicznych.
3. Franszyza redukcyjna w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej z tytułu jazd próbnym w każdej szkodzie w mieniu wynosi 10% należnego odszkodowania, nie mniej niż 1 000 zł.

Klauzula OC13

Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej aptekarza i technika farmaceuty

1. Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą klauzulą, postanowień OWU PROAMA rozszerza zakres ochrony ubezpieczeniowej o ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej zawodowej aptekarza oraz techników farmacji.
2. Przez pojęcie **aptekarz** należy rozumieć magistra farmacji posiadającego prawo wykonywania zawodu aptekarza, a przez pojęcie **technik farmaceuta** – osobę posiadającą specjalistyczne wykształcenie farmaceutyczne na poziomie średnim.
3. PROAMA udziela ochrony ubezpieczeniowej, jeżeli Ubezpieczający zobowiązany jest w myśl przepisów prawa do naprawienia szkody na osobie lub w mieniu wyrządzonej osobie trzeciej, w związku z wykonywanym zawodem aptekarza lub technika farmaceuty, z zastrzeżeniem ust. 4.
4. Ochrona ubezpieczeniowa ograniczona jest wyłącznie do szkód wynikających:
  - 1) z przygotowania leków recepturowych,

- 2) z wydania niewłaściwego lub przeterminowanego leku.
5. Z uwzględnieniem postanowień § 7, § 52 oraz § 53 ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje roszczeń z tytułu szkód:
  - 1) wynikających ze świadomego naruszenia przez Ubezpieczającego obowiązujących norm oraz przepisów prawa, jak również działania wykraczającego poza jego kompetencje;
  - 2) powstałych wskutek zastosowania surowców i materiałów, o których Ubezpieczający wiedział lub wiedzieć powinien, że są szkodliwe lub niedopuszczone do stosowania;
  - 3) wynikających z niezabezpieczenia lub nienależytego zabezpieczenia substancji chemicznych, biologicznych, radioaktywnych lub innych zgodnie z obowiązującymi normami.
6. Ponadto PROAMA rozszerza zakres ochrony ubezpieczeniowej o pokrycie:
  - 1) kosztów utylizacji zniszczonych leków do podlimitu w wysokości 5 000 zł na jedno i wszystkie zdarzenia szkodowe;
  - 2) następstw finansowych utraty dokumentów, niezbędnych do refundacji leków do podlimitu w wysokości 25 000 zł na jedno i wszystkie zdarzenia szkodowe, jeżeli utrata dokumentów bądź zniszczenie leków powstało na skutek zdarzeń objętych ubezpieczeniem mienia od zdarzeń losowych oraz ubezpieczeniem mienia od kradzieży z włamaniem i rabunku oraz dewastacji zawartych na podstawie OWU.
7. Franszyza redukcyjna w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej aptekarza i technika farmaceuty w każdej szkodzie w mieniu wynosi 500 zł, chyba że strony umówiły się inaczej.

Klauzula OC14

Dla podmiotów realizujących czynności z zakresu zaopatrzenia w środki pomocnicze i wyroby medyczne, będące przedmiotami ortopedycznymi posiadających umowy z Narodowym Funduszem Zdrowia o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej

1. Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą klauzulą, postanowień OWU PROAMA rozszerza się, że zakres ochrony ubezpieczeniowej o Obowiązkowe ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej świadczeniodawcy niebędącego podmiotem wykonującym działalność leczniczą, udzielającego świadczeń opieki zdrowotnej, z zastrzeżeniem ust. 4.
2. Rozszerzenie zakresu udzielonej ochrony ubezpieczeniowej na podstawie niniejszej klauzuli oznacza wyłącznie zmianę zakresu ubezpieczenia, zgodnie z jej postanowieniami, przy czym pozostałe zasady odpowiedzialności PROAMA (tj. przyjęte definicje, zasady odpowiedzialności, płatności składki, bądź ustalania rozmiaru szkody i wysokości odszkodowania) określone w OWU mają w pełni zastosowanie, z uwzględnieniem postanowień Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 grudnia 2011r. w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej świadczeniodawcy niebędącego podmiotem wykonującym działalność leczniczą, udzielającego świadczeń opieki zdrowotnej.

3. Górną granicę odpowiedzialności stanowi suma gwarancyjna w wysokości 10 000 EUR na jedno zdarzenie i 50 000 EUR na wszystkie zdarzenia szkodowe powstałe w okresie ubezpieczenia.
4. Klauzula dotyczy podmiotów realizujących w ramach umów z NFZ, wyłącznie czynności z zakresu zaopatrzenia w środki pomocnicze i wyroby medyczne będące przedmiotami ortopedycznymi.

Klauzula OC15

Ubezpieczenie dla podmiotów prowadzących hotele lub ośrodki czasowe

§ 1

1. Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą klauzulą, postanowień OWU PROAMA rozszerza zakres ochrony ubezpieczeniowej o ubezpieczenie dla podmiotów prowadzących hotele lub ośrodki czasowe:
  - 1) odpowiedzialność cywilną Ubezpieczającego z tytułu utraty lub uszkodzenia mienia wniesionego do pokoju hotelowego;
  - 2) odpowiedzialność cywilną Ubezpieczającego z tytułu utraty lub uszkodzenia mienia oddanego do przechowania.
2. Górną granicę odszkodowania stanowi podlimit w wysokości określonej na polisie na jedno i wszystkie zdarzenia szkodowe powstałe w okresie ubezpieczenia z zastrzeżeniem, że kwota wypłaconego odszkodowania nie może być wyższa niż odpowiedzialność Ubezpieczającego wynikająca z art. 849 Kodeksu Cywilnego.

§ 2

Utrata lub uszkodzenie mienia wniesionego do pokoju hotelowego

1. Ochroną ubezpieczeniową objęta jest odpowiedzialność cywilna Ubezpieczającego za szkody powstałe wskutek utraty lub uszkodzenia mienia wniesionego do pokoju hotelowego przez gości hotelowych.
2. Z uwzględnieniem postanowień § 7, § 52 oraz § 53 PROAMA nie ponosi odpowiedzialności za szkody powstałe w:
  - 1) wartościach pieniężnych (krajowych i zagranicznych znakach pieniężnych, czekach, wekslach i innych dokumentach zastępujących w obrocie gotówkę), kartach płatniczych, metalach szlachetnych i wyrobach z nich wykonanych, kamieniach szlachetnych, półszlachetnych i syntetycznych;
  - 2) komputerach, aparatach fotograficznych, kamerach oraz innym przenośnym sprzęcie elektronicznym o wartości jednostkowej powyżej 3 500 zł oraz rowerach, chyba że są przechowywane lub zostały oddane do przechowania zgodnie z zasadami podanymi w § 3 ust. 2.
3. PROAMA ponosi odpowiedzialność za szkody, o których mowa w ust. 1, pod warunkiem że mienie znajdowało się w pokoju hotelowym, który był zabezpieczony w następujący sposób:
  - 1) wszystkie drzwi zewnętrzne prowadzące do pokoju były zamknięte, co najmniej na jeden zamek wielozapadkowy lub zamek elektroniczny, a klucz lub karta magnetyczna (chipowa) były w wyłącznym posiadaniu gościa hotelowego lub osoby uprawnionej do przechowywania klucza;

- 2) drzwi i okna znajdowały się w należyтым stanie technicznym i były tak umocowane i zamknięte, że wyłamanie ich lub wyważenie wymagało użycia siły lub narzędzi;
  - 3) w ścianach i stropach nie było otworów umożliwiających wydostanie przedmiotów bez włamania.
4. Ponadto warunkiem odpowiedzialności PROAMA za szkody powstałe wskutek kradzieży jest pozostawienie przez sprawców widocznych śladów włamania, w postaci uszkodzenia istniejących zabezpieczeń.

§ 3

Utrata lub uszkodzenie mienia oddanego do przechowania

1. Ochroną ubezpieczeniową objęta jest odpowiedzialność cywilna Ubezpieczającego za szkody powstałe w mieniu oddanym przez gości hotelowych do przechowania.
2. Z uwzględnieniem postanowień § 7, § 52 oraz § 53 PROAMA ponosi odpowiedzialność za szkody, o których mowa w ust. 1, pod warunkiem że:
  - 1) drzwi zewnętrzne do pomieszczenia, w którym znajduje się mienie oddane przez gości hotelowych do przechowania, są w należyтым stanie technicznym, zamknięte na co najmniej dwa zamki wielozapadkowe lub dwie różne kłódki zawieszane na oddzielnych skoblach, a klucz jest w wyłącznym posiadaniu osoby uprawnionej do przechowywania kluczy;
  - 2) mienie, o którym mowa w § 2 ust. 2 pkt 1, przechowywane jest w zamkniętym schowku (tj. w szafie stalowej, stalowo-betonowej, pancernej lub kasecie metalowej), który jest trwale przymocowany do podłoża lub ściany pomieszczenia, do którego wejście musi być zabezpieczone zgodnie z pkt 1.
3. Ubezpieczający prowadzi ewidencję przyjmowanych do przechowania rzeczy, zawierającą co najmniej następujące dane:
  - 1) imię i nazwisko oraz numer pokoju hotelowego osoby oddającej mienie do przechowania,
  - 2) dokładny opis i określenie przechowywanych przedmiotów oraz ich wartość,
  - 3) datę przyjęcia mienia do przechowania,
  - 4) podpis oddającego i przyjmującego mienie do przechowania,
  - 5) datę zwrotu mienia z przechowania,
  - 6) podpis oddającego i przyjmującego mienie z przechowania.

§ 4

Franszyza redukcyjna w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej dla podmiotów prowadzących hotele i ośrodki wczasowe, wynosi 500 zł za każdą szkodę w mieniu wniesionym do pokoju hotelowego lub oddanym do przechowania, chyba że strony umówiły się inaczej.

Klauzula OC16

Ubezpieczenie dla hoteli prowadzących parkingi strzeżone

1. Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą klauzulą, postanowień OWU PROAMA rozszerza zakres ochrony ubezpieczeniowej o odpowiedzialność cywilną

Ubezpieczającego za szkody w mieniu związane z uszkodzeniem, zniszczeniem lub utratą pojazdów mechanicznych pozostawionych na parkingu strzeżonym znajdującym się w pieczy, pod dozorem lub kontrolą Ubezpieczającego.

2. Z uwzględnieniem postanowień § 7, § 52 oraz § 53 PROAMA nie ponosi odpowiedzialności za szkody związane z uszkodzeniem, zniszczeniem, lub utratą pojazdów mechanicznych, powstałe w:
  - 1) pojazdach mechanicznych, częściach składowych lub wyposażeniu pojazdów mechanicznych, z których Ubezpieczający korzystał na podstawie umowy najmu, dzierżawy, użyczenia, leasingu lub innej umowy o podobnym charakterze;
  - 2) pojazdach mechanicznych przeznaczonych do sprzedaży w ramach prowadzonej działalności gospodarczej ze szczególnym uwzględnieniem umowy komisju;
  - 3) pojazdów mechanicznych, części składowych lub wyposażenia pojazdów mechanicznych przekazanych lub udostępnionych Ubezpieczającemu w celu wykonania naprawy, obróbki, kontroli, czyszczenia lub innych podobnych czynności w ramach usług świadczonych przez Ubezpieczającego;
  - 4) w rzeczach pozostawionych w pojazdach mechanicznych.
3. W razie utraty pojazdu mechanicznego Ubezpieczający zobowiązany jest niezwłocznie powiadomić policję o zdarzeniu.
4. PROAMA ponosi odpowiedzialność za szkody, o których mowa w ust. 1, pod warunkiem że miejsce postoju pojazdu spełnia następujące warunki:
  - 1) pomieszczenie (albo plac) ogrodzone jest parkanem z siatki drucianej, mурowanym, lub innym o trwałej konstrukcji, oświetlone po zmroku, ponadto objęte jest dozorem lub monitoringiem,
  - 2) wjazd zabezpieczony jest w sposób uniemożliwiający wyjazd pojazdem przez osobę nieuprawnioną,
  - 3) prowadzona jest stała ewidencja przyjmowanych i wyjeżdżających pojazdów według numeru rejestracyjnego, daty i godziny przyjęcia i wyjazdu oraz osoby przyjmującej i wydającej, bądź dokument potwierdzający wjazd na parking.
5. Franszyza redukcyjna w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej dla hoteli prowadzących parkingi strzeżone wynosi 10% ustalonej kwoty odszkodowania, nie mniej niż 1000 zł, chyba że strony umówiły się inaczej.

Klauzula OC17

Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej członków zarządu wspólnoty lub spółdzielni mieszkaniowej

1. Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą klauzulą, postanowień OWU PROAMA rozszerza zakres ochrony ubezpieczeniowej o odpowiedzialność cywilną członków zarządu wspólnoty mieszkaniowej lub spółdzielni mieszkaniowej albo członków rady nadzorczej lub prokurentów spółdzielni mieszkaniowej za szkody poniesione przez wspólnotę mieszkaniową lub spółdzielnię mieszkaniową, wskutek działania lub zaniechania członka zarządu w zakresie sprawowanej przez niego funkcji. Ochroną nie są objęci Ubezpieczeni, którzy w chwili zajścia zdarze-

nia ubezpieczeniowego zostali zawieszani w wykonywaniu obowiązków, o których mowa w zdaniu poprzedzającym.

2. Z uwzględnieniem postanowień § 7, § 52, § 53 ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje szkód:
  - 1) powstałych w wyniku utraty przez Ubezpieczonego dokumentów, gotówki lub papierów wartościowych,
  - 2) powstałych wskutek ujawnienia wiadomości będącej tajemnicą handlową,
  - 3) wynikających z okoliczności, o których wystąpieniu Ubezpieczony wiedział lub powinien wiedzieć w chwili zawierania umowy ubezpieczenia,
  - 4) polegających na utracie korzyści,
  - 5) będących wynikiem zniesławienia lub oszczerstwa dokonanego przez Ubezpieczonego,
  - 6) wynikłych z decyzji podjętych przez Ubezpieczonego w zakresie sprawowanej przez niego funkcji, za które uzyskał korzyść dla siebie lub innych osób albo dążył do jej uzyskania w sposób sprzeczny z obowiązującymi przepisami,
  - 7) wynikających z roszczeń pomiędzy członkami władz wspólnoty lub spółdzielni mieszkaniowej, niezależnie od tego kiedy osoby te sprawowały te funkcje,
  - 8) będących następstwem wyboru, treści, zawarcia, nie zawarcia lub kontynuacji jakiegokolwiek umowy ubezpieczenia na rzecz wspólnoty lub spółdzielni mieszkaniowej albo jej pracowników,
  - 9) za które Ubezpieczony jest odpowiedzialny wskutek umownego rozszerzenia odpowiedzialności cywilnej w stosunku do zakresu wynikającego z obowiązujących przepisów prawa, w szczególności wprowadzającego zobowiązanie do osiągnięcia rezultatu w miejsce zobowiązania do starannego działania,
  - 10) wynikłych z działań podjętych po wszczęciu postępowania upadłościowego spółdzielni,
  - 11) polegających na zapłacie należności publicznoprawnych, w tym podatków, wszelkich kar umownych, pieniężnych, grzywnien sądowych i administracyjnych, a także obowiązku naprawienia szkody, nałożonych na Ubezpieczonego, wspólnotę lub spółdzielnię mieszkaniową wyrokiem karnym,
  - 12) powodujących roszczenia dochodzone przed sądami zagranicznymi lub związane naruszeniem prawa zagranicznego,
  - 13) wynikających z niepodjęcia przez Ubezpieczonego decyzji we właściwym czasie i w warunkach określonych w obowiązujących przepisach prawa, do której Ubezpieczony był zobowiązany w razie niewypłacalności spółdzielni mieszkaniowej oraz wystąpienia podstawy do postawienia spółdzielni mieszkaniowej w stan likwidacji,
  - 14) niezwiązanych ze sprawowaniem funkcji lub wykonywaniem czynności zawodowych przez Ubezpieczonego w ramach przyznanych kompetencji przez przepisy prawa oraz postanowienia statutu spółdzielni mieszkaniowej lub wynikających z przekroczenia udzielonych pełnomocnictw,
  - 15) wynikających z odpowiedzialności cywilnej pracodawcy,
  - 16) spowodowanych naruszeniem obowiązujących przepisów o ochronie danych osobowych.

3. Jeżeli wobec Ubezpieczonego ma zastosowanie ograniczenie odpowiedzialności pracowniczej wynikające z obowiązujących przepisów prawa pracy, zakres odpowiedzialności PROAMA jest ograniczony do wysokości roszczeń przysługujących pracodawcy wobec pracownika.
4. Franszyza redukcyjna w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej członków zarządu spółnoty lub spółdzielni mieszkaniowej wynosi 10% ustalonej kwoty odszkodowania, nie mniej niż 1000 zł.

Klauzula OC18

Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej członków spółnoty lub spółdzielni mieszkaniowej

1. Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą klauzulą, postanowień OWU PROAMA rozszerza zakres ochrony ubezpieczeniowej członków spółnoty lub spółdzielni mieszkaniowej o szkody na osobie lub mieniu wyrządzone w związku z posiadaniem przez nich lokali mieszkalnych w budynku wskazanym jako miejsce ubezpieczenia, w tym szkody wyrządzone sobie wzajemnie przez członków danej spółnoty lub spółdzielni mieszkaniowej.
2. Franszyza redukcyjna w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej członków spółnoty lub spółdzielni mieszkaniowej wynosi 500 zł, chyba że strony umówiły się inaczej.

Adam Malinowski

Członek Zarządu
Generali T.U. S.A.

Arkadiusz Wiśniewski

Członek Zarządu
Generali T.U. S.A.